ΔΗΜΗΤΡΑ ΔΗΜΗΤΡΑ
ΜΑΡΙΝΕΤΑ ΠΑΠΑΧΕΙΜΩΝΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΩΡΑ 2+2

Νόστος

*Το **Ελληνικά Τώρα 2+2** είναι ένα βιβλίο για την 3η, 4η και 5η τάξη των νέων ελληνικών. Χωρίζεται σε δύο μέρη (2, +2) και 12 ενότητες.*

Οι ενότητες περιέχουν:

* ***έναν διάλογο ή κείμενα,** πολλές φορές παρμένα από τα ΜΜΕ, που μιλούν για τη σημερινή πραγματικότητα και τον πολιτισμό της χώρας.*
* ***το Σενάριο,** μια αστυνομική ιστορία σε συνέχειες.*
* *την άσκηση **Ακούμε και καταλαβαίνουμε,** που βοηθάει τους σπουδαστές/τις σπουδάστριες να ακούν και να καταλαβαίνουν τη γλώσσα στον σωστό ρυθμό που μιλιέται.*

Το κείμενο για αυτή την άσκηση υπάρχει στο CD και στις Λύσεις, από όπου μπορεί να το διαβάσει στην τάξη ο καθηγητής/η καθηγήτρια.

* ***Γραμματική** με ασκήσεις, σε ξεχωριστές σελίδες ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν και ανεξάρτητα από τη σειρά των κειμένων, ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε τάξης. Οι αστερίσκοι **(*)** παραπέμπουν στους κανόνες που βρίσκονται, γραμμένοι ελληνικά και αγγλικά, στο παράρτημα.*
* ***Θέματα για γραπτή εργασία** (περιλήψεις, γράμματα κ.λπ.)*
* ***Θέματα για συζήτηση στην τάξη** (φωτογραφίες, ερωτήσεις κ.λπ. πάνω στα κείμενα) και **θεατρικά παιχνίδια.** (Παίζουμε θέατρο)*

__Δύο διαγωνίσματα__, στο τέλος κάθε μέρους, βοηθούν τους σπουδαστές/ τις σπουδάστριες να ελέγχουν την πρόοδό τους.

*Τέλος, στο **Παράρτημα**, εκτός από τους κανόνες και το ελληνοαγγλικό λεξιλόγιο, υπάρχουν πίνακες κλίσης ουσιαστικών, επιθέτων και ρημάτων καθώς και πίνακες με τους βασικούς χρόνους όλων των ρημάτων που υπάρχουν στο βιβλίο (Ενεργητική και Παθητική φωνή).*

(Το Παράρτημα κυκλοφορεί σε ξεχωριστά βιβλία στα γαλλικά, γερμανικά, ισπανικά και ρωσικά).

Το βιβλίο συνοδεύουν:

* ***Λύσεις** για τον έλεγχο των ασκήσεων.*
* ***δύο Τετράδια Ασκήσεων (2, +2),** με πρόσθετες γραπτές και προφορικές ασκήσεις*

για την εμπέδωση της ύλης.

- **δύο CD** *με πολλούς διαφορετικούς εκφωνητές που μιλούν στο σωστό ρυθμό και τονισμό της γλώσσας, για να βοηθήσουν την τάξη να μιλήσει πιο σωστά - και πιο γρήγορα - τα ελληνικά.*

Δυο λόγια ακόμα. Αν ίσως βρείτε πως λείπουν από το βιβλίο οι οδηγίες για τον καθηγητή / την καθηγήτρια, αυτό αντικατοπτρίζει την πεποίθηση των συγγραφέων πως κάθε τάξη έχει το δικό της, ξεχωριστό χαρακτήρα και πως τίποτα δεν γίνεται ποτέ ακριβώς με τον ίδιο τρόπο. Έτσι, το βιβλίο παρέχει το υλικό που θα χρησιμοποιηθεί ανάλογα με τις ανάγκες, την ατμόσφαιρα, τα ενδιαφέροντα της τάξης. Αλλά είναι, τελικά, επιλογή του καθηγητή/ της καθηγήτριας ποιες και πόσες από τις πολλές ασκήσεις που προσφέρονται θα δουλέψει σε μικρές ομάδες των δυο ή τριών μαθητών· τι θέμα θα διαλέξει για συζήτηση· τι θέατρο θα στήσει στην τάξη. Κάθε φορά κάτι διαφορετικό. Όπου σε πάει η τάξη. Αυτή άλλωστε είναι και η γοητεία της διδασκαλίας.

Περιεχόμενα

Ελληνικά Τώρα 2

1 17

* Τι ευχάριστη έκπληξη ! * Το Σενάριο (1) * Ακούμε και καταλαβαίνουμε
* Τραγούδι: Ξημερώνει και βραδιάζει

Επανάληψη: Το ρήμα

* *Ενεργητική - Παθητική φωνή, σχηματισμός και χρήση*
* *Υποθετικός Λόγος Α, Β*
* *Προσωπικές αντωνυμίες - αντικείμενο*

2 35

* Θέματα από τις εφημερίδες (Χειμερινές εκπτώσεις / Πού πάμε; Τζίρος μηδέν)
* Το Σενάριο (2) * Ακούμε και καταλαβαίνουμε

Επανάληψη:

* *Οριστικό - Αόριστο άρθρο*
* *Ουσιαστικά: αρσενικά σε -ας, -ης, -ος / θηλυκά σε -α, -η, -ος ουδέτερα σε -ο, -ι, -μα, -ος*
* *Ανισοσύλλαβα ουσιαστικά (μανάβης - μανάβηδες κ.λπ.)*

3 53

* Θέματα από τα ΜΜΕ (Η Αθήνα είδε άσπρη μέρα / Θερμές προβλέψεις για την Ελλάδα / Ο καιρός) * Γιώργος Σεφέρης * Τραγούδι: η Άρνηση

Επανάληψη

* *Παραθετικά επιθέτων και επιρρημάτων, μονολεκτικά και περιφραστικά*
* *Είδη συγκρίσεων*
* *Επιρρήματα (χρονικά, τροπικά, τοπικά, ποσοτικά, αόριστα)*
* *Αριθμοί (απόλυτα και τακτικά επίθετα)*

4 65

• Στο Καφενείο * Το Σενάριο (3) • Ακούμε και Καταλαβαίνουμε

• Συζυγία Α - Ενεργητική, Παθητική, Μέση Φωνή

• Ενεργητική - Παθητική σύνταξη

• Παθητική Μετοχή

• Συντελεσμένος Μέλλοντας (θα έχω ετοιμάσει - θα έχω ετοιμαστεί)

• Αφού, μέχρι - ώσπου - ως / Όπως - σαν

5 79

• Οι Ολυμπιακοί αγώνες στην Αθήνα * Το Σενάριο (4) • Ακούμε και καταλαβαίνουμε

• Συζυγία Β1 - Ενεργητική, Παθητική Φωνή

• Ενεργητική - Παθητική σύνταξη, θέμα Μετοχής

• Επίθετα σε -ης-ης-ες (διεθνής)

• Επιρρήματα σε -ώς (διεθνώς)

• Ουσιαστικά σε -ής/-είς και -έας/-είς (συγγενής, γραμματέας)

• Πρόκειται να, αποκλείεται να

6 97

• Θέματα από εφημερίδες (Πιο αργά, παρακαλώ / "Αργές" πόλεις, χωρίς αυτοκίνητα)

• Ένας απρόσμενος επισκέπτης • Τραγούδι: Υπομονή

• Αποθετικά ρήματα • Συνδετικά ρήματα

• Επίθετα σε -ύς-ιά-ύ (βαθύς) και επιρρήματα σε -ιά (βαθιά)

• Επίθετα από χρώματα σε ής-ιά-ί (θαλασσής)

• Παραθετικά επιθέτων σε -ύς-ιά-ύ και επιρρημάτων σε -ιά

• Σύνδεσμοι (καθώς, επειδή κ.λπ.)

• Σύνδεσμοι με Υποτακτική (πριν, μόλις, όταν, αφού κ.λπ.)

• Ουσιαστικά με διπλό πληθυντικό (οι λόγοι -τα λόγια κ.λπ.)

• Μετοχική Σύνταξη

• Διαγώνισμα 111

7 119

• Πόσον κόσμο καλέσατε στο γάμο; • Το Σενάριο (5) • Ακούμε και καταλαβαίνουμε

* *Παθητική Φωνή - Προστακτική και Συνεχής Προστακτική (σχηματισμός, χρήση)*
* *Παθητική σύνταξη (Υποκείμενο - αντωνυμία)*
* *Ευχετική*
* *Ρήματα σε -αίνω / υνα (κονταίνω)*
* *Ουσιαστικά σε -ψιμο (το ράψιμο)*

8 137

• Το Δημοτικό Συμβούλιο συνεδριάζει • Το Σενάριο (6) • Ακούμε και καταλαβαίνουμε

* *Παθητική Φωνή - Συζυγία Β2 (ασχολούμαι) Σχηματισμός χρόνων και εγκλίσεων*
* *Παθητική σύνταξη (Υποκείμενο - αντωνυμία)*
* *Μετοχή Παθητικής φωνής (θέμα)*
* *Επανάληψη Υποθετικού Λόγου (Α, Β είδος)*

9 153

* Αχ, αυτά τα παιδιά • Η θεία Ευτέρπη
* Δημοτικό τραγούδι: Το γιαλό-γιαλό πηγαίνω

* *Υποθετικός Λόγος Α (απόδοση: Μέλλοντας, Υποτακτική, Προστακτική)*
* *Πιθανολογική*
* *-ποιώ - ποιούμαι (χρησιμοποιώ)*
* *Απόλυτος Υπερθετικός (επίθετα, επιρρήματα)*
* *Αντωνυμίες (ερωτηματικές, δεικτικές, αόριστες)*
* *Αναφορική αντωνυμία ο οποίος, η οποία, το οποίο, που*
* *έχω να, είχα να*

10 169

* Μόλις διάβασα την αγγελία σας. • Βιογραφικό Σημείωμα • Το Σενάριο (7)
* Ακούμε και καταλαβαίνουμε

* *Δυνητική Β* * *Υποθετικός Λόγος (Α, Β, Γ)*
* *Επίθετα σε -ων, -ουσα, -ον (ενδιαφέρων)*
* *Ιδιόκλιτα ουσιαστικά σε -ον, -εν, -αν (το προσόν)*

11 183

* Τηλεόραση - υπέρ και κατά * Το Σενάριο (8) * Ακούμε και καταλαβαίνουμε
* Μια συνταγή

* *Προθέσεις με αιτιατική και με γενική*
* *Εκφράσεις με προθέσεις (εν τω μεταξύ κ.λπ.)*
* *Προθέσεις - προθέματα (κατάθεση, περιμένω)*
* *Εμπρόθετα ρήματα - εσωτερική αύξηση (περιέγραψα, ενέκρινα)*
* *Υποτακτική - υποκείμενο (το να ταξιδεύεις ...)*
* *συμβαίνει*

12 199

* Τι λένε τ' άστρα για σας * Το λιμάνι του λιονταριού
* Τραγούδι: Βγήκανε τ' άστρα

* *Αυτοπαθείς αντωνυμίες*
* *Αυτοπαθή ρήματα (αυτοκαταστρέφομαι)*
* *Αλληλοπαθή ρήματα (αλληλοϋποστηριζόμαστε)*
* *Παθητική φωνή - ειδικές περιπτώσεις (βλέπομαι κ.λπ.)*
* *Ιδιόκλιτα ουσιαστικά (το οξύ, το δάκρυ, ο πρέσβης κ.λπ.)*

* **Διαγώνισμα** 208

Παράρτημα / Appendix

Σελίδες γραμματικής ... 12
Γραμματικοί κανόνες στα ελληνικά ... 214
Γραμματικοί κανόνες στα αγγλικά ... 236
Πίνακες κλίσης ουσιαστικών ... 257
______ επιθέτων 263
Αρθρα - Αντωνυμίες ... 266
Αριθμοί ... 267
Πίνακες κλίσης ρημάτων Συζυγία Α ... 268
______ Συζυγία Β1 ... 272
______ Συζυγία Β2 ... 274
______ Ειδικές περιπτώσεις ... 276
Βασικοί χρόνοι ρημάτων Ενεργητική φωνή ... 278
______ Παθητική φωνή ... 294
Ελληνοαγγλικό λεξιλόγιο ... 301
Χώρες, ήπειροι, κάτοικοι ... 335
Αλφαβητικό ευρετήριο γραμματικών κανόνων ... 337

The pages of grammar ... 12
Grammar Rules in Greek ... 214
Grammar Rules in English ... 236
Tables of declensions Nouns ... 257
______ Adjectives ... 263
Articles, personal pronouns ... 266
The numbers ... 267
Tables of conjugations Conjugation A ... 268
______ Conjugation B1 ... 272
______ Conjugation B2 ... 274
______ Special cases ... 276
Principal parts of verbs Active voice ... 278
______ Passive voice ... 294
Greek - english vocabulary ... 301
Countries, nationalities and languages ... 335
Index of grammar rules ... 337

ΣΕΛΙΔΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

Ενεργητική φωνή. (σχηματισμός, χρηση)	19
Παθητική φωνή (σχηματισμός, χρήση)	20
Παρατατικός - Αόριστος	21
Συν. Μέλλοντας - Μέλλοντας	22
Συν. Υποτακτική - Υποτακτική	23
Πριν + Υποτακτική	23
Συν. Προστακτική - Προστακτική	27
Παρακείμενος - Υπερσυντέλικος	28
Προσωπικές Αντωνυμίες (σύνταξη)	29
Δυνητική	31
Υποθετικός Λόγος Α, Β είδος	32
Μετοχή Ενεργ. φωνής Α, Β συζυγία	33
Οριστικό - αόριστο άρθρο	38
Ουσιαστικά: αρσεν. -ας, -ης, -ος	39
Θηλ. -α, -η, -ος ουδ. -ι, -ο, -μα, -ος	
Ορθογρ. ποιο - ποια (αντ.) πιο, πιο (επίρ.)	42
Ποιος - ποια - ποιο	43
Κανόνες τονισμού	43
Γενική πληθυντικού - Τονισμός	44
Επίθετα: -ος-η/-α/-ια-ο, -ης-α-ικο	45
Κλητική	46
Αρσενικά ουσ. σε -ης/-ηδες, -ας/-άδες	48
-ές/-έδες, -ους/-ούδες	
Θηλυκά σε -ά/-άδες, -ού /-ούδες	48
Πολύς - πολλή - πολύ	49
ανεβάζω - ανεβαίνω κ.λπ.	49
Εθνικότητες - Επίθετα	50
Να σκεφτείς - σκέψου κ.λπ.	50
Συλλαβισμός	51
Παραθετικά επιθέτων σε -ος, -ης-α-ικο	55
Παραθετικά επιρρημάτων σε -α, -ικα	56
Είδη συγκρίσεως	57
Επιρρήματα (όπου, αλλού κ.λπ.)	60
Επιρρήματα (τοπικά, χρονικά, κ.λπ.)	61
Αριθμοί (απόλυτα και τακτικά επίθετα)	62
Συζυγία Α: Ενεργητική - Παθητική φωνή	67
Ενεργητική - Παθητική σύνταξη	68
Μέση φωνή (πλένομαι)	69
Παθητική Μετοχή	73
Συντελεσμένος Μέλλοντας	74
Αφού, ώσπου, ως	76
Όπως, σαν	77
Συζυγία Β1: Ενεργ. - Παθητ. φωνή	81
___ Παθητ. φωνή - Αόριστος	82
___ Παθητ. φωνή - Μετοχή	87
Επίθετα σε -ης-ης-ες (διεθνής)	88
Επιρρήματα σε -ώς (διεθνώς)	89
Ουσιαστικά σε -ής (ο/η συγγενής)	90
Ουσιαστικά σε -εια (η συνέπεια)	90
Ουσιαστικά σε -έας (ο/η συγγραφέας)	92
Σαφής - ασαφής	93
Πρόκειται να, αποκλείεται να	93
Ελπίζω (κλίση)	94
Αποθετικά ρήματα - Μετοχές	99
Συνδετικά ρήματα (είμαι, γίνομαι)	100
Επίθετα σε -ύς-ιά-ύ (βαθύς)	101
Επιρρήματα σε -ιά (βαθιά)	101
Παραθετικά: επιθέτων σε ύς-ιά-ύ	102
___ επιρρημάτων σε -ιά	102
___ επιθέτων σε ης-ης-ες	103
Σύνδεσμοι ενώ, επειδή, πριν κ.λπ.	105
Σύνδεσμοι με Υποτακτική	108
Λέξεις με διπλό πληθυντικό	109
Επίθετα σε ής-ιά-ί (θαλασσής)	110
Μετοχική Σύνταξη	111
Θέμα Παθητικού Αορίστου	122
Παθητική φωνή - Προστακτική	123
___ αρνητικός τύπος	124
Συν. Προστακτική - Προστακτική	125
Ενεργητική - Παθητική σύνταξη	130
(υποκείμενο αντωνυμία)	130
Ουδέτερα ουσ. σε -ιμο (ράψιμο)	132
κονταίνω - κόντυνα κ.λπ.	133
Ευχετική	134

Συζυγία Β2 - Παθητική φωνή (-ούμαι)	
___ Ενεστώτας	140
___ Παρατατικός	141
___ Μετοχή	145
___ Ενεργητική - Παθητική φωνή	146
___ Παθητ. φωνή - Προστακτική	147
Θέμα Μετοχής	148
Δυνητική - Υποθετικός Λόγος Β	150
ποιώ - ποιούμαι (*χρησιμοποιούμαι*)	155
Απόλυτος Υπερθετικός: Επίθετα	156- 7
Παραθετικά Επιρρημάτων	158
Υποθετικός Λόγος Α	161
Αντωνυμίες: ερωτηματικές - δεικτικές	162-3
___ αόριστες - αναφορικές	
Ο οποίος - η οποία - το οποίο	164- 5
Πιθανολογική	166
Έχω να - είχα να	167
Επίθετα σε -ων-ουσα-ον (*ενδιαφέρων*)	172
Ουδέτερα σε -ον, -εν, -αν (*το προσόν*)	173
Αναλαμβάνω - αμφιβάλλω	177
Δυνητική Α και Β	178
Υποθετικός Λόγος Α, Β, Γ	180
Υποτακτική - Υποκείμενο	185
Προθέσεις με αιτιατική και γενική	186
Συμβαίνει	191
Προθέσεις - προθέματα	192
Ρήματα με εσωτερική αύξηση	193
Ιδιόκλιτα ουδέτερα σε -ας, -ος, -ως	195
Αυτοπαθείς αντωνυμίες	201
Αυτοπαθή ρήματα	201
Αλληλοπαθή ρήματα	202
Ρήματα - ειδικές περιπτώσεις (*βλέπομαι κ.λπ.*)	204
Ιδιόκλιτα ουσιαστικά (*το δάκρυ κ.λπ.*)	206

Ευχαριστούμε για τη συμπαράσταση και τη φιλία τους:

* *τη διεύθυνση του Διεθνούς Κέντρου Ελληνικών και Μεσογειακών Σπουδών (ΔΙ.Κ.Ε.ΜΕ.Σ), και το Αθηναϊκό Κέντρο Ελληνικού Πολιτισμού (Athens Centre)*

* *Τη συμμαθήτριά μας Σοφία Ζαραμπούκα που ζωντάνεψε, με τα γεμάτα κέφι σκίτσα της, την αστυνομική ιστορία*

* *τους καθηγητές και τις καθηγήτριες Νίκο Γραικό, Μαρία Δαμάσκου, Ελένη Διδασκάλου, Ελένη Καρβούνη, Αλέξη Καψάσκη, Άννα Κορκολή, Μαρία Μανουσάκη, Λεωνίδα Παπαδημητρίου, Ισαβέλλα Παπαχειμώνα, Ole Thompson, Πηνελόπη Τρίτση*

* *και τις Στέλλα Παπαγιάννη και Λήδα Τριανταφυλλίδη*

* *τον γραφίστα μας Αλέξανδρο Σιγανό και την Μαριάννα Κατράκη*

* *και ιδιαίτερα τον καθηγητή Richard Burgi (Princeton University) που μας βοήθησε με πολύτιμες συμβουλές και προτάσεις.*

1 Τι ευχάριστη έκπληξη!

Σπύρος: Μαρία!

Μαρία: Σπύρο, τι ευχάριστη έκπληξη είναι αυτή; Σου τηλεφώνησα προχτές, κι η μητέρα σου μου είπε πως έλειπες στο Πήλιο.

Σπύρος: Και δεν μου είπε τίποτα όταν τη ρώτησα αν με πήρε κανείς στο τηλέφωνο.

Μαρία: Οι αιώνιες μαμάδες. Πότε γύρισες;

Σπύρος: Χτες.Τι να σου πω - ήταν θαύμα. Το είχα ανάγκη, βρε παιδί μου, να μείνω λίγο μόνος μου και να ξεκουραστώ. Βλέπεις, όλο το καλοκαίρι στην Κέρκυρα διάβαζα για τις εξετάσεις μου και είχα κι όλη την οικογένεια πάνω από το κεφάλι μου: γιαγιάδες, παππούδες, εκατό θείες, το θείο τον παπά.

Μαρία: Τι έγινε τελικά με τις εξετάσεις σου;

Σπύρος: Πέρασα τρία μαθήματα και μου έμειναν άλλα δύο.

Μαρία: Μπράβο, παιδί μου.

Σπύρος: Αγόρασα μια σκηνή και την έστησα σε μια ερημική παραλία. Ήμουν με το μαγιό όλη τη μέρα. Σηκωνόμουν νωρίς το πρωί, ψάρευα και κολυμπούσα. Δεν έφαγα κρέας ούτε μια φορά. Έκοψα το τσιγάρο, και, το πιο σπουδαίο, δεν ήπια ούτε έναν καφέ. Ξαναγύρισα στη φύση. Κι εσύ τι κάνεις, Μαρία;

Μαρία: Εεε... τώρα δουλεύω. Πριν είκοσι μέρες όμως, ήμουν με το Πανεπιστήμιο στη Θεσσαλονίκη. Μείναμε στη φοιτητική εστία. Γνωρίσαμε πολλούς ξένους φοιτητές και μιλήσαμε για τα προβλήματά μας. Πήγαμε στο μουσείο, στη Βεργίνα, στο Δίον... γυρίσαμε όλη τη Μακεδονία. Το τι πλάκα έγινε δεν περιγράφεται!

Σπύρος: Πες μου τα νέα της παρέας.

Μαρία: Ε, δεν τα ξέρεις από τις αδερφές σου; Ο Κώστας κι η Αλίκη ετοιμάζονται να παντρευτούν τα Χριστούγεννα... ίσως έρθει κι η Τζούλια για το γάμο... Ο Μιχάλης πήγε στο στρατό... ο Νίκος είναι πολύ ερωτευμένος με μια συμφοιτήτριά του...

Σπύρος: Κι εσύ τι κάνεις, Μαρία;

Μαρία: Καλά, ευχαριστώ. *(γελά)* Τι θες να μάθεις, Σπύρο;

Σπύρος: Έννοια σου. Θα τα μάθω από τις αδερφές μου.

CD

Λεξιλόγιο

είχα ανάγκη να μείνω μόνος μου (7)	*ήθελα πολύ να μείνω μόνος μου*
μου έμειναν δυο μαθήματα (13)	*έχω να δώσω εξετάσεις σε δύο ακόμα μαθήματα*
έκοψα το τσιγάρο (17)	*σταμάτησα το κάπνισμα*
έγινε πλάκα (22)	*διασκεδάσαμε πολύ*
θες (30)	*θέλεις*
έννοια σου (31)	*μη σε νοιάζει, μην ανησυχείς*

Α. Ερωτήσεις

1. *Τι έκανε ο Σπύρος στο Πήλιο; Γιατί το είχε ανάγκη να μείνει μόνος του;*
2. *Πού πήγε η Μαρία; Πώς πέρασε;*
3. *Ποια είναι τα νέα της παρέας;*

Β. Θέματα για συζήτηση

1. *"Γνωρίσαμε πολλούς ξένους φοιτητές και μιλήσαμε για τα προβλήματά μας".*
   Τι προβλήματα νομίζετε πως έχουν οι φοιτητές; (εξετάσεις, μαθήματα, οικονομικό πρόβλημα, πρόβλημα στέγης, διασκέδαση)
2. *"Δεν έφαγα κρέας ούτε μια φορά. Έκοψα το τσιγάρο... ξαναγύρισα στη φύση".*
   Πιστεύεις στην υγιεινή ζωή και διατροφή; Τρως κρέας ή είσαι χορτοφάγος;

Παίζουμε θέατρο

Ο Σπύρος κάνει παράπονα στη μητέρα του.

(Πότε σου τηλεφώνησε η Μαρία, βρε μαμά; Γιατί δεν μου το είπες;)

Πρόσωπα: Σπύρος, κ. Κατίνα

Φωτογραφία σελ. *16*

Τι βλέπετε; Τι νομίζετε - οι ψαράδες στην φωτογραφία ψαρεύουν γιατί έτσι τους αρέσει ή ζουν από το ψάρεμα;

Εσάς σας αρέσει να ψαρεύετε; Έχετε ποτέ ψαρέψει με δίχτια; Θα σας άρεσε να μένατε σ' ένα μικρό μέρος όπως αυτό στη φωτογραφία; Γιατί;

Ενεργητική φωνή **(-ω)** *1, 29

Συζυγία Α -ω

Ενεστώτας	**γράφω**	*Αόριστος*	**έγραψα**
συν. Μέλλοντας	θα γράφω	*Μέλλοντας*	θα γράψω
συν. Υποτακτική	να γράφω	*Υποτακτική*	να γράψω
Παρατατικός	έγραφα	*Προστακτική*	γράψε - γράψτε
Δυνητική	θα έγραφα		
συν. Προστακτική	γράφε - γράφετε	*Παρακείμενος*	έχω γράψει
Μετοχή	γράφοντας	*Υπερσυντέλικος*	είχα γράψει

Συζυγία Β1 -άω/ώ

Ενεστώτας	**ρωτ**άω (ώ)	*Αόριστος*	**ρώτησα**
συν. Μέλλοντας	θα ρωτάω (ώ)	*Μέλλοντας*	θα ρωτήσω
συν. Υποτακτική	να ρωτάω (ώ)	*Υποτακτική*	να ρωτήσω
Παρατατικός	ρωτούσα	*Προστακτική*	ρώτησε - ρωτήστε
Δυνητική	θα ρωτούσα		
συν. Προστακτική	ρώτα - ρωτάτε	*Παρακείμενος*	έχω ρωτήσει
Μετοχή	ρωτώντας	*Υπερσυντέλικος*	είχα ρωτήσει

Πίνακες σελ. 268-274

1. *Συμπληρώστε τον πίνακα.*

Ενεστώτας	παίζω	*Αόριστος*	**έπαιξα**
συν. Μέλλοντας		*Μέλλοντας*	....
συν. Υποτακτική		*Υποτακτική*	....
Παρατατικός		*Προστακτική*	....
Δυνητική			
συν. Προστακτική		*Παρακείμενος*	....
Μετοχή		*Υπερσυντέλικος*	....

Παθητική φωνή **(-μαι)** •1

Συζυγία Α -ομαι

Ενεστώτας	**σηκών**ομαι	*Αόριστος*	**σηκώθ**ηκα
συν. Μέλλοντας	θα σηκώνομαι	*Μέλλοντας*	θα σηκωθώ
συν. Υποτακτική	να σηκώνομαι	*Υποτακτική*	να σηκωθώ
Παρατατικός	σηκωνόμουν	*Παρακείμενος*	έχω σηκωθεί
Δυνητική	θα σηκωνόμουν	*Υπερσυντέλικος*	είχα σηκωθεί

Συζυγία Β1 -ιέμαι

Ενεστώτας	**βαρ**ιέμαι	*Αόριστος*	**βαρέθ**ηκα
συν. Μέλλοντας	θα βαριέμαι	*Μέλλοντας*	θα βαρεθώ
συν. Υποτακτική	να βαριέμαι	*Υποτακτική*	να βαρεθώ
Παρατατικός	βαριόμουν	*Παρακείμενος*	έχω βαρεθεί
Δυνητική	θα βαριόμουν	*Υπερσυντέλικος*	είχα βαρεθεί

Πίνακες σελ. 269-273

Α. *Συμπληρώστε τον πίνακα.*

Ενεστώτας	στενοχωριέμαι	*Αόριστος*	**στενοχωρήθηκα**
συν. Μέλλοντας		*Μέλλοντας*	....
συν. Υποτακτική		*Υποτακτική*	....
Παρατατικός		*Παρακείμενος*	....
Δυνητική		*Υπερσυντέλικος*	....

Β. *Ενεστώτας*	*Αόριστος*	*Μέλλοντας*
1. χά**νομαι**	χά**θηκα**	θα χα**θώ**
2. ντύνομαι		....
3. λού**ζομαι**	λού**στηκα**	θα λου**στώ**
4. κουράζομαι		....

Παρατατικός * 6	*Αόριστος* * 5	
Δούλευα όλη την ημέρα χτες.	Την Τρίτη **δούλεψα** πολύ.	(δουλεύω)
Κοιμόμουν βαριά όταν ήρθες.	**Κοιμήθηκα** νωρίς χτες.	(κοιμάμαι)

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με Παρατατικό.*

1. Μείναμε στο σπίτι γιατί .... όλη μέρα. (βρέχω)
2. Τα ξαδέρφια μου .... τα καλοκαίρια τους στη Μήλο. (περνάω, ... νωρίς το πρωί, ... σηκώνομαι, ψαρεύω, και μετά .... ως τις 2 το μεσημέρι. κολυμπάω)
3. Τι .... όλο το πρωί, βρε Τασία; Μην μου πεις πως (κάνω, ... από τις 8 ως τις 12! μαγειρεύω)
4. Όταν ήταν μικρός δεν .... καθόλου τα φασόλια. (τρώω)

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με Αόριστο.*

1. Πότε ....; Δεν σας άκουσα. (έρχομαι)
2. Ο Θάνος .... πάρα πολύ που δεν (στενοχωριέμαι, ... να έρθει στα γενέθλιά σου. μπορώ)
3. Η Άννα κι εγώ .... στη Λάρισα πριν 2 χρόνια. (γνωρίζομαι)

Γ. *Συμπληρώστε τα κενά με Παρατατικό ή Αόριστο.*

1. Δεν έφαγε τίποτα όλη μέρα γιατί .... το στομάχι της. (πονάω)
2. Τι .... με τις εξετάσεις σου, Σπύρο; (γίνομαι, ... καλά; γράφω)
3. Αυτοί οι δυο δεν .... ποτέ τι .... (ξέρω, θέλω)
4. Ήταν περασμένες 11, όταν η Άννα .... στο χωριό. (φτάνω)
5. Καλά, δεν το ....; Γιατί, παιδί μου, δεν (καταλαβαίνω, ... την καθηγήτριά σου; ρωτάω)
6. Όταν .... σπίτι από τη βόλτα μας στα μαγαζιά, (γυρίζω, η Βάσω .... να φύγει. ετοιμάζομαι)
7. Πού .... πάλι τα γυαλιά σου, μαμά; (βάζω)
8. Όταν .... ο πόλεμος, ... στον Βόλο. (αρχίζω, ζω)

συνεχής Μέλλοντας	*Μέλλοντας* * 2	
Το καλοκαίρι **θα δουλεύω** κάθε μέρα.	Αύριο **θα δουλέψω** πολύ.	(δουλεύω)
Θα κοιμάμαι όλη τη μέρα αύριο.	**Θα κοιμηθώ** νωρίς αύριο.	(κοιμάμαι)

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με συνεχή Μέλλοντα.*

1. Μην ανησυχείς. .... σου .... κάθε εβδομάδα. (τηλεφωνώ)
2. Οι γονείς του .... του .... λεφτά κάθε μήνα. (στέλνω)
3. Η Μαρία .... όλο το βράδυ γιατί έχει εξετάσεις. (διαβάζω)
4. Λοιπόν, κύριε Παπά, ... από τις 9 το πρωί (εργάζομαι,
μέχρι τις 5 το απόγευμα και .... 980 ευρώ το μήνα. παίρνω)

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με Μέλλοντα.*

1. .... σου .... το Σάββατο. Μην ανησυχείς. (τηλεφωνώ)
2. Τι ώρα και πού .... εμείς αύριο; (συναντιέμαι)
3. Ο Άκης δεν .... αύριο. .... (δουλεύω, μένω,
σπίτι και .... ξεκουράζομαι)
4. Έρχεσαι να φάμε μαζί; .... σου .... και χαλβά. (φτιάχνω)

Γ. *Συμπληρώστε τα κενά με συνεχή Μέλλοντα ή Μέλλοντα.*

1. Από τις οκτώ ως τις έντεκα .... την εργασία μου (γράφω,
και μετά .... ελεύθερη. είμαι)
2. Όχι, δεν .... μαζί σας. .... (έρχομαι, τελειώνω,
αυτό το γράμμα και έπειτα .... κοιμάμαι)
3. Δεν .... άλλο, Κωστάκη, γιατί πρέπει να διαβάσεις. (παίζω)
4. Μη με περιμένετε πριν τις 9. Από τις 4 έως τις 8 .... (μελετάω)
5. Εμείς από αύριο .... μισή ώρα κάθε πρωί. (τρέχω)
6. .... με .... εδώ όταν γυρίσετε. Δυστυχώς, έχω τόσο (βρίσκω,
πολλή δουλειά που .... μέχρι τα μεσάνυχτα. δουλεύω)
7. Ποτέ δεν .... πόσο με βοήθησες! .... το (ξεχνάω,
.... πάντα. θυμάμαι)

συνεχής Υποτακτική	*Υποτακτική*	** 3*
Δεν μου αρέσει **να δουλεύω**.	Δεν θέλω **να δουλέψω** τώρα.	(δουλεύω)
Να κοιμάσαι νωρίς παιδί μου.	Γιάννη, πρέπει να **κοιμηθείς**.	(κοιμάμαι)

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με συνεχή Υποτακτική.*

1. Πρέπει .... πιο συχνά στη μητέρα σας γιατί ανησυχεί. (τηλεφωνώ)
2. Πάμε γρήγορα γιατί άρχισε .... (βρέχει)
3. Προσπαθήστε .... νωρίς το βράδυ. (τρώω)
4. Ο γιατρός είπε στον Ορέστη .... μην .... και .... μην .... (κουράζομαι, στενοχωριέμαι)

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με Υποτακτική.*

1. Πρέπει .... στη μητέρα σας αμέσως. (τηλεφωνώ)
2. Δεν μπορεί .... μαζί μας γιατί έχει δουλειά. (έρχομαι)
3. Δύο μέρες προσπαθούμε .... την .... στο γραφείο της. (βρίσκω)
4. Άννα, πάμε .... Μην μας περιμένεις για φαγητό. (ψαρεύω)

Γ. *Συμπληρώστε τα κενά με συνεχή Υποτακτική ή Υποτακτική.*

1. Λεωνίδα, μην ξεχάσεις .... μια κάρτα στην Γεωργία για τη γιορτή της. (στέλνω)
2. Πρέπει .... τουλάχιστον τρεις φορές την εβδομάδα και .... μισή ώρα κάθε μέρα. (γυμνάζομαι) (περπατάω)
3. Θέλω .... μου .... πως δεν θα το ξανακάνεις. (υπόσχομαι)
4. Την κοίταξε και συνέχισε .... ειρωνικά. (χαμογελάω)

Δ. *Πάντα:* ***Πριν + Υποτακτική*** *(χωρίς* ***να****)* ** 40*

1. Μην αποφασίσεις τίποτα πριν το .... στον πατέρα σου. (λέω)
2. Σταμάτησαν για να βάλουν βενζίνη πριν .... στο χωριό. (φτάνω)
3. Ευτυχώς φύγαμε πριν .... ο καιρός. (χαλάω)
4. Παιδιά, να πλύνετε τα δόντια σας πριν .... (κοιμάμαι)

Το Σενάριο (1)

Ο Κώστας Αγγέλου κοίταξε το ρολόι του. 9.20. Είχε αργήσει. Δεν κυκλοφορούσε σήμερα. Είχε ζυγό αριθμό. Σήκωσε το χέρι του και σταμάτησε το ταξί που ερχόταν. Είχε άλλους δύο μέσα, στο πίσω κάθισμα.

"Στην Κηφισιά". φώναξε.

"Έμπα μέσα", είπε ο ταξιτζής. "Θα κάνουμε μια στάση στο Ιπποκράτειο ν' αφήσουμε τους δυο ξένους, και μετά είμαι όλος δικός σου". Κάθισε μπροστά αφηρημένος. Το κασετόφωνο έπαιζε δυνατά. Ο ταξιτζής είχε κέφια. *"Φέρτε μου να πιω το ακριβότερο ποτό"*, τραγουδούσε με πάθος.

"Καπνίζεις;" ρώτησε. "Σε πειράζει αν καπνίσω εγώ;"

Ο Κώστας Αγγέλου μουρμούρισε όχι, κι έκλεισε τα μάτια του. Δεν είχε κέφι για συζήτηση. Ήθελε να σκεφτεί. Ήταν μεγάλη έκπληξη γι' αυτόν το τηλεφώνημα του Χαρίδη. Δε φανταζόταν πως θα του ζητούσε να ξανασυνεργαστεί μαζί του, ύστερα από τον καβγά τους το περασμένο καλοκαίρι. Μα η πρόταση φαινόταν καλή. Τρεις τέσσερις βδομάδες δουλειά, ακριβώς τώρα που δεν είχε άλλες υποχρεώσεις. Καλά λεφτά, ένας καλός ρόλος γι' αυτόν, γνωστοί ηθοποιοί, μεγάλα ονόματα, μεγάλη παραγωγή. Βέβαια έχανε τις διακοπές του, αλλά αν και το σενάριο ήταν καλό, έπρεπε να το αποφασίσει. Το ταξί έστριψε πίσω από το Ιπποκράτειο.

"Ρε φίλε, για βόηθα λίγο εδώ. Ξέρεις αγγλικά;"

Ευτυχώς ο ταξιτζής δεν τον είχε αναγνωρίσει. Ίσως τα μαύρα γυαλιά, ίσως το τζιν παντελόνι που τον έδειχνε πιο νέο. Στις ταινίες του ήταν πάντα καλοντυμένος.

"Τι θέλεις;" ρώτησε.

"Για κοίτα πού θέλουν να κατεβούν αυτοί εδώ, γιατί δεν κατάλαβα καλά. 54 ή 74; Βλέπεις δεν τα καταφέρνω και τόσο καλά στις ξένες γλώσσες".

Γύρισε άκεφα.

"Χάι, Έιντζελ".

Ο Νικ Χαρίδης, ο παραγωγός, του χαμογελούσε ειρωνικά.

(συνεχίζεται)

Λεξιλόγιο

Δεν κυκλοφορούσε (1)	*στο κέντρο της Αθήνας κυκλοφορούν τη μια μέρα τα αυτοκίνητα που λήγουν σε μονό αριθμό (1, 3, 5, κ.λπ.) και την άλλη όσα λήγουν σε ζυγό αριθμό (0, 2, 4, κ.λπ.)*
έμπα μέσα (5)	*μπες μέσα*
είχε κέφια (7)	*ήταν χαρούμενος, είχε καλή διάθεση*
θα έχανε τις διακοπές του (16)	*δεν θα έκανε διακοπές*
δεν τα καταφέρνω (23)	*μου είναι δύσκολο να καταλάβω*

Α. *Απαντήστε τις ερωτήσεις.*

1. *Γιατί δεν πήγε ο Κώστας Αγγέλου στην Κηφισιά με το δικό του αυτοκίνητο;*

....

....

2. *Τι βοήθεια ζήτησε ο ταξιτζής από τον Κώστα Αγγέλου;*

....

....

3. *Γιατί φαινόταν στον Κώστα Αγγέλου καλή η πρόταση του Χαρίδη;*

....

....

....

Το τραγούδι που τραγουδούσε ο ταξιτζής:

Ξημερώνει και βραδιάζει (Β. Τσιτσάνη)

Ξημερώνει και βραδιάζει
πάντα στον ίδιο το σκοπό.
Φέρτε μου να πιω το ακριβότερο πιοτό,
εγώ πληρώνω τα μάτια π' αγαπώ. (x 2)

Όταν βλέπεις ταβερνιάρη
να σπάζω να παραμιλώ,
μη με κατακρίνεις, μη με παίρνεις για τρελό,
εγώ πληρώνω τα μάτια π' αγαπώ. (x 2)

συνεχής Προστακτική	*Προστακτική*	* 23
Γράφε πάντα τα μαθήματά σου.	**Γράψε** τα μαθήματά σου τώρα.	(γράφω)
Σπύρο, **μίλα** πιο καθαρά.	**Μίλησέ** μου, Σπύρο.	(μιλάω)

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με συνεχή Προστακτική.*

1. Παιδιά, ... πιο γρήγορα γιατί αργήσαμε. (περπατάω)
2. Ποιος είναι στο τηλέφωνο; ...., παρακαλώ! (λέω)
3. Μιχάλη, ... τι σου λένε. (προσέχω)

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με Προστακτική.*

1. Άρη, ... μέσα και .... την πόρτα. (μπαίνω, κλείνω)
2. .... εδώ και .... μου τι έγινε. (έρχομαι, λέω)
3. .... χρόνο. .... το αυτοκίνητο και .... τη συγκοινωνία. (κερδίζω, αφήνω, παίρνω)

Γ. *Συμπληρώστε τα κενά με συνεχή Προστακτική ή Προστακτική.*

1. .... το παράθυρο, Χαρούλα. Κάνει πολλή ζέστη. (ανοίγω)
2. .... πάντα τα χέρια σας πριν το φαγητό. (πλένω)
3. Για το θέατρο *Λαμπέτη* .... δεξιά στο 2ο δρόμο. (στρίβω)
4. Ε! Γιατρέ, ... λίγο τα φανάρια όταν οδηγείς. (κοιτάω)

Αρνητικός τύπος Προστακτικής = Αρνητικός τύπος Υποτακτικής * 23β

(Να) **Μην γράφεις** αργά το βράδυ. (Να) **Μην γράψεις** στον θείο σου.

Δ. *Συμπληρώστε με συνεχή ή απλή Προστακτική στον αρνητικό τύπο.*

1. Μην ...., παιδί μου. (κλαίω)
2. Μην .... πριν σας μιλήσω. (φεύγω)
3. Πέτρο, μην .... όλη την ώρα. (γελάω)
4. Πού πας, παιδί μου; Μην .... με κόκκινο. (περνάω)
5. Μην .... το γλυκό πριν το φαγητό. Θα σε μαλώσω. (τρώω)

Παρακείμενος * 7, 9

Δεν τους **έχω γράψει** γιατί δεν έχω καιρό. (γράφω)

Τα παιδιά δεν **έχουν σηκωθεί** ακόμα. (σηκώνομαι)

Υπερσυντέλικος * 8, 9

Δεν ήρθε γιατί δεν **είχε τελειώσει** τη δουλειά του. (τελειώνω)

Όταν γύρισα, τα παιδιά δεν **είχαν σηκωθεί.** (σηκώνομαι)

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με Παρακείμενο.*

1. Πού .... το βιβλίο μου, Μαρία; Δεν το βλέπω. (βάζω)
2. Γύρισαν προχτές, αλλά δεν τους .... ακόμα. (βλέπω)
3. Πες μου, ... ποιον θα ψηφίσεις; (σκέφτομαι)
4. .... από τις οκτώ και δεν μου είπαν (φεύγω) τι ώρα θα γυρίσουν.

Β. *Αλλάξτε αυτές τις προτάσεις από τον Αόριστο στον Παρακείμενο.*

1. Τι έγινε ο θείος σου; ....
2. Δεν συναντήθηκαν ακόμη. ....
3. Χωρίσαμε εδώ και ένα χρόνο. ....
4. Μου έλειψες πολύ, Νίνα μου. ....

Γ. *Συμπληρώστε τα κενά με Υπερσυντέλικο.*

1. Τα παιδιά .... πιο νωρίς από μένα (σηκώνομαι, και .... μόνα τους. ετοιμάζομαι)
2. Η Φανή πεινούσε, γιατί δεν .... τίποτα από το πρωί. (τρώω)
3. Χάθηκα, γιατί δεν μου .... το δρόμο (δείχνω) στον χάρτη και δεν βρήκα κανέναν να ρωτήσω.
4. Όταν γύρισε στο σπίτι, οι γονείς του .... (φεύγω)
5. Θυμάμαι καλά πως .... τις σημειώσεις μου πάνω (βάζω) στο τραπέζι, αλλά δεν είναι εδώ. Ποιος τις πήρε;

Έδωσες το βιβλίο στην Ελένη;	**Της το** έδωσα.	*22
Δώσε το βιβλίο στην Ελένη.	Δώσε **τής το.**	
Γέλασε, δίνοντας το βιβλίο στην Ελένη.	Γέλασε δίνοντάς **της το.**	

Πίνακας σελ. 266

Α. *Απαντήστε με αντωνυμίες.*

1. Έφερες τις σημειώσεις στον Σπύρο; ....
2. Έχουν στείλει το δέμα στους γονείς τους; ....
3. Τι ώρα θα μου φέρετε τα πράγματα; ....
4. Θα μου αλλάξετε αυτή την μπλούζα; ....
5. Σας έδειξε τη φωτογραφία της θείας του; ....

Β. *Βρείτε τις ερωτήσεις. Μη χρησιμοποιήσετε αντωνυμίες.*

1. ....; Ναι, τον έχω δει.
2. ....; Όχι, δεν τα βρήκαμε.
3. ....; Ναι, τους τις έφεραν.
4. ....; Της τα είπε χτες.

Γ. *Αντικαταστήστε τα αντικείμενα - ουσιαστικά με αντωνυμίες.* * 22γ

1. Λυπήθηκαν μαθαίνοντας τα νέα. ....
2. Φέρε τις καρέκλες στην κουζίνα. ....
3. Πείτε τα νέα στον Αλέξανδρο. ....
4. Άκουσε τις θείες σου προσεχτικά. ....
5. Μπήκε κρατώντας τα χαρτιά της. ....

Δ. *Συμπληρώστε τα κενά με την εμφατική αντωνυμία εμένα, εσένα, αυτόν κ.λπ.*

1. .... ποιος θα σας βοηθήσει; (εσείς)
2. Είστε σίγουρος πως το έχετε δώσει σε ....; (εμείς)
3. Δεν μου αρέσει να αποφασίζουν άλλοι για .... (εγώ)
4. Μην τους ρωτάς .... Δεν δουλεύουν εδώ. (αυτοί)

Α. *Διαβάστε τις ερωτήσεις. Ακούστε προσεχτικά το κείμενο που θα σας διαβάσουν δύο φορές, και απαντήστε τες.*

1. Έφτασαν στο χωριό
   α. *στις 11 ακριβώς.*
   β. *σχεδόν στις 11.*
   γ. *μετά τις 11.*
2. Όταν έφτασαν στο χωριό,
   α. *τα σπίτια ήταν κλειστά.*
   β. *τα μαγαζιά ήταν σκοτεινά.*
   γ. *όλα τα σπίτια και τα μαγαζιά ήταν σκοτεινά.*
3. Έπρεπε να ρωτήσουν πού είναι το σπίτι του θείου, γιατί ο Γιάννης
   α. *δεν είχε μείνει ποτέ πριν σ' αυτό το σπίτι.*
   β. *είχε μείνει στο σπίτι πριν πολλά χρόνια.*
   γ. *δεν είχε μείνει ποτέ στο χωριό.*
4. Δεν μπορούν να πάνε στην Πάτρα, γιατί
   α. *δεν ξέρουν τον δρόμο και δεν έχουν χάρτη.*
   β. *δεν τους φτάνει η βενζίνη κι ίσως μείνουν στο δρόμο.*
   γ. *ο δρόμος το βράδυ δεν είναι πολύ εύκολος.*
5. Τα παιδιά είδαν ένα φως
   α. *στο σπίτι πάνω απ' το φούρνο.*
   β. *στο σπίτι του θείου.*
   γ. *στο φούρνο.*

Β. *Ποιες από τις προτάσεις είναι σημαντικές στην ιστορία; Σημειώστε τες έτσι* ✓

1. Ο Γιάννης κι ο φίλος του έφτασαν στο χωριό αργά. ....
2. Ο Γιάννης ζήτησε τσιγάρο. ....
3. Σταμάτησαν μπροστά στην εκκλησία. ....
4. Όλα τα μαγαζιά και τα σπίτια ήταν κλειστά. ....
5. Δεν ήξεραν πού ήταν το σπίτι του θείου. ....
6. Είδαν φως σ' ένα σπίτι. ....

Γ. *Τι έγινε έπειτα; Τελειώστε την ιστορία. (80-100 λέξεις)*

Δυνητική *10

Θα ήθελα ένα ποτήρι νερό, παρακαλώ. (θέλω)

Εγώ ποτέ δεν **θα ξεχνούσα** τα γενέθλιά του. (ξεχνάω)

Αν άκουγες τον γιατρό, **θα γινόσουν** γρήγορα καλά. (γίνομαι)

A. *Ενεστώτας*	*Παρατατικός*	*Δυνητική*
βλέπω	**έβλεπα**	**θα έβλεπα**
1. ταξιδεύω		....
2. λέω		....
3. προσπαθώ		....
4. ξέρω		....
5. κουράζομαι		....
6. λυπάμαι		....
7. βαριέμαι		....
8. είμαι		....

B. *Συμπληρώστε τα κενά με Δυνητική.*

1. .... να έχω μια πορτοκαλάδα, παρακαλώ; (μπορώ)
2. Εσύ .... μόνος σου σε ένα τέτοιο μέρος; (πηγαίνω)
3. .... τα πάντα για σένα. Ξέρεις πόσο σ' αγαπάω! (κάνω)
4. Εγώ στη θέση σου δεν .... τόσο πολύ. (στενοχωριέμαι,
   ____ το .... αμέσως. (ξεχνάω)
5. Πεινάω τόσο πολύ που .... μία ολόκληρη πίτσα μόνος μου. (τρώω)
6. Μήπως .... να με βοηθήσετε; (μπορώ)
7. .... να μείνουμε για λίγο μόνοι μας. (θέλω)
8. Αν διάβαζε περισσότερο, ...στις εξετάσεις. (περνάω)
9. Αν θυμόμουν τη διεύθυνσή τους, ... τους .... (γράφω)
10. Αν την έβλεπαν, ... της το .... (λέω)
11. Εγώ δεν .... ποτέ την βοήθειά τους. (ζητάω,
    ____ το .... μόνη μου. φτιάχνω)

Υποθετικός Λόγος Α *11

Α. **Αν + Υποτακτική ⟶ Μέλλοντας**

Αν **φύγεις** το Σάββατο, **θα λυπηθώ** πολύ. (λυπάμαι)

1. *Αν τελειώσει το διάβασμά του,* .... να μας δει. (περνάω)
2. Αν είμαι κουρασμένος, ... (κοιμάμαι)
3. Αν χρειαστούμε κάτι, ... σας το .... (ζητάω)
4. Αν ...., θα κλείσω το καλοριφέρ. (ζεσταίνομαι)
5. Εύα, αν ...., δεν θα σε περιμένω. (αργώ)
6. Αν δεν .... τη ζακέτα του, θα κρυώσει. (φοράω)

Υποθετικός Λόγος Β

Β. **Αν + Παρατατικός ⟶ Δυνητική** *11

Αν **έφευγες** το Σάββατο, **θα λυπόμουν** πολύ. (λυπάμαι)

1. Αν το θυμόμουν, ... σου το .... (λέω)
2. Αν φορούσε πιο ζωηρά χρώματα, ... πιο νέα. (δείχνω)
3. *Αν μου άρεσε το φαγητό, ... το .... όλο.* (τρώω)
4. Αν δεν .... καλά, θα πήγαινα στον γιατρό. (αισθάνομαι)
5. Αν .... λίγο ακόμα, θα γνώριζες τη Χριστίνα. (κάθομαι)
6. Λάκη, αν με ...., θα ετοιμαζόμουν πιο γρήγορα. (βοηθάω)

Γ. *Ταιριάξτε τις προτάσεις.*

1. Αν είχαμε λεφτά,	α. θα αισθανόσουν καλύτερα.
2. Αν βρέξει,	β. θα φωνάζαμε την οδική βοήθεια.
3. Αν έκοβες το κάπνισμα,	γ. θα κάναμε ένα μεγάλο ταξίδι.
4. Αν γύρισεις πάλι αργά,	δ. θα φωνάξω τον υδραυλικό.
5. Αν ήταν κουρασμένοι,	ε. θα γυρίσω σπίτι αμέσως.
6. Αν μέναμε από λάστιχο,	ζ. θα θυμώσω πολύ.
7. Αν χαλάσει πάλι η βρύση,	η. θα έμεναν στο σπίτι.

Α. Αλυσίδα *(Παίζουμε στην τάξη συμπληρώνοντας τις προτάσεις.)*

1. Σηκωνόμουν το πρωί και **ψάρευα.**
2. Είχα ανάγκη να ....
3. Δεν μπορώ να σου περιγράψω τι ....
4. Μα τι ευχάριστη έκπληξη ....
5. Έννοια σου, θα τα μάθω ....
6. Έκοψα τον καφέ γιατί ....
7. Το χωριό απέχει ....
8. Δεν μου έφτανε η βενζίνη για να πάω ....
9. Μου ζήτησαν να συνεργαστώ ....
10. Δεν τα καταφέρνω καλά ....

Β. *Βρείτε τη σωστή ερμηνεία.*

1. Πόσο απέχει η Πάτρα;	α. σταμάτησε να πίνει
2. χωρίς διάθεση	β. ήταν χαρούμενος
3. έχασα τις διακοπές μου	**γ.** Πόσο μακριά είναι η Πάτρα;
4. είχε κέφια	δ. άκεφα
5. του έμειναν δύο μαθήματα	ε. διασκεδάσαμε πάρα πολύ
6. έγινε μεγάλη πλάκα	ζ. δεν έκανα διακοπές
7. έκοψε το κρασί	η. έχει να δώσει άλλα δύο μαθήματα

Μετοχή *18

Πέρασε το καλοκαίρι του **ψαρεύοντας** και **κολυμπώντας.**

Γ. *Συμπληρώστε τα κενά με Μετοχή.*

1. Έμειναν όλο το βράδυ στην ταβέρνα .... (πίνω,
και .... για τις χαμένες τους αγάπες. μιλάω)
2. Πέρασε όλο το πρωί .... μουσική. (ακούω)
3. Άνοιξε την πόρτα .... ένα ποτήρι στο χέρι. "Ποιον (κρατάω,
ζητάτε;" μου είπε .... χαμογελάω)
4. "Γιατί μου το έκανες αυτό;" ρώτησε .... (κλαίω)

I. Χειμερινές εκπτώσεις

Ζωντάνεψε η αγορά χτες, με την επίσημη "πρεμιέρα" των χειμερινών εκπτώσεων. Την περισσότερη κίνηση είχαν τα καταστήματα ειδών ρουχισμού, που έχουν τις καλύτερες τιμές και τις μεγαλύτερες προσφορές. Για ορισμένα είδη οι βιτρίνες υπόσχονται εκπτώσεις μέχρι 40 ή 50%. Για παράδειγμα, γυναικεία ρούχα 15-40%, ανδρικά 10-30%, παπούτσια 15-20%, δερμάτινα είδη 10-20%, ηλεκτρικές συσκευές 10-15% και έπιπλα 10-15%.

Οι καταναλωτές είναι προσεχτικοί στις αγορές τους. Μιλήσαμε με μερικούς από αυτούς:

"Εγώ παρακολουθώ την αγορά", μας είπε ο κύριος Πιερίδης. "Οι τιμές είναι πολύ καλές φέτος, αλλά χρειάζεται προσοχή γιατί αρκετά καταστήματα ανεβάζουν τις τιμές δυο-τρεις μέρες πριν τις εκπτώσεις, και η πραγματική έκπτωση δεν είναι τόση όση φαίνεται".

"Πριν απ' όλα, ξέρω τι θέλω να αγοράσω", μας είπε η κυρία Πλατή. "Ψάχνω να βρω καλή ποιότητα, και έπειτα κοιτάζω την τιμή". Ο καταστηματάρχης κύριος Αλεξίου μας είπε: "Ο Έλληνας καταναλωτής έχει γίνει πολύ προσεχτικός. Συνήθως ψάχνει τις πρώτες μέρες και μετά αρχίζει να αγοράζει".

(Φεβρουάριος 1987)

II. Πού πάμε; Τζίρος μηδέν

Ανεργία, χαμηλοί μισθοί και ακόμα χαμηλότερες συντάξεις από τη μια μεριά. Ακρίβεια και συχνές ανατιμήσεις σε όλα τα βασικά προϊόντα από την άλλη. Αυτά είναι τα έντονα και καθημερινά παράπονα του μέσου Έλληνα και ο μεγάλος πονοκέφαλος της κυβέρνησης.

Χωρίς αμφιβολία η χώρα περνά μια από τις μεγαλύτερες οικονομικές κρίσεις. Το καλάθι της νοικοκυράς είναι σχεδόν άδειο γιατί τα χρήματά της φτάνουν μόνο για τα απολύτως απαραίτητα.

Οι καταστηματάρχες παραπονιούνται συνεχώς για τη μείωση της αγοραστικής κίνησης. Οι πιστωτικές κάρτες βοηθάν για μια πλαστική αγορά, και αυτή όλο και πιο μικρή.

"Κάθε πέρσι και καλύτερα. Πιάσαμε πάτο", είπε χτες, σε πρωινή εκπομπή, γνωστός καταστηματάρχης του κέντρου. "Σκέψου, υπάρχουν μέρες που δεν μπαίνουν ούτε 10 ευρώ στο ταμείο. Τζίρος μηδέν. Ο κόσμος μπαίνει, βλέπει, ρωτά, αλλά δεν έχει για να αγοράσει. Πού πάμε;"

Να μια καλή ερώτηση. Πού πάμε; Όλοι χρωστάνε σε όλους. Οι Έλληνες δεν μπορούν πια να αντιμετωπίσουν ευρωπαϊκές τιμές με ελληνικούς μισθούς.

Και οι γιορτές έρχονται.

(Νοέμβριος 2004)

CD

Λεξιλόγιο

I. **Χειμερινές εκπτώσεις**

ΜΜΕ	*μέσα μαζικής ενημέρωσης (τύπος, τηλεόραση, ραδιόφωνο, κ.λπ.)*
ζωντάνεψε η αγορά (2)	*η αγορά γέμισε κόσμο που ψώνιζε*
προσφορές (6)	*πράγματα σε χαμηλές τιμές*
% (8)	*τοις εκατό*
για παράδειγμα (8)	*π.χ., παραδείγματος χάριν*
δερμάτινα είδη (10)	*τσάντες, πορτοφόλια βαλίτσες, ζώνες κ.λπ.*
πραγματική έκπτωση (20)	*αληθινή έκπτωση*

II. **Πού πάμε; Τζίρος μηδέν**

τζίρος (1)	*τα λεφτά που βγάζει την ημέρα ένα μαγαζί*
ανατιμήσεις (4)	*αυξήσεις τιμών*
το καλάθι της νοικοκυράς (11)	*τα ψώνια για το καθημερινό φαγητό της οικογένειας*
μείωση αγοραστικής κίνησης (15)	*ο κοσμος που ψωνίζει είναι λιγότερος*
"Πιάσαμε πάτο" (18)	*είμαστε στο σημείο μηδέν*

Α. Θέματα για συζήτηση στην τάξη

1. *Τι είδη ψωνίζετε συνήθως από τις εκπτώσεις; Μήπως αγοράζουμε περισσότερα πράγματα από όσα χρειαζόμαστε; Δώστε παραδείγματα.*
2. *"Κάθε πέρσι και καλύτερα". Το πιστεύετε αυτό;*
3. *Συγκρίνετε τα δύο κείμενα και πείτε ποια είναι η διαφορά στην αγορά του 1987 και του 2004.*

♦ Φωτογραφία *σελ. 34*

Περιγράψτε τη σκηνή. Σε τι κατάστημα νομίζετε ότι βρισκόμαστε; Τι εποχή πιστεύετε πως είναι; Διαλέξτε μια από τις γυναίκες στη φωτογραφία και περιγράψτε την. Πώς φαντάζεστε μια μέρα από τη ζωή της;

Α. *ναι ή όχι;* — *ναι* / *όχι*

1. *Το πρόβλημα του μέσου Έλληνα είναι ότι δεν φτάνουν τα χρήματα που παίρνει για μια άνετη ζωή.* ☐ ☐
2. *Ο μεγάλος πονοκέφαλος της κυβέρνησης είναι ότι οι Έλληνες παραπονιούνται.* ☐ ☐
3. *Οι Έλληνες καταναλωτές δεν αγοράζουν, γιατί δεν θέλουν να χρησιμοποιούν πιστωτικές κάρτες.* ☐ ☐
4. *Οι καταστηματάρχες δεν δέχονται πιστωτικές κάρτες, γιατί είναι πλαστικές.* ☐ ☐
5. *Υπάρχει σοβαρή οικονομική κρίση στην Ελλάδα που επηρεάζει την αγοραστική κίνηση.* ☐ ☐

Β. *Διαλέξτε τη σωστή λέξη.*

1. Δεν υπάρχει .... ότι το κλίμα της γης αλλάζει.
   α. *πρόβλημα* β. *αμφιβολία* γ. *κρίση*
2. Πήρε δάνειο από την τράπεζα για να .... τα έξοδα της εγχείρησης.
   α. *αυξήσει* β. *προσφέρει* γ. *αντιμετωπίσει*
3. Συμφωνώ .... μαζί σου. Πρέπει να γυρίσει στην Ελλάδα οπωσδήποτε.
   α. *απολύτως* β. *σχεδόν* γ. *συνεχώς*
4. Πώς να ζήσει, ο καημένος, με τόσο μικρή ....;
   α. *σύνταξη* β. *κατανάλωση* γ. *αγορά*
5. Ήταν .... 10 η ώρα όταν αποφάσισαν να φύγουν.
   α. *πριν* β. *κάπου-κάπου* γ. *σχεδόν*

Γ. *Βρείτε τη σωστή ερμηνεία.*

1. *Πρέπει να είσαι εδώ οπωσδήποτε.* →	α. *Μπορεί να γυρίσουν σήμερα το βράδυ.*
2. *Ήταν σχεδόν μεσημέρι.*	**β.** *Η παρουσία σου εδώ είναι απαραίτητη.*
3. *Πιάσαμε πάτο, σου λέω!*	γ. *Ανατιμήσεις σε βούτυρο και τυριά.*
4. *Ίσως επιστρέψουν απόψε.*	δ. *Τι να σου πω, χειρότερα δε γίνεται!*
5. *Ανεβαίνουν οι τιμές στα γαλακτομικά προϊόντα.*	ε. *Ήταν περίπου 12 η ώρα.*

Α. *Συμπληρώστε με το σωστό οριστικό άρθρο* ***ο, η, το*** *όπου χρειάζεται.* *25, 4

Πίνακας σελ. 266

1. Πού θα πάτε φέτος .... καλοκαίρι;
2. .... κυρία Κατίνα νομίζει πως .... Κέρκυρα είναι .... πιο όμορφο νησί .... κόσμου.
3. Ποιος ήταν εκείνος .... κύριος που καθόταν δίπλα σου;
4. Λοιπόν, ... Ελένη μου, πότε φεύγεις; .... Τρίτη;
5. Σου αρέσουν .... όσπρια;

Β. *Συμπληρώστε με το σωστό αόριστο άρθρο* ***ένας, μία, ένα*** *όπου χρειάζεται.* *25γ

1. Μαμά, είδα .... γάτα στη βεράντα μας που κυνηγούσε .... περιστέρι.
2. .... φορά και .... καιρό, όπως λεν τα παραμύθια, ζούσε .... πολύ φτωχός άνθρωπος.
3. Ο Άρης θέλει να γίνει .... ηθοποιός.
4. Έχουμε .... μάθημα στις 5 κάθε απόγευμα.

Γ. *Συμπληρώστε τα κενά με το οριστικό ή αόριστο άρθρο, όπου χρειάζεται.*

1. .... Μάνος έχει .... μάθημα από .... πέντε ως .... έξι.
2. Έφυγαν .... περασμένη Τρίτη και θα γυρίσουν .... άλλο μήνα.
3. Διάβασα .... ενδιαφέρον βιβλίο, γραμμένο από .... Ελληνίδα δημοσιογράφο για .... κατάσταση στα σχολεία σήμερα.
4. Δεν έχω .... καιρό να έρθω μαζί σας. Θα δουλεύω όλο .... πρωί.
5. Έλα γρήγορα, ... μαμά, σε θέλει .... μπαμπάς.
6. Είναι .... γενέθλια .... ανιψιού μου και θέλω να του βρω .... καλό στυλό.
7. Σας τηλεφώνησε .... κύριος αλλά δεν άφησε .... όνομά του.
8. .... μητέρα του είναι .... καθηγήτρια.
9. Θα πιείτε .... κρασί ή .... μπίρα;
10. .... πατέρας μου μού έστειλε .... χρήματα που χρειαζόμουν.
11. Μου αρέσει πολύ .... Μήλος. Θέλω να πάω εκεί .... Ιούλιο που θα πάρω .... άδεια από .... δουλειά μου.
12. Έρχονται πάντα .... άνοιξη, για να είμαστε όλοι μαζί .... Πάσχα.

αρσενικά	*θηλυκά*	*ουδέτερα*
ο αγών**ας** - οι αγών**ες**	η σελίδ**α** - οι σελίδ**ες**	το κουτ**ί** - τα κουτ**ιά**
ο χάρτ**ης** - οι χάρτ**ες**	η αδερφ**ή** - οι αδερφ**ές**	το αυγ**ό** - τα αυγ**ά**
ο κήπ**ος** - οι κήπ**οι**	η θέσ**η** - οι θέσ**εις**	το πράγ**μα** - τα πράγ**ματα**
	η μέθοδ**ος** - οι μέθοδ**οι**	το λάθ**ος** - τα λάθ**η**

Πίνακες σελ. 257-262

Α. *ενικός αριθμός* *πληθυντικός αριθμός*

1. το μεγάλο κύμα ....
2. μια ξαφνική καταιγίδα ....
3. τον φιλόξενο γείτονα ....
4. της ισχυρής κυβέρνησης ....
5. η μεγάλη δύναμη [1] ....
6. μια γλυκιά ανάμνηση ....
7. το μοιραίο λάθος ....
8. του σοβαρού καθηγητή ....
9. της εθνικής οδού ....

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο των ουσιαστικών στην παρένθεση, μαζί με το άρθρο όπου χρειάζεται.*

1. Αγαπάτε .... Μας δίνουν ζωή. (δάσος)
2. Μήπως ξέρετε τα θέματα ....; (εξέταση)
3. Το έργο έκανε πάνω από διακόσιες .... (παράσταση)
4. Πέτρο, πάλι άφησες όλες .... ανοιχτές; (βρύση)[2]
5. Έχω πολλές .... για τον χαρακτήρα του. (αμφιβολία)
6. Πλήρωσε όλα του .... και ανάσανε. (χρέος)
7. Θα έχω αφήσει .... σε .... (εισιτήριο, είσοδος) του θεάτρου.

---

[1] *η δύναμ**η** - οι δυνάμ**εις*** [2] *η βρύσ**η** - βρύσ**ες***

Το Σενάριο (2)

Στο στούντιο όλα ήταν έτοιμα για το πρώτο γύρισμα. Κρατώντας το σενάριο στο χέρι του, ο Κώστας Αγγέλου ξαναδιάβαζε τη σκηνή για εικοστή φορά. Στο πλατώ, που έδειχνε το εσωτερικό μιας εκκλησιάς, ένα καντήλι άναβε μπροστά στο αντίγραφο της Παναγιάς της Βρεφοκρατούσας.

Η Χριστίνα Λάλου έδεσε το μαύρο μαντήλι στο κεφάλι της. Δεν της πήγαινε, και το ήξερε. Δίπλα της ο Κώστας Αγγέλου, με άσπρο παντελόνι και άσπρο πουκάμισο ανοιχτό στο στήθος, ήταν πολύ όμορφος.

"Εντάξει να φοράω μαύρα", είπε η Χριστίνα παραπονιάρικα, "αλλά με τα κουμπιά κλεισμένα ως το λαιμό;"

"Ναι, Χριστίνα", απάντησε ο Μάνος Ρόδης, ο σκηνοθέτης, αναστενάζοντας. "Είσαι χήρα, κι από χωριό - μην το ξεχνάς. Κι έπειτα τι σε νοιάζει; Ό,τι κι αν φοράς εσύ είσαι πάντα όμορφη. Προσέξτε με κι οι δύο καλά. Είναι σημαντική αυτή η σκηνή. Πρέπει να δώσει στους θεατές την ατμόσφαιρα του έργου. Εσύ, Χριστίνα, πηγαίνεις να προσευχηθείς στο μοναστήρι. Την ώρα που ανάβεις το κερί, θέλω να το καταλάβουν όλοι πως πιστεύεις στην εικόνα και στα θαύματά της".

Ο Ρόδης σταμάτησε, άναψε τσιγάρο και γυρίζοντας στον Κώστα Αγγέλου είπε: "Εσύ, Κώστα, δεν έχεις καμιά σχέση μ' όλα αυτά. Εκτιμάς την εικόνα. Σκέφτεσαι τα λεφτά που θα σου φέρει. Πρώτα-πρώτα την αναγνωρίζεις: είναι πραγματικά η ίδια εικόνα που περιγράφει ο μοναχός Δομέτιος στο χειρόγραφο του 17ου αιώνα. Έπειτα θαυμάζεις την τέχνη της. Εεε... α, ναι: σ' αυτή τη σκηνή δεν σε ενδιαφέρει η Χριστίνα. Δεν την βλέπεις. Εντάξει; Έτοιμοι. Πάμε".

Ο Χαρίδης γύρισε και κοίταξε τον Ρόδη χαμογελώντας. Όλα πήγαιναν καλά. Ο σκηνοθέτης ήξερε τη δουλειά του. Ο Αγγέλου είχε δίπλα του τη Χριστίνα Λάλου και δεν θα δημιουργούσε προβλήματα. Οι καλόγεροι της Μονής Προδρόμου δεν είχαν φέρει καμιά δυσκολία για τα εσωτερικά γυρίσματα. Το άλλο σαββατοκύριακο θα βρίσκονταν οπωσδήποτε στο μοναστήρι.

"Γυρίζουμε. Σκηνή πέμπτη. Πλάνο δεύτερο. Λήψη πρώτη".

(συνεχίζεται)

Λεξιλόγιο

Βρεφοκρατούσα (4)	*ένας τύπος βυζαντινής εικόνας που δείχνει την Παναγία να κρατά τον Χριστό μωρό (βρέφος) στην αγκαλιά της*
δεν της πήγαινε (5)	*δεν ήταν ωραίο επάνω της*
εκτιμάς την εικόνα (17)	*υπολογίζεις την αξία της*

Α. *Διαλέξτε τη σωστή απάντηση.*

1. Η Χριστίνα Λάλου έπρεπε να φοράει μαύρα,
   α. *γιατί της πήγαιναν πολύ.*
   β. *γιατί ήταν χήρα και από χωριό.*
   γ. *γιατί βρισκόταν σε μοναστήρι.*
2. Ο Κώστας Αγγέλου βρισκόταν στο μοναστήρι
   α. *για να προσευχηθεί.*
   β. *για να συναντήσει τη Χριστίνα Λάλου.*
   γ. *για να εκτιμήσει την εικόνα.*
3. Ο Χαρίδης ήταν ευχαριστημένος,
   α. *γιατί όλα πήγαιναν καλά.*
   β. *γιατί του άρεσε η βυζαντινή τέχνη.*
   γ. *γιατί θα έβλεπε τον πάτερ Δομέτιο.*
4. Το άλλο σαββατοκύριακο θα βρίσκονταν όλοι στο μοναστήρι
   α. *για να δουν τους καλόγερους.*
   β. *για να αγοράσουν βυζαντινές εικόνες.*
   γ. *για το γύρισμα της ταινίας.*

Β. *Ορθογραφία*

Ι. ***ποιο*** *(αντωνυμία) ή* ***πιο*** *(επίρρημα);*

1. .... φόρεμα θέλετε;
2. Πήγε στο .... φτηνό ξενοδοχείο.
3. Έφαγε στην .... κοντινή ταβέρνα.

ΙΙ. ***ποια*** *(αντωνυμία) ή* ***πια*** *(επίρρημα);*

1. Σε .... θέση κάθεστε;
2. Δεν μένουν .... εδώ.
3. .... εφημερίδα θέλεις;

	ενικός αριθμός			πληθυντικός αριθμός		
ον.	ποι**ος**	ποι**α**	ποι**ο**	ποι**οι**	ποι**ες**	ποι**α**
αιτ.	ποι**ο(ν)**	ποι**α(ν)**	ποι**ο**	ποι**ους**	ποι**ες**	ποι**α**
γεν.	ποι**ανού**	ποι**ανής**	ποι**ανού**		ποι**ανών**	
		(τίνος)				

*21

Α. *ερωτήσεις* — *απαντήσεις*

1. .... ήρθε χτες; — Ο αδερφός σου.
2. .... είναι αυτή η φούστα; — Της Ελένης.
3. Με .... θα πάτε στην Κρήτη; — Με τους καθηγητές μας.
4. .... από αυτές τις κάρτες σας αρέσουν; — Αυτές εδώ.
5. .... είναι αυτοί οι καφέδες; — Του Άρη και της Άσπας.
6. .... θέλετε; Την Ελένη ή την Καίτη; — Την Καίτη.

7. Ποιανών είναι αυτοί οι χάρτες; ....
8. Ποιος έχει σειρά; ....
9. Τίνος είναι αυτό το μπαστούνι; ....
10. Ποιοι θα έρθουν μαζί μας; ....

Τονισμός

Β. *Αλλάζουμε τον τόνο από τη 3η στη 2η συλλαβή, πριν τις καταλήξεις* ***ου, ους, ων, εις***

το **πρό**σωπο (3 2 1) — του **προσώπου** (3 2 1) *19

1. η σύζυγος — τις ....
2. ο άνθρωπος — των ....
3. η αύξηση — οι ....

Γ. *Βάζουμε έναν 2ο τόνο στην 1η συλλαβή όταν ακολουθεί κτητική αντωνυμία (μου, σου κ.λπ.)*

το δω**μά**τιο — το δω**μάτιό** μου

1. τα διαβατήρια .... τους
2. η δύναμη .... της
3. η σύνταξη .... μου

Α. *Γενική πληθυντικού — Τονισμός* *14γ, 19, 20

I. *Ο τόνος μένει στην ίδια συλλαβή.*

1. ο χει**μώ**νας (3 2 1)	των χει**μώ**νων (3 2 1)
2. η εικόνα	....
3. η εφημερίδα	....
4. το βουνό	....

II. *Ο τόνος αλλάζει από την 3η συλλαβή στη 2η συλλαβή (από το τέλος της λέξης)*

1. το **ά**γαλμα	των αγαλ**μά**των
2. ο έμπορος	....
3. η έξοδος	....
4. η ποιότητα	....

III. *Ο τόνος μπαίνει στην 3η συλλαβή.*

1. η **πό**λη	των **πό**λεων	*(θηλυκά: -η/-εις)*
2. η ανατίμηση		
3. η κρίση		
4. η έκπτωση		

IV. *Ο τόνος μπαίνει πάντα στην 1η συλλαβή από το τέλος.*

1. ο πο**λί**της	των πολι**τών**	*(αρσενικά: -ης/-ες)*
2. ο άντρας		*(αρσενικά: -ας/-ες)*
3. η τέχνη		*(θηλυκά: -η/-ες)*
4. το είδος		*(ουδέτερα: -ος/-η)*

Β.

1. το **σπί**τι	του σπι**τιού**	των σπι**τιών**
2. το παπούτσι		....
3. το τραπέζι		....

Γ.

1. ο καλόγερος	του κα**λό**γερου	των κα**λό**γερων
2. το παλιόπαιδο		....
3. το τριαντάφυλλο		....

ενικός αριθμός	πληθυντικός αριθμός
ακριβ**ός**- ακριβ**ή** - ακριβ**ό** [1]	ακριβ**οί**- ακριβ**ές** - ακριβ**ά**
αρχαί**ος** - αρχαί**α** - αρχαί**ο** [2]	αρχαί**οι**- αρχαί**ες** - αρχαί**α**
κακ**ός** - κακ**ιά/ή** - κακ**ό** [3]	κακ**οί** - κακ**ές**- κακ**ά**
ζηλιάρ**ης** - ζηλιάρ**α** - ζηλιάρ**ικο**	ζηλιάρ**ηδες** - ζηλιάρ**ες** - ζηλιάρ**ικα**

Πίνακες σελ. 263-264

Α. *Γράψτε τα επίθετα στα τρία γένη των επιθέτων.*

ενικός αριθμός	πληθυντικός αριθμός
1. γεμάτος	....
2. τέλειος	....
3. βρόμικος	....
4. τεμπέλης	....
5. χαλασμένος	....
6. ελληνικός	....

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο των επιθέτων στην παρένθεση.*

1. Τα .... έπιπλα είχαν .... τιμές. (παιδικός, χαμηλός)
2. Το πρόβλημα των .... πόλεων είναι το κυκλοφοριακό. (μεγάλος)
3. Της αρέσει πολύ η .... μουσική. (μοντέρνος)
4. Αυτή η γάτα είναι πολύ ....Όλο γουργουρίζει. (χαδιάρης)
5. Έχασε όλες τις .... του κάρτες! (πιστωτικός)
6. Θέλω να είσαι ...., μαμά. Μη μαλώνεις μόνον εμένα. (δίκαιος)
7. Έχει μια .... συλλογή γραμματοσήμων. (σπάνιος)
8. Οι κόρες της είναι .... με .... μάτια. (ξανθός, γαλανός)

Εξαιρέσεις:

[1] *γκρίζος - γκρίζ**α**, μοντέρνος - μοντέρν**α**, σκούρος - σκούρ**α*** ***-α***

[2] *δίκαιος - δίκαι**η**, μάταιος - μάται**η**, όγδοος - όγδο**η**, βέβαιος - βέβαι**η*** ***-η***

[3] *γλυκός - γλυκ**ιά**, φρέσκος - φρέσκ**ια*** ***-ια***

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με κλητική.*

I. **Γιαγιά,** να έρθω μαζί σου; *κλητική = ονομαστική*

Αγαπητοί μου **θείοι,** είμαι καλά.

1. Έλα δω, βρε ...., και πες μου, τι είναι αυτά; (γυναίκα)
2. .... και ...., καλημέρα σας. (κυρίες, κύριοι)
3. Πού θα πάμε απόψε, ...? (παιδιά)

II. Πότε γύρισες, **Θανάση;** *κλητική = ονομαστική χωρίς -ς*

Πέτρο, πού έβαλες τα κλειδιά μου;

1. Ε, ..., μάζεψε το σκύλο σου. Γαυγίζει πολύ. (γείτονας)
2. ...., θα έρθεις μαζί μας το βράδυ; (Νίκος)
3. Ε, ..., πόσο κάνουν τα μήλα; (μανάβης)
4. Εγώ, ... μου, δεν συμφωνώ καθόλου. (άντρας)

III. **Αλέξανδρε,** έχεις γράμμα από τη Γαλλία. *κλητική -ε*

Τι κάνεις, καλέ μου **άνθρωπε;**

1. Τώρα, ... μου, άλλαξαν όλα! (ο φίλος)
2. ...., μπορώ να σας μιλήσω ένα λεπτό; (ο γιατρός)
3. Μη γκρινιάζετε πια, ...! (ο κύριος Αντρέας)
4. Άκου και μένα .... μου. Κάτι ξέρω που στα λέω αυτά. (ο γιος)
5. ...., είδες πουθενά τα γυαλιά μου; (ο Άγγελος)
6. Ε, ..., τι ώρα φεύγει το λεωφορείο; (ο κουμπάρος)

IV. Κύριε **διευθυντά,** σας ζητούν στο τηλέφωνο. *κλητική -α*

1. Μήπως έχετε δει την εργασία μου, κύριε ....; (ο καθηγητής)
2. Κύριε ...., μπορώ να φύγω μία ώρα νωρίτερα; (ο διευθυντής)
3. Κύριε ...., τι έχετε να μας πείτε για το θέμα των συνταξιούχων; (ο βουλευτής)

αρσενικά	*θηλυκά*
ο μανάβ**ης** - οι μανάβ**ηδες**	η μαμ**ά** - οι μαμ**άδες**
ο ψαρ**άς** - οι ψαρ**άδες**	η μαϊμ**ού** - οι μαϊμ**ούδες**
ο κεφτ**ές** - οι κεφτ**έδες**	
ο παππ**ούς** - οι παππ**ούδες**	

Πίνακες σελ. 258-260

A. *ενικός αριθμός* — *πληθυντικός αριθμός*

1. ο νόστιμος μεζές ....
2. την πονηρή αλεπού ....
3. τον μεγάλο μπελά ....
4. τον ευγενικό ταξιτζή ....
5. ο γκρινιάρης παππούς ....
6. η γλυκιά μαμά ....

B. *Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο των ουσιαστικών μαζί με το άρθρο, όπου χρειάζεται.*

1. Το χειμώνα .... έμεναν στα σπίτια τους. (ψαράς)
2. Δύο .... ένα .... και τον λογαριασμό, παρακαλώ. (κεφτές, μουσακάς)
3. Αγόρασες .... και μελομακάρονα για τα Χριστούγεννα; (κουραμπιές)
4. .... έχουν πάλι απεργία. (ταξιτζής)
5. Φέρε το τσάι στο δωμάτιο .... και .... (παππούς, γιαγιά)
6. Το σπίτι .... είναι στην πλατεία, δίπλα στο σπίτι .... Το θυμάσαι; (παπάς, μπακάλης)
7. Δεν μπόρεσα να κοιμηθώ μ' αυτούς .... στο δρόμο. (καβγάς)
8. Φέρε ένα ούζο με .... Και το τάβλι, παρακαλώ. (μεζές)

επίθετο		επίρρημα
ενικός αριθμός	*πληθυντικός αριθμός*	
πολύς κόσμος	**πολλοί** πίνακες	**πολύ** νωρίς
πολλή ώρα	**πολλές** αυξήσεις	**πολύ** όμορφοι
πολύ νερό	**πολλά** λάθη	μιλάνε **πολύ**

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με το επίθετο πολύς ή το επίρρημα πολύ στο σωστό τύπο.*

1. Δεν μου αρέσει ούτε η .... ζέστη ούτε το .... κρύο.
2. Έχει .... καιρό να μου γράψει.
3. Ήταν .... κουρασμένοι και πήγαν να κοιμηθούν.
4. Έχει να διαβάσει .... μαθήματα και να γράψει .... ασκήσεις.
5. Ήθελαν να τους συγχωρήσω, αλλά ήταν .... αργά.
6. Τρώει .... γλυκά και έχει παχύνει ....
7. .... φορές δεν ξέρουν τι λένε.
8. Έχω .... μπελάδες. Μη με φορτώνεις κι εσύ με τα δικά σου βάσανα.
9. Έχει .... χρέη που πρέπει να πληρωθούν μέσα σε 6 μήνες.

ανεβάζω τα πράγματα	**ανεβαίνω** τις σκάλες
κατεβάζω τις βαλίτσες	**κατεβαίνω** με το ασανσέρ
κοιμίζω το μωρό	**κοιμάμαι** πολύ
σου **θυμίζω** τα γενέθλιά του	**θυμάμαι** τους φίλους μου

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με ρήματα από τον παραπάνω πίνακα.*

1. Σας παρακαλώ, μου .... αυτό το βιβλίο από το ράφι;
2. Μήπως μπορείς .... μου .... ποιες σελίδες έχουμε για αύριο;
3. Σιγά, μη φωνάζεις. Η γιαγιά .... τον Κωστάκη.
4. .... καλά χτες, Αλίκη; Σε βλέπω λίγο χλομή.
5. Δεν ξέρω τι έχει πάθει τον τελευταίο καιρό η γιαγιά. Δε .... τίποτα!
6. Μπορείς σε παρακαλώ .... εσύ τα χαλιά στο πατάρι; Πονάει πολύ η μέση μου.

ο Έλληνας ποιητής	**η ελληνική** ποίηση
ο Άγγλος ποδοσφαιριστής	**το αγγλικό** ποδόσφαιρο

Πίνακας σελ. 335

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο.*

1. Κάθε φορά που ακούει .... τραγούδια θυμάται τα φοιτητικά της χρόνια στο Παρίσι. (Γαλλία)
2. Της αρέσουν τα .... μπαλέτα. (Ρωσία)
3. Στο συνέδριο πήραν μέρος πολλοί .... και .... αρχαιολόγοι. (Καναδάς, Ηνωμένες Πολιτείες)
4. Η αδερφή της σπουδάζει .... λογοτεχνία. (Ισπανία)
5. Έχει καταθέσεις σε μια .... τράπεζα. (Ελβετία)
6. Της χάρισε ένα παλιό .... σερβίτσιο του τσαγιού και ένα τραπεζομάντηλο από το .... (Κίνα, Βέλγιο)
7. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος είναι ο πιο σημαντικός .... πολιτικός του εικοστού αιώνα. (Ελλάδα)
8. Τώρα στα γεράματα, ο Φίλιππος θέλει να μάθει να χορεύει .... τανγκό! (Αργεντινή)
9. Οι .... καταναλωτές έχουν γίνει πολύ προσεχτικοί. (Έλληνας)

Υποτακτική	*Προστακτική*
Να το σκεφτείς καλά.	**Σκέψου** το καλά.
Να κοιμηθείς, παιδί μου.	**Κοιμήσου** παιδί μου.
Να θυμηθείς τη γιορτή του.	**Θυμήσου** τη γιορτή του.

Β. *Αλλάξτε την Υποτακτική με Προστακτική.*

1. *Να κοιμηθείς* εσύ στο κρεβάτι, κι εγώ πάω να κοιμηθώ στον καναπέ.

....

2. *Να σκεφτείς* καλά ό,τι σου είπε ο θείος σου.

....

3. *Να θυμηθείς* να πάρεις μαζί σου έναν φακό. Είναι πολύ σκοτεινά έξω.

....

Α. Αλυσίδα *(Παίζουμε στην τάξη συμπληρώνοντας τις προτάσεις.)*

1. Τα παιδικά είδη είχαν τις καλύτερες ....
2. Δεν της πηγαίνει ....
3. Οι θεατές περίμεναν ν' αρχίσει ....
4. Όταν ψωνίζουμε, προσέχουμε πάντα ....
5. Αντιμετωπίζουν πολλά ....
6. Ο ζωγράφος εκτίμησε τον πίνακα και μας είπε πως κάνει ....
7. Ο αδερφός μου δεν έχει καμιά σχέση ....
8. Έλα από το γραφείο μου κατά ....
9. Χρωστούσε ....
10. Οι καταναλωτές πρέπει ....
11. Δεν είναι απαραίτητο ....
12. Δεν με ενδιαφέρει καθόλου ....
13. Πάντα δημιουργεί προβλήματα ....
14. Αμφιβάλλω αν ....

Β.

ουσιαστικό	*επίθετο*	*ουσιαστικό*	*επίθετο*
άντρας	**αντρικός**	4.	χειμερινός
1. γυναίκα		5.	καλοκαιρινός
2. παιδί		6.	ανοιξιάτικος
3. δέρμα		7.	φθινοπωρινός

Γ. *Συλλαβίστε τις λέξεις:* *62

1. κα - τα - λα - βαί - νω	απαραίτητο	....
2. μι - κρός	καταστροφή	....
3. α - δερ - φός	δερμάτινος	....
4. αλ - λά - ζω	αμφιβάλλω	....
5. για - τρός	βαριέμαι	....

Η Αθήνα είδε "άσπρη μέρα"

Στην Αθήνα χιόνισε για πρώτη φορά φέτος και στο κέντρο της πόλης, χωρίς να το στρώσει, ενώ αντίθετα, στα προάστια και τα γύρω βουνά το χιόνι έφτασε τους τριάντα πόντους.

Χιόνια έπεσαν φέτος για πρώτη φορά ύστερα από πολλά χρόνια και στην Κρήτη, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν προβλήματα στις συγκοινωνίες με τα ορεινά χωριά.

Προβλήματα με τη συγκοινωνία είχαμε σε όλη την Ελλάδα. Η Ολυμπιακή ματαίωσε τις πτήσεις προς τη Χίο και Μυτιλήνη, ενώ οι άνεμοι στο Αιγαίο ήταν τόσο δυνατοί που ματαιώθηκαν όλα τα δρομολόγια των πλοίων.

Σύμφωνα με τη Μετεωρολογική Υπηρεσία ο ίδιος καιρός θα συνεχιστεί σήμερα και αύριο. Από μεθαύριο προβλέπεται βελτίωση καιρού σε όλη τη χώρα.

(εφημερίδα, 1987)

Θερμές προβλέψεις για την Ελλάδα

Στην Ελλάδα ο φετινός Νοέμβριος είναι ο πιο ζεστός των τελευταίων 40 ετων, με τον υδράργυρο να κινείται έξι βαθμούς υψηλότερα από την μέγιστη θερμοκρασία της εποχής.

Όλες οι επιστημονικές εκθέσεις μιλούν για βαθμιαία άνοδο της μέσης θερμοκρασίας στην Ελλάδα από 1 έως 5 βαθμούς Κελσίου τα επόμενα 30 χρόνια.

Πολλοί ερευνητές προβλέπουν ότι το γνωστό σε όλους "φαινόμενο του θερμοκηπίου" θα δημιουργήσει έντονα καιρικά φαινόμενα στις Μεσογειακές χώρες, με καύσωνες, λειψυδρία και ξηρασία στις νότιες περιοχές, και βροχοπτώσεις και καταιγίδες στις βόρειες.

Εξάλλου οι αλλαγές επηρεάζουν τα φυτά και τα ζώα των περιοχών αυτών απειλώντας μερικά από αυτά με εξαφάνιση.

(ιστοσελίδα, 2004)

Ο ΚΑΙΡΟΣ

Η Μετεωρολογική Υπηρεσία προβλέπει για αύριο χιόνια στη βόρεια και δυτική Ελλάδα και βροχές στην υπόλοιπη χώρα, με πιθανότητα καταιγίδας στα ανατολικά.

Η θερμοκρασία θα κυμανθεί από 0 έως 9 βαθμούς και οι άνεμοι θα είναι ισχυροί. Από μεθαύριο ο καιρός θα βελτιωθεί.

Λεξιλόγιο

Ι. Η Αθήνα είδε "άσπρη μέρα"

"άσπρη μέρα" (1)	*καλύτερη μέρα*
χωρίς να το στρώσει (4)	*χωρίς να σκεπάσει το χώμα*
ορεινά χωριά (10)	*τα χωριά που βρίσκονται πάνω στα βουνά*
ματαιώθηκαν τα δρομολόγια (15)	*δεν έγιναν τα δρομολόγια*
βελτίωση καιρού (19)	*καλυτέρευση καιρού*

ΙΙ. Θερμές προβλέψεις για την Ελλάδα

βαθμιαία άνοδο θερμοκρασίας (8)	*ο καιρός θα γίνεται όλο και πιο ζεστός*
λειψυδρία (16)	*έλλειψη νερού*
βροχοπτώσεις (16)	*δυνατές βροχές*

Α. Θέματα για συζήτηση στην τάξη

1. *Έχει αλλάξει ο καιρός στην χώρα σας τα τελευταία χρόνια;*
2. *Πιστεύετε ότι φταίνε οι άνθρωποι για τις γρήγορες αλλαγές στον πλανήτη μας;*

Β. *Ταιριάξτε τις προτάσεις.*

1. *Ματαιώθηκαν όλα τα δρομολόγια*	α. *αύξηση της μέσης θερμοκρασίας στην Ελλάδα.*
2. *Για αύριο η Μετεωρολογική Υπηρεσία προβλέπει*	β. *των πλοίων προς τα νησιά του Αιγαίου.*
3. *Στα επόμενα χρόνια προβλέπεται*	γ. *τις νότιες Μεσογειακές χώρες.*
4. *Οι επιστήμονες μιλούν*	δ. *καταιγίδες στην Βορειοδυτική Μακεδονία.*
5. *Ξηρασία και λειψυδρία απειλούν*	ε. *κινδυνεύουν να εξαφανιστούν.*
6. *Αρκετά ζώα και φυτά*	ζ. *για καύσωνες στις νότιες περιοχές.*
7. *Ελπίζουμε ότι από αύριο το βράδυ*	η. *ο καιρός θα βελτιωθεί.*

♦ Φωτογραφία σελ. 52

Τι βλέπετε; Τι καιρό κάνει;

Περιγράψτε μια μέρα από τη ζωή του σκύλου.

Θετικός βαθμός	*Συγκριτικός βαθμός*	*Υπερθετικός βαθμός*
ακριβός	**πιο ακριβός**	**ο πιο ακριβός**
	ακριβότερος	**ο ακριβότερος**
αφηρημένος	**πιο αφηρημένος**	**ο πιο αφηρημένος**
τεμπέλης	**πιο τεμπέλης**	**ο πιο τεμπέλης**
καλός	**καλύτερος**	**ο καλύτερος**
μεγάλος	**μεγαλύτερος**	**ο μεγαλύτερος**
άσχημος/κακός	**χειρότερος**	**ο χειρότερος**
πολύς	**περισσότερος**	**ο περισσότερος**

A. *Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο των παραθετικών (μονολεκτικά όπου γίνεται).*

1. Είναι .... άνθρωπος που γνώρισα ποτέ μου. (τσαπατσούλης)
2. Θέλω .... ζάχαρη και .... γάλα στον καφέ μου. (πολύς, λίγος)
3. Η λειψυδρία είναι .... από όλους τους κινδύνους που απειλούν τον πλανήτη. (άσκημος)
4. Κι όμως θα έρθουν .... μέρες. (καλός)
5. Το σπίτι τους είναι ...., αλλά και πολύ .... από το δικό μας. (μεγάλος, ακριβός)

B. *Τα επίθετα που προέρχονται από χρώματα σχηματίζουν τα παραθετικά τους μόνο περιφραστικά.*

1. Ήταν .... μέρα της ζωής μου. (μαύρος)
2. Να δοκιμάσουμε ένα .... χρώμα στα μαλλιά σας; Θα σας πηγαίνει καλύτερα. (κόκκινο)
3. Για .... ρούχα, πλένετε με "ΠΑΣΤΡΕΞ". (άσπρος)

Επίθετο	*Θετικός βαθμός*	*Συγκριτικός βαθμός*
ακριβός	**ακριβά**	**πιο ακριβά / ακριβότερα**
ωραίος	**ωραία**	**πιο ωραία / ωραιότερα**
αφηρημένος	**αφηρημένα**	**πιο αφηρημένα**
τεμπέλης	**τεμπέλικα**	**πιο τεμπέλικα**
καλός	**καλά**	**καλύτερα**
άσχημος/κακός	**άσχημα**	**χειρότερα**
πολύς	**πολύ**	**περισσότερο**
λίγος	**λίγο**	**λιγότερο**

A. *Συμπληρώστε με τα επιρρήματα των επιθέτων.*

1. αργός	**αργά**	**αργότερα**
2. ψηλός		....
3. σπάνιος		....
4. πεισματάρης		....
5. λίγος		....

B. *Συμπληρώστε τα κενά με τα επιρρήματα των επιθέτων στο σωστό τύπο.*

1. Σήμερα ζεσταίνομαι .... από χτες. (πολύς)
2. .... το κλίμα του πλανήτη αλλάζει. (βαθμιαίος)
3. Είναι .... να πάτε εκεί μόνοι σας, γιατί εγώ είμαι .... κουρασμένη. (καλός, πολύς)
4. Ο πατέρας μου οδηγεί .... από την μητέρα μου, αλλά όχι τόσο .... (γρήγορος, προσεκτικός)
5. Ο σκύλος μου ξάπλωσε .... στη σκιά του δέντρου και με κοίταξε .... (τεμπέλης, νυσταγμένος)
6. Να τρως .... τα βράδυ. (λίγος)
7. Αισθάνομαι .... από χτες, γιατρέ μου. (άσχημος)

Αυτή η μπλούζα είναι **πιο ακριβή** από την άλλη.

Αυτή η μπλούζα είναι **λιγότερο ακριβή** από την άλλη.

Αυτή η μπλούζα είναι **τόσο ακριβή όσο** η άλλη.

Α. *Αλλάξτε με τον ίδιο τρόπο τις παρακάτω προτάσεις.*

1. Ο Παύλος είναι πιο τυχερός από τον Πέτρο.

....

....

2. Οι φίλοι σου είναι πιο πεισματάρηδες από σένα.

....

....

3. Ο Γιάννης διαβάζει πιο καθαρά από εσάς.

....

....

Β. *Τελειώστε τις προτάσεις.*

1. Γράφει καλύτερα από ....
2. Αυτή η βιντεοκάμερα είναι λιγότερο ακριβή ....
3. Τρέχει τόσο γρήγορα ....

όλο και + συγκριτικός βαθμός (επίθετο ή επίρρημα)

Έχουν **όλο και περισσότερη** δουλειά. **όλο και πιο πολλή**

Δουλεύουν **όλο και περισσότερο.** **όλο και πιο πολύ.**

Γ. *Συμπληρώστε τα κενά με συγκριτικό βαθμό.*

1. Οι .... αλλαγές του κλίματος (γρήγορος) προβληματίζουν τους οικολόγους.
2. .... καταιγίδες απειλούν τον πλανήτη. (πολύς)
3. Έτρωγε ...., ώσπου στο τέλος αρρώστησε. (λίγος)
4. Ο αέρας φυσούσε .... (δυνατός)
5. Γινότανε .... με τα χρόνια. (παράξενος)

Γιώργος Σεφέρης (1900 - 1971)

Ο Γιώργος Σεφερης είναι ένας από τους πιο σημαντικούς Ευρωπαίους ποιητές του 20ου αιώνα.

Γεννήθηκε το 1900 στη Σμύρνη της Μικράς Ασίας και το 1914 ήρθε με την οικογένειά του στην Αθήνα. Έζησε τα περισσότερα χρόνια της ζωής του στο εξωτερικό, πρώτα σπουδάζοντας στο Παρίσι και έπειτα εκπροσωπώντας την Ελλάδα (ήταν διπλωμάτης) σε διάφορα μέρη της Ευρώπης, της Ασίας και της Αφρικής. Στα ταξίδια του μάζεψε γνώση, πείρα, την άνεση του κοσμοπολίτη - αλλά και μια έντονη νοσταλγία για την Ελλάδα και τον πολιτισμό της, που φαίνεται καθαρά στην ποίησή του.

Το 1963 πήρε το βραβείο Νόμπελ για την λογοτεχνία. Τα ποιήματά του μεταφράστηκαν σε πολλές γλώσσες, αλλά και ο ίδιος μετέφρασε έργα Γάλλων και αγγλόφωνων ποιητών στα ελληνικά.

Το πιο γνωστό έργο του είναι το *Μυθιστόρημα*, ένας κύκλος 24 ποιημάτων που γράφτηκε το 1934. Αλλά τα ποιήματα του Σεφέρη που όλοι σχεδόν οι Έλληνες ξέρουν και αγαπούν, είναι αυτά που έγιναν τραγούδια από έναν άλλο μεγάλο Έλληνα, μουσικό αυτή τη φορά, τον Μίκη Θεοδωράκη.

Ο Σεφέρης πέθανε στις 20 Σεπτεμβρίου 1971. Εκείνη τη μέρα, πάνω από μισό εκατομμύριο Έλληνες βγήκαν στους δρόμους τραγουδώντας τα ποιήματά του.

Α. *Τι ξέρετε για τον Γιώργο Σεφέρη; Ταιριάξτε τις προτάσεις που ακολουθούν.*

1. Γεννήθηκε	α. στο Παρίσι.
2. Σπούδασε Νομικά	β. το 1963.
3. Το 1934	γ. στη Σμύρνη το 1900.
4. Πήρε το Νόμπελ λογοτεχνίας	δ. την *Έρημη Χώρα* του Έλιοτ.
5. Μετέφρασε από τα Αγγλικά	ε. το 1971
6. Πέθανε	ζ. έγιναν τραγούδια.
7. Πολλά ποιήματά του	η. έγραψε τον κύκλο ποιημάτων *Μυθιστόρημα*.

Από τον Γιώργο Σεφέρη,
μια προειδοποίηση....

Βαυλιάζει ο κόσμος
κρατήσου, θα σ' αφήσει
μόνο στον ήλιο.

(Τετράδιο Γυμνασμάτων, 1940)

...και μια ελπίδα:

Λίγο ακόμα
θα ιδούμε τις αμυγδαλιές ν' ανθίζουν
τα μάρμαρα να λάμπουν στον ήλιο
τη θάλασσα να κυματίζει

λίγο ακόμα,
να σηκωθούμε λίγο ψηλότερα.

(Μυθιστόρημα, 1934)

Α. Θέματα για συζήτηση στην τάξη.

Τα δυο αυτά ποιήματα γράφτηκαν σε μια περίοδο με πολλά πολιτικά και κοινωνικά προβλήματα στην Ευρώπη (ναζισμός, πόλεμος που έρχεται κ.α.). Ταιριάζουν με τα τωρινά προβλήματα του πλανήτη; Πώς;

Β. *Ένα ποίημα του Γ. Σεφέρη σε μουσική Μ. Θεοδωράκη*

Άρνηση

Στο περιγιάλι το κρυφό
κι άσπρο σαν περιστέρι
διψάσαμε το μεσημέρι·
μα το νερό γλυφό.

Πάνω στην άμμο την ξανθή
γράψαμε τ' όνομά της·
ωραία που φύσηξεν ο μπάτης
και σβήστηκε η γραφή.

Με τι καρδιά, με τι πνοή,
τι πόθους και τι πάθος
πήραμε τη ζωή μας· λάθος!
κι αλλάξαμε ζωή.

-**Πού** θες να πάμε;	-Όπου θέλεις εσύ. **Οπουδήποτε.**
-**Πότε** θέλετε να έρθετε;	-**Όποτε** μπορείτε. **Οποτεδήποτε** μου πείτε.
-**Πώς** πίνετε τον καφέ σας;	-**Όπως** να' ναι. **Όπως** τον πίνετε εσείς.
-Θα έρθεις μαζί μας απόψε;	-**Οπωσδήποτε.**

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με ένα από τα παραπάνω επιρρήματα.*

1. Θα συναντηθούμε στις επτά και θα πάμε .... θέλετε.
2. Δε θέλω να βλέπω συχνά τον Πέτρο, γιατί .... συναντηθούμε μαλώνουμε.
3. Θα επιστρέψουν .... πριν τις δέκα, γιατί περιμένουν ένα επείγον τηλεφώνημα.
4. Να διαβάζετε αργά και καθαρά, ... σας έδειξα.
5. Θα πάω .... με στείλουν. Χρειάζομαι πολύ αυτήν τη δουλειά.
6. .... κι αν πας, καταλαβαίνεις την αλλαγή της θερμοκρασίας.

Πού θα συναντηθούμε; Εδώ ή **αλλού;**

Πώς προτιμάτε τα μαλλιά σας; Έτσι ή **αλλιώς;**

Πότε θα του μιλήσεις; Τώρα αμέσως ή **άλλοτε;**

Άλλοτε τον έβλεπα πιο συχνά.

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με ένα από τα παραπάνω επιρρήματα.*

1. Δεν μ' αρέσει έτσι το φόρεμά σου. Το προτιμώ ....
2. Πάμε κάπου ...., που να είναι πιο ήσυχα.
3. Θα σου τα εξηγήσω .... Δεν έχω καιρό τώρα.
4. Δεν μου αρέσει αυτό το τραπέζι. Προτιμώ να καθίσουμε κάπου ....
5. .... μου τα είπε ο πατέρας σου κι .... μου τα λες εσύ.
6. .... οι νέοι είχαν ιδανικά και ελπίδες. Αλλά τώρα...;
7. Η αύξηση των συντάξεων πρέπει να γίνει οπωσδήποτε, ... οι συνταξιούχοι θα είναι, πολύ σύντομα, μια ανάμνηση.

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό επίρρημα.*

Τοπικά (πού;)	
εδώ, δίπλα	1. Αύριο δεν θα πάω ....
αριστερά, εκεί	2. Το φαρμακείο είναι ...., ... στη γωνία.
κάπου, αλλού	3. Δεν βρίσκω τα γυαλιά σου .... Θα τα έχεις
πουθενά	αφήσει ....
όπου,	4. Η επιτροπή διάλεξε το χώρο .... θα χτιστεί
οπουδήποτε	το Ολυμπιακό χωριό.
κ.λπ.	5. Θα πάω .... με στείλεις.

Β. Χρονικά (πότε;)	1. .... θα μείνω σπίτι.
απόψε, σήμερα	2. Θα έρθω να σας δω .... μπορέσω.
φέτος, πέρσι	3. .... έφυγε για το σπίτι του.
αύριο, μόλις	4. .... έμενε κοντά μας κι ερχόταν πιο ....
ξανά, ακόμα	να μας δει.
συχνά, άλλοτε	5. .... το καλοκαίρι ήμασταν στην Κάρπαθο,
κάποτε, όταν	αλλά .... θα μείνουμε στην Αθήνα.
όποτε *κ.λπ.*	6. Δεν έχει έρθει .... Μπορείτε να τον περιμένετε;

Γ. Τροπικά (πώς;)	1. Σήμερα είναι .... Χτες όμως ήταν ....
καλά, διαρκώς	κουρασμένος.
βοριά, σιγά	2. Χαμογελούσε ...., χωρίς λόγο.
κάπως, αλλιώς	3. Είναι ψηλός κι αδύνατος .... ο πατέρας του.
όπως *κ.λπ.*	4. Φύγε αμέσως, ... θα χάσεις το τρένο.

Δ. Ποσοτικά (πόσο;)	1. Έφαγε .... γιατί δεν πεινούσε.
λίγο, πολύ	2. Πονάει το κεφάλι μου γιατί ήπια ....
καθόλου, αρκετά	3. Δεν την καταλαβαίνω ....
κ.λπ.	4. Δούλεψες .... Φύγε τώρα.

A. *Γράψτε ολογράφως τους αριθμούς.* • 28 *Πίνακας σελ. 267*

1. Είναι .... χρονών. (23)
2. Θέλω .... τούρτες του .... κιλού. (4,1)
3. Η διεύθυνση είναι Σίνα .... (78)
4. Ελάτε και οι .... στο γραφείο μου. (3)
5. Είναι δουλειά .... ώρας. (1)
6. Το γραφείο των .... δικηγόρων είναι Σταδίου .... (4, 13)
7. Κάλεσαν πάνω από .... ανθρώπους στον γάμο τους. (200)
8. Σας έστειλα μια επιταγή .... ευρώ. (1.000)

B. *Συμπληρώστε τα κενά με τακτικά επίθετα.*

1. Όλα ήταν έτοιμα για το .... γύρισμα. (1)
2. Διάβαζε τη σκηνή για .... φορά. (20)
3. Η πιο αγαπημένη του συμφωνία ήταν η .... του Μπετόβεν. (5)
4. Βρήκε εισιτήρια στην .... σειρά. (16)
5. Υπάρχει μια λέξη που δεν καταλαβαίνω στη .... (2,
   παράγραφο, ... γραμμή. 12)
6. Η .... Οκτωβρίου είναι εθνική γιορτή. (28)
7. Στο λέω[1] για .... φορά. Μην τους πιστεύεις. (100)
8. Η .... Μαρτίου είναι θρησκευτική και (25)
   εθνική γιορτή στην Ελλάδα.
9. Το γραφείο είναι στον .... όροφο, ... (11, 4)
   πόρτα αριστερά.
10. Αυτή είναι η.. και τελευταία άσκηση. (10)

Παροιμίες

Μια του κλέφτη, δυο του κλέφτη, τρεις και την κακή του μέρα.

Κάλλιο πέντε και στο χέρι, παρά δέκα και καρτέρι.

Σαράντα πέντε Γιάννηδες, ενός κοκόρου γνώση.

Δυο γάιδαροι μαλώνανε σε ξένον αχυρώνα.

---

[1] *Σου το λέω*

Α. *Διαλέξτε τη σωστή και σβήστε την λάθος λέξη.*

I. **Σταμάτησαν το αυτοκίνητο** *(μπροστά / έξω)* **στην εκκλησία. Ο Γιάννης** *(κοίταξε / έδειξε)* **το ρολόι του ανήσυχος. "Πρέπει να ρωτήσουμε** *(κάπου / πού)* **είναι το σπίτι του θείου μου", είπε. "Μα δεν θυμάσαι τίποτα;"** *(ζήτησε / ρώτησε)* **ο φίλος του. "Είναι** *(περασμένες / αργά στις)* **11, όλα γύρω είναι** *(κοιμισμένα / σκοτεινά)* **και δεν έχουμε αρκετή βενζίνη για να** *(πλησιάσουμε / φτάσουμε)* **στην Πάτρα απόψε" του** *(απάντησε / μίλησε)* **ο Γιάννης.**

II. **Ο Ρόδης** *(άναψε / έκοψε)* **τσιγάρο και είπε: "Εσύ Κώστα, δεν έχεις καμιά** *(σχέση / υπόσχεση)* **με όλα αυτά. Εκτιμάς την εικόνα και** *(σκέφτεσαι / θυμάσαι)* **τα λεφτά που θα σου φέρει.** *(Πριν / Ενώ)* **από όλα την** *(αντιμετωπίζεις / αναγνωρίζεις).* **Είναι πραγματικά η ίδια εικόνα που** *(περιγράφει / δημιουργεί)* **ο μοναχός Δομέτιος. Και πρόσεξε, Κώστα, θέλω να** *(φαίνεσαι / γίνεσαι)* **πια σοβαρός. Είναι** *(βροχερή / σημαντική)* **η σκηνή αυτή. Έτοιμοι; Πάμε..."**

III. **Οι επιστήμονες** *(συμφωνούν / μιλάνε)* **ότι θα υπάρξει** *(σιγανή αύξηση / βαθμιαία άνοδος)* **της θερμοκρασίας στα** *(επόμενα / μέλλοντα)* **30 χρόνια.** *(Πιστεύουν / Ερευνούν)* **ακόμα ότι τα** *(μεγάλα/ έντονα)* **καιρικά φαινόμενα και η ξηρασία που** *(απειλούν / γίνονται)* **τη νότια** *(χώρα / περιοχή)* **της Μεσογείου, θα έχουν σαν** *(αποτέλεσμα / τέλος)* **και την** *(έλλειψη / εξαφάνιση)* **ορισμένων ζώων και φυτών.**

Β. *Βρείτε τα αντίθετα:*

1. σκοτεινός	α. νότιος
2. αύξηση	β. κοιμισμένος
3. δυτικός	γ. γεμάτος
4. ξύπνιος	**δ. φωτεινός**
5. φετινός	ε. μείωση
6. άδειος	ζ. αληθινά
7. βόρειος	η. περσινός
8. ψεύτικα	θ. ανατολικός

4 Στο καφενείο

Ο Θανάσης, ο καφετζής, σκουπίζει τα ποτήρια. Στα τραπέζια κάθονται διάφοροι άντρες. Παίζουν τάβλι, διαβάζουν εφημερίδα ή συζητούν. Μπαίνει ο κ. Αντρέας.

Θανάσης: Τι κάνουμε σήμερα, κύριε Αντρέα; Δεν σας βλέπω και πολύ χαρούμενο.

κ. Αντρέας: Τι να κάνουμε, Θανάση; Τα ίδια και τα ίδια. Βγαίνεις στο δρόμο, πνίγεσαι απ' το νέφος. Διαβάζεις εφημερίδες, σε πιάνει η καρδιά σου. Μπαίνεις στο λεωφορείο, σε πατούν, σε κλωτσούν, σε βρίζουν...

Θανάσης: Ααα, κύριε Αντρέα, μην τα βλέπετε όλα μαύρα! Τουλάχιστον εσείς μπήκατε στο λεωφορείο σήμερα το πρωί. Τι να πω εγώ που δεν μπήκο γιατί ήταν γεμάτο και δε σταμάτησε στη στάση;

κ. Αντρέας: Τα βλέπεις; Και μετά μου λες να μην γκρινιάζω. Μεγάλο το πρόβλημα της συγκοινωνίας. Δε λύνεται με τίποτα. Ε, βάλε και την ακρίβεια, και την εφορία...

(Ένα παιδί μπαίνει στο καφενείο πουλώντας λαχεία).

Παιδί: Λαχεία! Κληρώνουν αύριο! Ποιος θα πάρει αυτό το τυχερό; *(στον κύριο Αντρέα)* Ένα λαχείο ο κύριος;

κ. Αντρέας: Άσε με ήσυχο κι εσύ, βρε παιδάκι μου! Δε θέλω λαχείο. Πήγαινε σε κανέναν άλλον. Είμαι γρουσούζης εγώ. Πάντα χαμένος...

κ. Πετράκος: *(από το διπλανό τραπέζι, κουνώντας τα ζάρια)* Έλα, Αντρέα, έλα τώρα, μην αρχίζεις πάλι την γκρίνια σου...

κ. Αντρέας: Τι γκρίνια, βρε αδερφέ; Την αλήθεια λέω. Πληρώθηκα το Σάββατο. Πήρα λίγο κρέας, πλήρωσα κάτι λογαριασμούς, έβαλα στην άκρη το νοίκι, και τι έμεινε; Αύξηση σου λένε μετά... Με το ένα χέρι σού τα δίνουν, και με το άλλο σου τα παίρνουν. Άγχος, σου λέω. *(αναστενάζει)* Τέλος πάντων. Φέρε ένα ούζο, βρε Θανάση, να πάνε κάτω τα φαρμάκια.

Θανάσης: Αμέσως, κύριε Αντρέα. Υπομονή. Υπομονή. Να φέρω και μεζέ;

κ. Αντρέας: Βάλε μια ποικιλία. Τι υπομονή, βρε Θανάση; Χάθηκε πια. Υπομονή στη

δουλειά, υπομονή στο σπίτι, υπομονή στο δρόμο, υπομονή με τα παιδιά — ε, όχι υπομονή και στο καφενείο! *(σηκώνει το ποτήρι του)* Άντε, στην υγειά μας. *(κοιτάζει γύρω του)* Ποιος είναι για ένα τάβλι;

Λεξιλόγιο

κ. Αντρέας (2)	*κύριος (Κος) Αντρέας*
πνίγεσαι απ' το νέφος (5)	*δεν μπορείς να αναπνεύσεις από το πολύ καυσαέριο*
μην τα βλέπετε όλα μαύρα (8)	*μην είστε τόσο απαισιόδοξος*
γρουσούζης (18)	*άτυχος*
πάντα χαμένος (18)	*δεν κερδίζω ποτέ*
να πάνε κάτω τα φαρμάκια (25)	*να ξεχάσουμε τις στενοχώριες μας*
ποικιλία (27)	*ένα πιάτο με πολλούς διαφορετικούς μεζέδες*

Α. Ερωτήσεις

1. *Γιατί γκρινιάζει ο κ. Αντρέας; Ποια είναι τα καθημερινά του προβλήματα;*
2. *Ποια είναι τα έξοδα του κ. Αντρέα κάθε μήνα εκτός από το φαγητό;*

Β. Θέματα για συζήτηση στην τάξη

1. *Τι πράγματα σας κάνουν να χάνετε την υπομονή σας;*
2. *Είναι ακριβή η ζωή στη χώρα σας; Ένας μισθός φτάνει για να ζήσει μια οικογένεια;*
3. *Υπάρχει ανεργία στη χώρα σας; Τι θα έκανες εσύ γι' αυτά τα προβλήματα, αν ήσουν υπουργός;*

Γ. *Τι θα κάνατε, αν κερδίζατε το λαχείο;* (120 - 150 λέξεις)

♦ Φωτογραφία *σελ. 64*

Τι βλέπετε; Τι ώρα νομίζετε πως είναι; Διαλέξτε έναν από τους άντρες και περιγράψτε τον (ηλικία, εμφάνιση κ.λπ.). Φανταστείτε τη ζωή του. (Τι δουλειά κάνει, έχει οικογένεια κ.λπ.)

	Ενεργητική φωνή	*Παθητική φωνή*	**ω - ομαι**
Ενεστώτας	ετοιμάζ**ω**	ετοιμάζ**ομαι**	
συν. Μέλλοντας	**θα** ετοιμάζ**ω**	**θα** ετοιμάζ**ομαι**	
συν. Υποτακτική	**να** ετοιμάζ**ω**	**να** ετοιμάζ**ομαι**	
Παρατατικός	ετοίμαζ**α**	ετοιμαζ**όμουν**	
Δυνητική	**θα** ετοίμαζ**α**	**θα** ετοιμαζ**όμουν**	
Αόριστος	ετοίμασ**α**	ετοιμάστη**κα**	
Μέλλοντας	**θα** ετοιμάσ**ω**	**θα** ετοιμαστ**ώ**	
Υποτακτική	**να** ετοιμάσ**ω**	**να** ετοιμαστ**ώ**	
Παρακείμενος	**έχω** ετοιμάσει	**έχω** ετοιμαστ**εί**	
Υπερσυντέλικος	**είχα** ετοιμάσει	**είχα** ετοιμαστ**εί**	

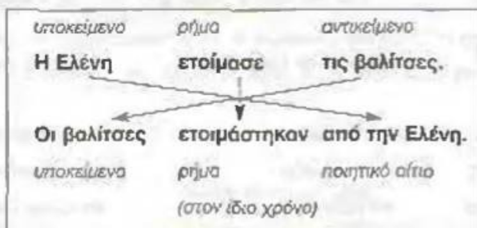
Πίνακες σελ. 260-271

Α. *Συμπληρώστε τον πίνακα.*

Ενεστώτας	**πληρώνω**	**πληρώνομαι**
συν. Μέλλοντας		....
συν. Υποτακτική		....
Παρατατικός		....
Δυνητική		....
Αόριστος	**πλήρωσα**	**πληρώθηκα**
Μέλλοντας		....
Υποτακτική		....
Παρακείμενος		....
Υπερσυντέλικος		....

Ενεργητική φωνή

Παθητική φωνή

* 29α, 30, 31

Η Ελένη **ετοιμάζει** τις βαλίτσες	Οι βαλίτσες **ετοιμάζονται** από την Ελένη.
θα ετοιμάσει	**θα ετοιμαστούν**
ετοίμασε	**ετοιμάστηκαν**
***πρέπει* να ετοιμάσει**	***πρέπει* να ετοιμαστούν**
ετοίμαζε	**ετοιμάζονταν**

Α. *Γράψτε τις ακόλουθες προτάσεις στην Παθητική φωνή.*

1. Η Ολυμπιακή ματαίωσε όλες τις πτήσεις προς Χίο - Μυτιλήνη.

   ....

2. Η τάξη μας οργανώνει το χορό των Χριστουγέννων.

   ....

3. Ο καθηγητής θα διορθώσει τις ασκήσεις.

   ....

4. Ο αδερφός μου πλήρωνε τα κοινόχρηστα κάθε μήνα.

   ....

5. Οι μαθητές πρέπει να συμπληρώσουν όλες τις προτάσεις.

   ....

6. Ο Ηρακλής και η Πόπη είχαν καθαρίσει την αποθήκη.

   ....

7. Ο πρόεδρος θα αποφασίσει αυτό το θέμα.

   ....

8. Ο Σεφέρης έχει μεταφράσει στα ελληνικά την *Έρημη Χώρα* του Έλιοτ.

   ....

Ενεργητική φωνή	*Μέση φωνή*
Η Ελένη **πλένει** τα μαλλιά της.	Η Ελένη **πλένεται**.

*30

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο του ρήματος.*

1. Ο Σπύρος .... νωρίς κάθε πρωί. (σήκωνε-σηκωνόταν)
2. Μήπως μπορείτε ...... μου .... (να σηκώσετε-να σηκωθείτε) αυτή την τσάντα; Είναι πολύ βαριά.
3. .... το βιβλίο μου. Μήπως το βλέπεις πουθενά; (έχασα-χάθηκα)
4. Τα παιδιά .... στους δρόμους της πρωτεύουσας. (έχασαν-χάθηκαν)
5. Πρέπει .... αμέσως. (να λούσεις-να λουστείς)
6. Ένα λεπτό. .... και κατεβαίνω. (ντύνω-ντύνομαι)
7. Η Ε.Μ.Υ [1] .... βελτίωση καιρού. (προβλέπει-προβλέπεται)

Β. *Ενεργητική ή Παθητική Φωνή; Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο του ρήματος.*

1. Ο Γιάννης .... στη Μαρία 100 ευρώ. (δανείζω-δανείζομαι)
2. Τα παιδιά .... και κάθισαν έξω από την εκκλησία για .... (κουράζω-κουράζομαι, ξεκουράζω-ξεκουράζομαι)
3. Ο Πάνος .... δύο ώρες κάθε πρωί. (γυμνάζω-γυμνάζομαι)
4. Χτες το πρωί η Ελένη .... αργά. (σηκώνω-σηκώνομαι)
5. Παρακαλώ, μήπως ξέρετε πού .... η Υπηρεσία Αλλοδαπών; (βρίσκω-βρίσκομαι)
6. Αυτό το πρόβλημα πρέπει .... σύντομα. (λύνω-λύνομαι)
7. Σπύρο, ελπίζω να θυμηθείς .... το τηλέφωνο. (πληρώνω-πληρώνομαι)
8. Μάνα, μη φωνάζεις! Πρώτα .... και έπειτα .... τις βαλίτσες μου. (πλένω-πλένομαι, ετοιμάζω-ετοιμάζομαι)
9. Το Πάσχα η θεία Λένα .... πάντα τα παιδιά της στα κόκκινα. (ντύνω-ντύνομαι)

[1] *Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία*

Ο Ζίσκιντ έπινε αργά το ουίσκι του. Είχε κάνει λάθος που ήρθε στην Ελλάδα, και το ήξερε. Αλλά ήταν από χαρακτήρα ανυπόμονος και πεισματάρης. Όταν ήθελε κάτι το αποκτούσε με κάθε θυσία. Δε λογάριαζε τίποτα — νόμο, κίνδυνο, λεφτά, αστυνομία.

"Ας το ξαναδούμε από την αρχή", είπε τελικά. "Εγώ δε θέλω να φαίνομαι πουθενά. Έχω παλιές ιστορίες με την ελληνική αστυνομία.Την εικόνα θα μου τη φέρεις έξω. Στην Ιταλία. Εκεί θα τη δει ο ειδικός, εκεί θα πάρεις και τα λεφτά". Ο Χαρίδης κούνησε το κεφάλι του.

"Δική μου δουλειά είναι να βγάλω την εικόνα από το μοναστήρι, και το πολύ-πολύ να τη φέρω σ' ένα νησί. Αυτή ήταν από την αρχή η συμφωνία μας. Κι αυτό το κάνω σωστα".

Ο Ζίσκιντ χαμογέλασε ειρωνικά.

"Αυτό θα το ξέρεις μόνον αφού τελειώσει όλη η ιστορία", είπε.

"Δεν υπάρχει περίπτωση αποτυχίας", είπε ο Χαρίδης. "Όλα γίνονται κάτω από το φως των προβολέων και της δημοσιότητας. Όλοι ξέρουν πως γυρίζω μια ταινία με θέμα την κλοπή μιας βυζαντινής εικόνας. Προχτές ακόμα ο Αγγέλου μίλησε στην τηλεόραση για το ρόλο του".

"Δηλαδή δε φοβάσαι καθόλου την αστυνομία και τους μοναχούς;"

Ο Χαρίδης άναψε τσιγάρο.

"Το σενάριο είναι πολύ καλό", είπε. "Το μόνο που έχουμε να κάνουμε είναι να το ακολουθήσουμε πιστά. Μα ως το τέλος". Έσκυψε προς τον Ζίσκιντ.

"Στο σενάριο κρύβουν την εικόνα σ' ένα κότερο. Βρες ένα φίλο σου να μας δανείσει το κότερό του για να γυρίσουμε τις τελευταίες σκηνές της ταινίας, και φέρε εκεί τον ειδικό. Εκεί θα πάρω και τα χρήματα. Χέρι με χέρι. 500.000 δολάρια, και η Βρεφοκρατούσα είναι δική σου".

Έσβησε το τσιγάρο. Αισθανόταν κουρασμένος. Ώρες-ώρες δε μπορούσε να καταλάβει *καθόλου τον Ζίσκιντ*.

"Αν σε πιάσει η αστυνομία, εγώ δεν ξέρω τίποτα. Έχω μάρτυρες πως βρίσκομαι στις Καννες".

Ο Χαρίδης κούνησε το κεφάλι του.

"Δεν υπάρχει περίπτωση αποτυχίας", ξαναείπε. "Όλα γίνονται κάτω από το φως των προβολέων. Το τέλειο άλλοθι".

(συνεχίζεται)

Λεξιλόγιο

με κάθε θυσία (3)	*με κάθε τρόπο*
έχω παλιές ιστορίες με την αστυνομία (5)	*με ξέρουν στην αστυνομία, με υποπτεύονται*
αφού (12)	*όταν*
δεν υπάρχει περίπτωση αποτυχίας (13)	*δεν είναι δυνατόν να αποτύχουμε*
ως (20)	*μέχρι, έως*
χέρι με χέρι (23)	*πάρε-δώσε την ίδια στιγμή*

Α. *Σωστό ή λάθος;* σωστό λάθος

1. *Ο Ζίσκιντ είναι ένας άνθρωπος που κάνει καλούς λογαριασμούς.* ....
2. *Ο Χαρίδης είναι σίγουρος πως όλα θα πάνε καλά.* ....
3. *Η συμφωνία του Χαρίδη και του Ζίσκιντ ήταν να βγάλει την εικόνα από το μοναστήρι και να την πάει σε ένα νησί.* ....
4. *Ο Ζίσκιντ θέλει την εικόνα έξω, στην Ιταλία, και δεν θέλει να μπλέξει με την ελληνική αστυνομία.* ....
5. *Το θέμα της ταινίας είναι η κλοπή μιας βυζαντινής εικόνας.* ....
6. *Δεν υπάρχει περίπτωση αποτυχίας, γιατί ο Ζίσκιντ έχει φίλους αστυνομικούς.* ....
7. *Ο Χαρίδης ήταν πεισματάρης και ανυπόμονος. Ήθελε να τελειώσουν όλα γρήγορα.* ....
8. *Ο Κώστας Αγγέλου είχε μάρτυρες πως βρίσκεται στις Κάννες.* ....

Ενεστώτας	*Αόριστος*	*Παθητική Μετοχή*	
-νομαι	**-θηκα**	**-μένος-η-ο**	*36α
-ζομαι	**-στηκα**	**-σμένος-η-ο**	

Α. πληρώ**νομαι**	πληρώ**θηκα**	πληρω**μένος-η-ο**
1. κουρά**ζομαι**	κουρά**στηκα**	κουρα**σμένος-η-ο**
2. λούζομαι		....
3. ντύνομαι		....
4. χάνομαι		....
5. σκουπίζομαι		....
6. αναγκάζομαι		....
7. διορθώνομαι		....
8. φορτώνομαι		....

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με την Παθητική Μετοχή των ρημάτων.*

1. Τα κείμενα δεν ήταν καλά .... (μεταφράζομαι)
2. Τα παιδιά μάς περίμεναν στην πόρτα, ... (λούζομαι
   και .... χτενίζομαι)
3. Δεν είσαι .... να έρθεις, Κική μου. (αναγκάζομαι)
4. Οι λογαριασμοί του ηλεκτρικού και του νερού δεν ήταν (πληρώνομαι)
   ....
5. Λυπάμαι, οι θέσεις είναι .... (συμπληρώνομαι)
   Πρέπει να περιμένετε το επόμενο λεωφορείο.
6. Το σπίτι ήταν καθαρό, ..., και όλα (σκουπίζομαι,
   τα έπιπλα ήταν .... ξεσκονίζομαι)
7. Η Ύδρα είναι .... πάνω σε ένα βράχο. (χτίζομαι)
8. Οι πόρτες ήταν καλά .... (κλειδώνομαι)
9. Ο δρόμος είναι ανοιχτός και τα σκυλιά .... (δένομαι)
10. Και ξαφνικά, είδαμε ένα φορτηγάκι .... καρπούζια. (φορτώνομαι)
11. Τα κορδόνια των παπουτσιών σου είναι .... (λύνομαι)
    Πρόσεξε μην πέσεις.

Παρακείμενος	Συντελεσμένος Μέλλοντας
	θα + Παρακείμενος
έχω ετοιμάσει	**θα έχω ετοιμάσει**
έχω ετοιμαστεί	**θα έχω ετοιμαστεί**

*32

Θα έχουν ετοιμάσει το σπίτι πριν τις 26 Μαΐου.

Ώσπου να έρθεις, **θα έχω ετοιμαστεί** κι εγώ και θα φύγουμε αμέσως.

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με Συντελεσμένο Μέλλοντα.*

1. Μην ανησυχείτε, η μετάφραση .... μέχρι τη Δευτέρα. (τελειώνω)
2. Τηλεφωνήστε σε δύο ώρες. Ο κ. Μακρής .... ως τότε. (επιστρέφω)
3. Δεν .... από το γραφείο πριν τις 7. (γυρίζω)
4. Ώσπου να παρκάρουμε, το έργο .... (αρχίζω)
5. Περάστε να με δείτε την Τρίτη. Πιστεύω ότι ως τότε .... κάποια λύση. (βρίσκω)
6. Πιστεύω πως ο καιρός .... μέχρι την Τρίτη. (βελτιώνομαι)

Θα έχουν χτίσει το σπίτι πριν το Πάσχα.

Το σπίτι **θα έχει χτιστεί** πριν το Πάσχα.

Το σπίτι **θα είναι χτισμένο** πριν το Πάσχα.

Β. *Αλλάξτε τις παρακάτω προτάσεις με τον ίδιο τρόπο.*

1. Μέχρι αύριο θα έχουν πληρώσει το λογαριασμό.

....

....

2. Θα έχει διορθώσει όλες τις εκθέσεις πριν το Σάββατο.

....

....

Α. *Διαβάστε τις ερωτήσεις. Ακούστε προσεχτικά το κείμενο που θα σας διαβάσουν δυο φορές, και απαντήστε τες.*

1. Η Κατερίνα έπρεπε να βιαστεί,
   α. γιατί είχε καλεσμένους το βράδυ.
   β. γιατί δεν είχε ρολόι.
   γ. γιατί ήταν Σάββατο και είχε πολύν κόσμο.

2. Είχε πολύν κόσμο στον κρεοπώλη,
   α. γιατί ήταν αργά.
   β. γιατί όλοι ήθελαν να αγοράσουν κρέας.
   γ. γιατί ο κόσμος ψώνιζε για δύο μέρες.

3. Η Κατερίνα
   α. ψώνισε όλα όσα είχε στον κατάλογό της.
   β. δεν ψώνισε όλα όσα είχε στον κατάλογό της.
   γ. ψώνισε μόνο μπριζόλες.

4. Ο τροχονόμος την περίμενε δίπλα στο αυτοκίνητο,
   α. γιατί απαγορευόταν να το αφήσει εκεί.
   β. για να την βοηθήσει.
   γ. γιατί ήθελε να δει την άδεια κυκλοφορίας και το δίπλωμά της.

Α. *Γράψτε το διάλογο της Κατερίνας με τον τροχονόμο. (χρησιμοποιήστε τις λέξεις πρόστιμο, απαγορευτική πινακίδα, παρκάρισμα, άδεια κυκλοφορίας, δίπλωμα, απαγορεύεται)*

Παίζουμε θέατρο:

Το ίδιο βράδυ η Κατερίνα λέει στον άντρα της την περιπέτειά της. Ο άντρας της θυμώνει...

Πρόσωπα: Κατερίνα, Γρηγόρης

Α. *Αλλάξτε με τον ίδιο τρόπο τις προτάσεις.*

I. Διάβασαν και μετά πήγαν να κοιμηθούν. **Αφού** διάβασαν, πήγαν να κοιμηθούν.

*40

1. Ταξίδεψε σε όλο τον κόσμο και μετά γύρισε στο νησί του.

....

2. Έφαγαν και έπειτα μάζεψαν τα πράγματά τους.

....

II. Να διαβάσεις και μετά να κοιμηθείς. **Αφού** διαβάσεις, να κοιμηθείς.

1. Να πλύνεις τα χέρια σου και μετά έλα να φας.

....

2. Να ξεκουραστείς λίγο και μετά ξαναρχίζεις το διάβασμα.

....

Αφού κρυώνεις γιατί δεν φοράς τη ζακέτα σου;

Β. *Συμπληρώστε τις προτάσεις.*

1. Αφού πεινάς, γιατί ....;
2. Αφού ήταν κουρασμένη, γιατί ....;

Γ. *ώσπου ή ως;*

Θα μείνω εδώ **μέχρι** να γυρίσεις. Θα μείνω εδώ **ώσπου** να γυρίσεις.

Θα μείνω εδώ **μέχρι** τις έξι. Θα μείνω εδώ **ως** τις έξι.

1. Θα έχουν γυρίσει μέχρι το τέλος της εβδομάδας.

....

2. Μην πεις τίποτα σε κανέναν μέχρι να έρθω.

....

3. Μέχρι να αποφασίσει τι θέλει, το διαμέρισμα θα έχει νοικιαστεί.

....

4. Δουλεύω κάθε μέρα μέχρι τις 8 το βράδυ.

....

A. Αλυσίδα *(Παίζουμε στην τάξη συμπληρώνοντας τα κενά)*

1. Δεν επιτρέπεται ....
2. Έχει μεγάλο άγχος για ....
3. Όταν ήθελε κάτι ....
4. Δεν υπάρχει περίπτωση ....
5. Δύο από τους επιβάτες ....
6. Πρέπει με κάθε θυσία ....
7. Έχουν επηρεαστεί από ....
8. Δεν έχει καθόλου υπομονή με ....
9. Απαγορεύεται ....
10. Υποθέτω ....

B. *Βρείτε τη σωστή ερμηνεία.*

1. πρέπει να κάνω γρήγορα	α. δεν προλαβαίνω να σε δω απόψε
2. είναι πολύ απαισιόδοξος	β. με κάθε θυσία
3. δεν έχω καιρό να σε δω απόψε	γ. απαγορεύεται να καπνίζετε εδώ
4. με κάθε τρόπο	δ. πρέπει να βιαστώ
5. πνιγήκαμε στον καπνό	ε. τα βλέπει όλα μαύρα
6. δεν επιτρέπεται να καπνίζετε εδώ	ζ. δεν μπορούσαμε ν' αναπνεύσουμε απ' τον πολύ καπνό
7. νομίζω ότι θα επιστρέψει απόψε	η. υποθέτω πως θα γυρίσει απόψε

Είναι ψηλός **όπως ο** πατέρας του. *14α-4

Είναι ψηλός **σαν τον** πατέρα του. *14β-4

Γ. *Όπως ή σαν; Διαλέξτε το σωστό.*

1. Μιλά γρήγορα .... τον θείο του.
2. Είναι ευγενικός .... ο παππούς του.
3. Ζωγραφίζει ωραία .... τη γιαγιά της.
4. Φωνάζει πολύ, ... όλοι στην οικογένειά του.
5. Έχει ξανθά μαλλιά .... τις αδερφές του.

5 Οι Ολυμπιακοί Αγώνες στην Αθήνα

Επιστροφή των Ολυμπιακών αγώνων στην πατρίδα τους. Έτσι αισθάνθηκαν οι Έλληνες την διοργάνωση των Ολυμπιακών αγώνων στην Ελλάδα, εκεί από όπου ξεκίνησαν το 776 π.Χ. και όπου οργανώθηκαν, ξανά για πρώτη φορά, το 1896.

Οι Ολυμπιακοί αγώνες του 2004 οργανώθηκαν σε κλίμα βαρύ. Πόλεμοι σχεδόν δίπλα μας, ο φόβος της διεθνούς τρομοκρατίας, η ανησυχία των διεθνών μέσων μαζικής ενημέρωσης: "Θα μπορέσει η Ελλάδα;"

Και, ναι, μπόρεσε. Η Ολυμπιάδα του 2004 είχε την μεγαλύτερη ως τώρα συμμετοχή χωρών (202), αλλά και αθλητών (11.099). Τους φιλοξένησε στο μεγαλύτερο Ολυμπιακό χωριό με τα μεγαλύτερα, αλλά και τα πιο ακριβοπληρωμένα, μέτρα ασφαλείας. Καινούργια στάδια και μια Αθήνα που έλαμπε καλωσόρισαν φιλόξενα αθλητές και θεατές για τους Ολυμπιακούς και τους Παραολυμπιακούς αγώνες, που οργανώθηκαν για *πρώτη φορά από την ίδια επιτροπή. Πλατιά χαμόγελα, ενθουσιώδη σχόλια σε όλο τον* κόσμο.

Αυτό όμως που έχει την μεγαλύτερη σημασία είναι ένα στοίχημα που κέρδισε η Ελλάδα. Σε μια εποχή που τα ιδανικά των Ολυμπιακών αγώνων έχουν πνιγεί στα μεγάλα συμφέροντα, ιδιωτικά και κρατικά, η Ελλάδα προσπάθησε να ξαναφέρει λίγη από την χαμένη ευγένεια: Έστειλε για πρώτη φορά την Ολυμπιακή φλόγα σε όλο τον κόσμο, τονίζοντας την ιδέα της παγκοσμιότητας και της φιλίας των λαών. Ζήτησε για την περίοδο των αγώνων εκεχειρία, και ο κόσμος δέχτηκε πρόθυμα αυτό το μήνυμα ειρήνης. Ετοίμασε, δίπλα στην αθλητική, και μια πολιτιστική Ολυμπιάδα, με εκθέσεις, συναυλίες και θεατρικές παραστάσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, τιμώντας, μαζί με το σώμα, τον λόγο και το πνεύμα.

Και στις τελετές έναρξης και λήξης ξετύλιξε, μπροστά σε ένα μαγεμένο κοινό, την *ιστορία της χώρας μέσα από την Τέχνη της· τόνισε τη δύναμη, τη συνέχεια και τη χαρά της ζωής.* Όλα αυτά, με έναν Έρωτα να πετά πάνω από το Στάδιο προστατεύοντας το παρόν, το παρελθόν και το μέλλον του κόσμου.

Η Ολυμπιάδα του 2004 στην Αθήνα ήταν ένα πανηγύρι γεμάτο ελπίδα και ανθρωπιά.

Λεξιλόγιο

μια Αθήνα που έλαμπε (10)	*που ήταν χαρούμενη και καθαρή*
ενθουσιώδη σχόλια (13)	*καλή κριτική*
έχουν πνιγεί (15)	*έχουν χαθεί*
ζήτησε εκεχειρία (19)	*ζήτησε να σταματήσουν όλοι οι πόλεμοι*
ανθρωπιά (27)	*το συναίσθημα που βάζει τον άνθρωπο πάνω από όλα*

Α. *Ταιριάξτε τις προτάσεις.*

1. Τα διεθνή ΜΜΕ ανησυχούσαν
2. Οι Ολυμπιακοί αγώνες οργανώθηκαν για πρώτη φορα
3. Η Ολυμπιακή φλόγα έφτασε για πρώτη
4. 202 χώρες πήραν μέρος
5. Περισσότερες αθλήτριες από κάθε άλλη φορά
6. Οι Ολυμπιακοί αγώνες του 2008
7. Στο τέλος της Ολυμπιάδας, ένα κορίτσι από τα ελληνικά χωριά S.O.S

α. έδωσε τη φλόγα σ' ένα μικρό αγόρι από την Κίνα.
β. θα γίνουν στο Πεκίνο.
γ. στην αρχαία Ελλάδα το 776 π.Χ.
δ. για την ασφάλεια των Ολυμπιακών αγώνων.
ε. στην Ολυμπιάδα του 2004.
ζ. φορά στην Αφρική και τη Νότια Αμερική.
η. πήραν μέρος στους Ολυμπιακούς αγώνες της Αθήνας.

Β. Θέματα για συζήτηση στην τάξη

1. Είσαι φίλαθλος/φίλαθλη; Ποιο σπορ προτιμάς;

2. Παρακολουθείς τους Ολυμπιακούς αγώνες από την τηλεόραση; Πού θα γίνει η επόμενη Ολυμπιάδα;

Φωτογραφία σελ. 78: *Η αφή της Φλόγας στην Αρχαία Ολυμπία*

Τι συμβολίζει κατά τη γνώμη σου η Ολυμπιακή φλόγα;

Πιστεύεις στην Ολυμπιακή ιδέα; Γιατί;

	Ενεργητική φωνή	*Παθητική φωνή* **ώ(άω) - ιέμαι**
Ενεστώτας	κρατώ **(άω)**	κρατι**έμαι**
συν. Μέλλοντας	**θα** κρατώ **(άω)**	**θα** κρατ**ιέμαι**
συν. Υποτακτική	**να** κρατώ **(άω)**	**να** κρατι**έμαι**
Παρατατικός	κρατούσ**α**	κρατ**ιόμουν**
Δυνητική	**θα** κρατούσ**α**	**θα** κρατ**ιόμουν**
Αόριστος	κράτησ**α**	κρατήθ**ηκα**
Μέλλοντας	**θα** κρατήσ**ω**	**θα** κρατηθ**ώ**
Υποτακτική	**να** κρατήσ**ω**	**να** κρατηθ**ώ**
Παρακείμενος	**έχω** κρατήσ**ει**	**έχω** κρατηθ**εί**
Υπερσυντέλικος	**είχα** κρατήσει	**είχα** κρατηθ**εί**
Συντ. Μέλλοντας	**θα έχω** κρατήσει	**θα έχω** κρατηθ**εί**

Πίνακες σελ. 272-273

Α. *Συμπληρώστε τον πίνακα.*

Ενεστώτας	**συναντώ**	**συναντιέμαι**
συν. Μέλλοντας		....
συν. Υποτακτική		....
Παρατατικός		....
Δυνητική		....
Αόριστος	**συνάντησα**	**συναντήθηκα**
Μέλλοντας		....
Υποτακτική		....
Παρακείμενος		....
Υπερσυντέλικος		....
Συντ. Μέλλοντας		....

Ενεστώτας		Αόριστος		
Ενεργητική	*Παθητική*	*Ενεργητική*	*Παθητική*	
κρατάω	κρατιέμαι	κράτ**ησα**	κρατ**ήθηκα**	
γελάω	γελιέμαι	γέλ**ασα**	γελ**άστηκα**	

*5γ

-ησα	**ήθηκα**
-ασα	**άστηκα**

Α. *Συμπληρώστε τον πίνακα.*

Ενεστώτας		Αόριστος	
1. γεννάω	**γεννιέμαι**	**γέννησα**	**γεννήθηκα**
2. νικάω			....
3. κρεμάω			....
4. ξεχνάω			....
5. αγαπάω			....
6. κουνάω			....

Β. *Γράψτε στον ενεργητικό και παθητικό τύπο τις προτάσεις:*

1. Όλο το απόγευμα η Βουλή συζητούσε την πρόταση του υπουργού.

....

2. Στη μάχη του Μαραθώνα οι Έλληνες νίκησαν τους Πέρσες.

....

3. Ο αντιπρόεδρος της εταιρείας θα απαντήσει όλες τις ερωτήσεις σας.

....

4. Κανένας δεν θα ξεχάσει ποτέ αυτή την αδικία.

....

5. Οι καλοί του τρόποι είχαν ξεγελάσει όλους τους συγγενείς.

....

6. Το πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης έχει τιμήσει τον Οδυσσέα Ελύτη με τον τίτλο του Διδάκτορα.

....

....

Α. *Βάλτε τα ρήματα στο σωστό τύπο.*

1. Πού ...., Κώστα;

   α. *γέννησες* β. *γεννήθηκες*

2. Τι φόρεμα .... απόψε, Μαρίκα;

   α. *θα φορέσεις* β. *θα φορεθεί*

3. Πότε .... τον Μενέλαο; Αλήθεια, ήταν με την Ελένη;

   α. *συνάντησες* β. *συναντήθηκες*

4. Αλήθεια, ... με τον Αλέκο τον Ιούλιο;

   α. *συνάντησες* β. *συναντήθηκες*

5. Την .... όλοι, γιατί είναι πραγματικά γλυκιά κοπέλα.

   α. *αγαπούμε* β. *αγαπιόμαστε*

6. Τα εισιτήριά σας .... στο ταμείο του θεάτρου.

   α. *βρίσκουν* β. *βρίσκονται*

7. .... όλοι πολύ με τις ιστορίες του κυρ - Αντώνη.

   α. *Γελάσαμε* β. *Γελαστήκαμε*

8. Έλα, βρε Αλλα! Μην .... σε μια κουταλιά νερό. Υπάρχει λύση.

   α. *πνίγεις* β. *πνίγεσαι*

9. Ο σεισμός .... το σπίτι του παπά Γιώργη!

   α. *γκρέμισε* β. *γκρεμίστηκε*

10. Τον .... ένα φορτηγό, και τώρα .... στο νοσοκομείο.

    α. *χτύπησε* β. *χτυπήθηκε* | α. *βρίσκει* β. *βρίσκεται*

11. Όλη αυτή η ιστορία .... από καιρό.

    α. *έχει ξεχάσει* β. *έχει ξεχαστεί*

12. Το σπίτι τους .... σε πολύ καλή τιμή.

    α. *πούλησε* β. *πουλήθηκε*

13. Τα τρία κορίτσια .... να πουλήσουν την περιουσία του πατέρα τους.

    α. *ανάγκασαν* β. *αναγκάστηκαν*

14. .... για τα παιδιά της.

    α. *Θυσίαζε* β. *Θυσιαζόταν*

15. Τα λουλούδια .... κάθε τρεις μέρες.

    α. *πότιζε* β. *ποτίζονταν*

Καθισμένος κοντά στο παράθυρο, μ' ένα φλυτζάνι καφέ δίπλα του, ο Παύλος Δανέζης ετοίμαζε την εκπομπή του.

"Κάθε μέρα ένα θέμα", μουρμούρισε, "να δούμε τι θα βρούμε για αύριο". Να 'ταν κάτι χαρούμενο, κάτι αισιόδοξο, σκέφτηκε, το 'χαν ανάγκη και αυτός και οι ακροατές του. Άνοιξε την πρώτη εφημερίδα.

Φωτιά στη Χίο. Πάλι; Όχι... *Η καινούργια ταινία του Μάνου Ρόδη "Το Δόλωμα"... Έλληνες καλλιτέχνες από το εξωτερικό επιστρέφουν για να δώσουν συναυλία για την Ακρόπολη...* Εύκολο θέμα. Αυτό για πρώτο.

Πήρε μια άλλη εφημερίδα. *Η αστυνομία συνέλαβε δύο υπόπτους... Κλοπές βυζαντινών εικόνων από εκκλησίες μικρών χωριών...* Είχε μιλήσει για αρχαιοκαπηλεία τον περασμένο μήνα. Ίσως έπρεπε να κάνει άλλο ένα ρεπορτάζ, αλλά όχι για αύριο... *Η σοπράνο Ζίνα Γριμπά και ο τενόρος Νίκος Μπέης θα τραγουδήσουν στη δεξίωση που θα δώσει στις Κάννες ο γνωστός συλλέκτης Χανς Ζίσκιντ.* Αυτό δεν τον ενδιέφερε καθόλου... *Στη φωτογραφία ο κ. Χ. Ζίσκιντ μαζί με γνωστούς κοσμικούς Αθηναίους στην περσινή δεξίωση στη Βουλιαγμένη...* Α, μπα; Αυτός δεν είναι ο τύπος που είδα προχτές με το Χαρίδη στο ξενοδοχείο Άρτεμη; *Εγκαίνια την Κυριακή...*να πάρει η ευχή! Το τηλέφωνο. Τι θέλουν πάλι;

Ο Δανέζης σήκωσε το τηλέφωνο εκνευρισμένος.

"Ναι; ...Όχι, δεν με ξύπνησες... Λέγε, σ' ακούω. Τον Χαρίδη; Ναι, τον ξέρω. Λεφτά, πολλά λεφτά... Άγνωστο από πού. Εγώ δεν τον συμπαθώ καθόλου... Ο Αγγέλου; Καλό παιδί, και με τον Μάνο Ρόδη για σκηνοθέτη θα παίξει καλά. Η Χριστίνα μαυροφορεμένη χήρα; ...Ναι, εδώ γελάνε. Είναι η πρώτη φορά που δεν θα δείχνει τις μακριές της γάμπες. Να δεις που από δω και πέρα θα δηλώσει στους δημοσιογράφους πως παίζει μόνο σε σοβαρές ταινίες.... Πότε; Ναι, το απόγευμα. Ελπίζω να ειδωθούμε εκεί. Γεια σου".

Ξανάπιασε την εφημερίδα... *Εγκαίνια την Κυριακή. Ένα καινούργιο χωριό δημιουργείται στην Αρκαδία από τους Αρκάδες ομογενείς...* Να το δεύτερο θέμα για την αυριανή εκπομπή.

Να τηλεφωνήσει στον πρόεδρο των ομογενών. Ένα συνεργείο επί τόπου. Δεύτερο

Θέμα: Επιστροφή στην πατρίδα. 30

Με δεκαπέντε χρόνια πείρα, ο Δανέζης δεν είχε προβλήματα με την εκπομπή του.

(συνεχίζεται)

Λεξιλόγιο

εκπομπή (2)	*πρόγραμμα ραδιοφώνου ή τηλεόρασης*
συνέλαβε (συλλαμβάνω) (9)	*έπιασε*
αρχαιοκαπηλεία (10)	*κλοπή αρχαίων αντικειμένων*
θα δηλώσει (δηλώνω) (23)	*θα πει*
επί τόπου (29)	*εκεί που γίνονται τα γεγονότα*

Α. Διαλέξτε το σωστό.

1. Η αστυνομία συνέλαβε 2 υπόπτους

   α. *για αρχαιοκαπηλεία πριν ένα μήνα.*

   β. *για κλοπές βυζαντινών εικόνων.*

   γ. *για φωτιά στη Χίο.*

2. Ο Χανς Ζίσκιντ

   α. *θα δώσει δεξίωση στη Βουλιαγμένη.*

   β. *μένει στην Αθήνα και είναι γνωστός στους κοσμικούς κύκλους.*

   γ. *είναι συλλέκτης έργων τέχνης.*

3. Ο Παύλος Δανέζης

   α. *διαλέγει δύο θέματα για την εκπομπή του.*

   β. *είναι δημοσιογράφος 15 χρόνια σε γνωστή εφημερίδα.*

   γ. *μένει στο ξενοδοχείο "Άστεμη" μαζί με τον Χαρίδη.*

Β. Σημειώστε έτσι ✓ τα θέματα που διαλέγει ο *Παύλος Δανέζης* για την εφημερίδα του.

1. *Συναυλία για την Ακρόπολη* ....
2. *Εγκαίνια νοσοκομείου από Αρκάδες ομογενείς* ....
3. *Καινούργια ταινία του Μάνου Ρόδη το "Δόλωμα"* ....
4. *Έλληνες καλλιτέχνες επιστρέφουν για τη δεξίωση στη Βουλιαγμένη* ....
5. *Καινούργιο χωριό στην Αρκαδία* ....
6. *Κλοπές εικόνων από εκκλησίες μικρών χωριών* ....

Συζυγία Β1

Παθητική φωνή

Α. *Ενεστώτας*	*Αόριστος*	*Μετοχή* *36
1. κρατιέμαι	κρατ**ήθηκα**	κρατ**ημένος-η-ο**
2. αγαπιέμαι		....
3. γελιέμαι	γελ**άστηκα**	γελ**ασμένος-η-ο**
4. κρεμιέμαι		....
5. ξεχνιέμαι	ξεχ**άστηκα**	ξεχ**ασμένος-η-ο**
6. περνιέμαι		....

Ενεργητική φωνή

Ενεστώτας	*Αόριστος*	*Παθητική Μετοχή* [1]
7. γερνώ	γέ**ρασα**	**γερασμένος-η-ο**
8. πεινώ		....
9. διψώ		....
10. χαλώ		....
11. σταματώ		....
12. απορώ		....

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με την Παθητική Μετοχή των ρημάτων.*

1. Το πρόσωπό του ήταν .... από τις στενοχώριες. (γερνώ)
2. Δεν ξέρεις ποτέ ποιος είναι ο νικητής και ποιος ο .... (νικώ)
3. Αυτό το τυρί είναι .... Πέταξέ το. (χαλάω)
4. Ο Άκης και ο Πέτρος είναι πολύ .... αδέλφια. (αγαπώ)
5. Το παλτό σου είναι .... πίσω απ' την πόρτα. (κρεμάω)
6. Υπάρχουν τρία αυτοκίνητα .... στη γωνία. (σταματώ)
7. "Τι είναι αυτά που μου λες;" Την ρώτησε .... (απορώ)
8. Ο .... καρβέλια ονειρεύεται. (πεινώ)
9. Επιτέλους, πάψτε! Και οι δυο σας! Δεν ξέρετε τίποτα. Δεν ήσασταν καν .... εκείνο τον καιρό. (γεννώ)

[1] *Μερικά ρήματα δεν έχουν Παθητική φωνή αλλά σχηματίζουν Παθητική Μετοχή*

			αρσενικό		*θηλυκό*		*ουδέτερο*	*34α
				ενικός αριθμός				
ειλικρινής	*ον.*	ο	διεθν**ής**	η	διεθν**ής**	το	διεθν**ές**	
δημοφιλής	*γεν.*	του	διεθν**ούς**[1]	της	διεθν**ούς**	του	διεθν**ούς**	
αφελής	*αιτ.*	τον	διεθν**ή**	την	διεθν**ή**	το	διεθν**ές**	
ασφαλής				*πληθυντικός αριθμός*				
αγενής	*ον.*	οι	διεθν**είς**	οι	διεθν**είς**	τα	διεθν**ή**	
αναιδής	*γεν.*	των	διεθν**ών**	των	διεθν**ών**	των	διεθν**ών**	
πενταμελής	*αιτ.*	τους	διεθν**είς**	τις	διεθν**είς**	τα	διεθν**ή**	

Α. *Συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα:*

αρσενικό	*θηλυκό*	*ουδέτερο*
ο λεπτομερής	**η λεπτομερής**	**το λεπτομερές**
1. ο συνεπής		....
2. ο ανασφαλής		....
3. ο ενθουσιώδης		....

Β.

ενικός αριθμός	*πληθυντικός αριθμός*
1. ο αναιδής πελάτης	....
2. το περιπετειώδες ταξίδι	....
3. τον συνεπή υπάλληλο	....
4. την μυστηριώδη επίσκεψη	....
5. το αφελές αστείο	....
6. του λεπτομερούς ελέγχου	....
7.	οι αγενείς μαθήτριες
8.	τους δημοφιλείς ηθοποιούς
9.	τις ειλικρινείς φίλες
10.	τα πολυτελή ξενοδοχεία
11.	των τριμελών επιτροπών

---

[1] *και του διεθνή*

Α. *Συμπληρώστε τε κενά με το σωστό τύπο των επιθέτων.*

1. Του αρέσουν οι .... ταινίες με .... πλοκή. (περιπετειώδης, μυστηριώδης)
2. Αυτά τα παιδιά είναι πολύ .... (αναιδής)
3. Και αυτός και η αδερφή του είναι πολύ .... (ειλικρινής)
4. Στα .... αεροδρόμια οι επιβάτες περνούν από .... έλεγχο. (διεθνής, λεπτομερής)
5. Βάλτε τα ρήματα στο σωστό πρόσωπο της .... Υποτακτικής. (συνεχής)
6. Σχηματίστηκε μια .... επιτροπή για να μελετήσει τα προβλήματα του νοσοκομείου. (τριμελής)
7. Ο Χατζιδάκις, ο Θεοδωράκης κι ο Ξαρχάκος είναι πολύ .... συνθέτες. (δημοφιλής)
8. Χτίζεται ένα .... ξενοδοχείο κοντά στην παραλία. (πολυτελής)
9. *Όταν τελείωσε η τελετή έναρξης της Ολυμπιάδας, το* .... κοινό ξέσπασε σε χειροκροτήματα. (ενθουσιώδης)

Β. *επίθετο* *επίρρημα* *επίθετο* *επίρρημα* **-ώς** *34β

επίθετο	*επίρρημα*	*επίθετο*	*επίρρημα*
1. ακριβής	ακριβ**ώς**	4. δυστυχής	....
2. ευτυχής	ευτυχ**ώς**	5. σαφής	....
3. ασφαλής		6. απρεπής	....

Γ. *Συμπληρώστε τα κενά με το επίρρημα.*

1. Έμπλεξα σε μποτιλιάρισμα και έκανα .... δύο ώρες από το σπίτι ως το γραφείο. (ακριβής)
2. Ρωτούσε .... τα ίδια και τα ίδια. (συνεχής)
3. .... μόλις έφυγε. Μήπως θέλετε να του πω τίποτα. (δυστυχής)
4. Έχει πολλή δουλειά και .... θα αργήσει. (συνεπής)
5. Μιλά .... για τα προβλήματά της. (διαρκής)
6. Φέρθηκε .... Με με το δίκιο τους θύμωσαν τόσο πολύ. (απρεπής)

							*34γ
			ενικός αριθμός				
ο ασθενής	ον.	ο	συγγενής	η	συγγενής	**-ής**	
ο ομογενής	γεν.	του	συγγενούς[1]	της	συγγενούς	**-ούς**	
ο ιθαγενής	αιτ.	τον	συγγενή	την	συγγενή	**-ή**	
			πληθυντικός αριθμός				
	ον.	οι	συγγενείς	οι	συγγενείς	**-είς**	
	γεν.	των	συγγενών	των	συγγενών	**-ών**	
	αιτ.	τους	συγγενείς	τις	συγγενείς	**-είς**	

Α. *Συμπληρώστε με το σωστό τύπο των ουσιαστικών μαζί με το άρθρο αν χρειάζεται.*

1. Θα περάσει το καλοκαίρι στη Χίο με .... της. (συγγενής)
2. Μία ομάδα Αρκάδων...................................... ήρθαν για τα εγκαίνια. (ομογενής)
3. Οι .... (συγγενής, ασθενής) παρακαλούνται να μην καπνίζουν.
4. Θέμα της ταινίας του είναι η ζωή των .... (ιθαγενής) της Νέας Ζηλανδίας.

Β. *Επίθετο -ης-ης-ες* *Ουσιαστικό* ˙ **ει α**

1. ασφαλ**ής**	**ασφάλεια**
2. ειλικρινής	....
3. ασθενής	....
4. συνεπής	....

Γ. *Συμπληρώστε με το σωστό τύπο των ουσιαστικών μαζί με το άρθρο, αν χρειάζεται.*

1. Δεν συγχωρώ .... μερικών ανθρώπων. (αναιδής)
2. .... σας με σκλαβώνει. (ευγενής)
3. Τι .... έχετε; Είστε ξαδέρφια; (συγγενής)
4. Πληρώνει 680 ευρώ το μήνα για .... ζωής. (ασφαλής)
5. Το κάπνισμα έχει βλαβερές .... για .... (συνεπής, υγιής)[2]

---

[1] *και του συγγενή* [2] *υγιής - υγεία*

Α. *Διαβοστε τις ερωτήσεις. Ακούστε προσεχτικά το κείμενο που θα σας διαβάσουν δυο φορές, και απαντήστε τες.*

1. Ο Ντίνος ξεχώριζε τους Έλληνες
   - α. *γιατί είχαν μαύρα μαλλιά.*
   - β. *γιατί ήταν ανυπόμονοι και χαρούμενοι.*
   - γ. *γιατί μιλούσαν ελληνικά.*

2. Ο Ντίνος ήταν
   - α. *Έλληνας που είχε ταξιδέψει για διακοπές και γύριζε στη δουλειά του.*
   - β. *ξένος που ερχόταν για πρώτη φορά στην Ελλάδα.*
   - γ. *Έλληνας που γύριζε στην Ελλάδα μετά από πολλά χρόνια.*

3. Μόλις το αεροπλάνο ακούμπησε στο έδαφος
   - α. *όλοι οι επιβάτες έμειναν στη θέση τους.*
   - β. *μερικοί επιβάτες έμειναν στη θέση τους.*
   - γ. *όλοι οι επιβάτες σηκώθηκαν.*

4. Οι επιβάτες σηκώθηκαν
   - α. *για να μαζέψουν τα πράγματά τους.*
   - β. *για να μιλήσουν μεταξύ τους.*
   - γ. *για να δουν τους φίλους που τους περίμεναν στο αεροδρόμιο.*

5. Ο Ντίνος
   - α. *έμεινε στη θέση του, γιατί δεν είχε να μαζέψει τις βαλίτσες του.*
   - β. *δε σηκώθηκε, γιατί δε βιαζόταν.*
   - γ. *έμεινε τελευταίος για να βρει τη φωτογραφική του μηχανή.*

Β. *Πείτε την ιστορία με 4 προτάσεις.*

Γ. *Γράψτε το γράμμα του Ντίνου στη γυναίκα του, με εντυπώσεις από το ταξίδι. (120-150 λέξεις)*

*3

ο γραμματέας		*ενικός αριθμός*				
ο διερμηνέας	ον.	ο	συγγραφέας	η	συγγραφέας	**-έας**
ο τομέας	γεν.	του	συγγραφέα/έως	της	συγγραφέως	**-έα/έως**
ο αποστολέας	αιτ.	τον	συγγραφέα	την	συγγραφέα	**-έα**
ο προβολέας		*πληθυντικός αριθμός*				
ο εισαγγελέας	ον.	οι	συγγραφείς	οι	συγγραφείς	**-είς**
	γεν.	των	συγγραφέων	των	συγγραφέων	**-έων**
	αιτ.	τους	συγγραφείς	τις	συγγραφείς	**-είς**

Α. *ενικός αριθμός* — *πληθυντικός αριθμός*

1. ο δυνατός προβολέας ....
2. την συνεπή γραμματέα ....
3. του ταχυδρομικού τομέα ....
4. ο ικανός διερμηνέας ....
5. ο αυστηρός εισαγγελέας ....

Β. *Συμπληρώστε με το σωστό τύπο των ουσιαστικών, και με το άρθρο όπου χρειάζεται.*

1. Ζητούνται δύο .... για απογευματινή εργασία. (γραμματέας)
2. Τα φώτα .... έπεσαν επάνω της, και η παράσταση άρχισε. (προβολέας)
3. Ο Καζαντζάκης είναι ένας από τους πιο γνωστούς Έλληνες .... (συγγραφέας)
4. Δεν είχε γράμμα από .... της και ανησυχούσε. (γονείς)[1]
5. Την υπόθεση την έχει αναλάβει .... κ. Φάκας. (εισαγγελέας)
6. Δεν ξέρω .... αυτού του δέματος. (αποστολέας)
7. Είναι ενημερωμένος σε όλους .... της ιατρικής επιστήμης. (τομέας)
8. Η Άννα τελείωσε τη σχολή .... "Ελπίς". (διερμηνέας)
9. Εργαζόταν ως .... στο υπουργείο Γεωργίας. (γραμματέας)

---

[1] *Μόνο στον πληθυντικό: οι γονείς - των γονέων - τους γονείς*

Α. I. *Αντίθετα*

1. σαφής	**α**σαφής	**α**	*πριν από σύμφωνο*
2. ακριβής	**αν**ακριβής	**αν**	*πριν από φωνήεν*
3. ασφαλής			
4. ειλικρινής			
5. συνεπής			

II. *Συμπληρώστε τα κενά με λέξεις από τον παραπάνω πίνακα.*

1. Ένιωθε πολύ .... και πήγε στον ψυχίατρο.
2. Όλες οι πληροφορίες που μας έδωσαν ήταν ....
3. Αυτό το σημείο δεν είναι πολύ .... Εξήγησέ μου το καλύτερα.
4. Μη βασίζεσαι στον Αντώνη. Είναι .... και ψεύτης.
5. Η Ηλέκτρα είναι πάντα .... στη δουλειά της.

Β. *Αλλάξτε με τον ίδιο τρόπο τις προτάσεις.* *45

1. Δυστυχώς θα φύγουν.	**Δυστυχώς πρόκειται να φύγουν.**
2. Πότε θα ετοιμαστεί το φαγητό;	....
3. Θα λείψω ένα μήνα.	....
4.	Πρόκειται να τον δω αύριο.
5. Δεν θα του πω τίποτα.	**Δεν πρόκειται να του πω τίποτα.**
6.	Δεν πρόκειται να του γράψουν.
7. Δεν θα δεχτεί να πληρώσεις εσύ.	....

Γ. *Αλλάξτε με τον ίδιο τρόπο τις προτάσεις.*

1. Είναι αδύνατον να σε δω αύριο.	**Αποκλείεται να σε δω αύριο.**
2. Δεν υπάρχει περίπτωση να αποτύχουν.	....
3. Δεν είναι δυνατόν να σας δεχτεί σήμερα ο γιατρός.	....
4.	Αποκλείεται να το έκαναν αυτό τα αδέρφια μου.

Α. *Αλλάξτε με τον ίδιο τρόπο τις προτάσεις.*

Το έδωσα **στην Ελένη**.	Το έδωσα **της Ελένης**. *14γ
1. Τα είπα όλα στην μητέρα του.	....
2. Δεν αγόρασαν τίποτα για την Ασπασία.	....
3. Είπες στον Πάνο για το πάρτι;	....
4. Ελπίζω να γράψεις στον Άκη.	....

Χρησιμοποιούμε τον Παρατατικό του ρήματος ελπίζω και στη θέση του Αορίστου.

Παρατατικός

ήλπιζα	ελπίζαμε
ήλπιζες	ελπίζατε
ήλπιζε	ήλπιζαν / ελπίζανε

*5β

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με τον Παρατατικό του ρήματος ελπίζω.*

1. .... πως αυτή τη φορά θα ήμασταν πιο τυχεροί.
2. Όλοι στο σόι του .... να τους δουν κάποτε παντρεμένους.
3. Εγώ .... πως δεν θα τους το έλεγες.

Γ. *Συμπληρώστε:*

ουσιαστικά	*ρήματα*
1. ελπίδα	....
2. διάρκεια	....
3.	εγκαινιάζω
4. αναστεναγμός	....
5.	αγωνίζομαι
6. δήλωση	....
7. επιστροφή	....
8.	στοιχηματίζω
9.	ενημερώνω
10. φιλοξενία	....

Α. Αλυσίδα *(Παίζουμε στην τάξη συμπληρώνοντας τα κενά)*

1. Αποκλείεται ....
2. Χιλιάδες φίλαθλοι ....
3. Θα τους φιλοξενήσει ....
4. Δεν τον ενημέρωσαν για ....
5. Επιστρέφει από το εξωτερικό ....
6. Βάζω στοίχημα ....
7. Δεν πρόκειται να ....

Β. *Βρείτε τη σωστή ερμηνεία.*

1. Πιστεύω πως όλα θα πάνε καλά.	α. Συνέλαβαν αυτόν που έκανε την κλοπή.
2. Η αστυνομία έπιασε τον κλέφτη	β. Είμαι αισιόδοξος.
3. Τον έχουν πνίξει τα χρέη.	γ. Στην εποχή μας τα παιδιά δεν πιστεύουν σε τίποτα.
4. Σήμερα οι νέοι δεν έχουν ιδανικά.	δ. Χρωστάει πολλά χρήματα.

ουσιαστικό	*επίθετο*	*επίρρημα*
βορράς	βόρειος	βόρεια
νότος	νότιος	νότια
ανατολή	ανατολικός	ανατολικά
δύση	δυτικός	δυτικά

τα σημεία του ορίζοντα:

βορράς(βοριάς)
δύση — **ανατολή**
νότος(νοτιάς)

Γ. *Συμπληρώστε τα κενά με σωστό επίθετο ή επίρρημα:*

1. Προβλέπονται βροχές στη .... Μακεδονία και (δύση)
χιόνια στην .... Θράκη. (ανατολή)
2. Ματαιώνονται τα δρομολόγια προς Χίο - Μυτιλήνη λόγω ισχυρών
ανέμων στο .... Αιγαίο. (βορράς)
3. Άλλος ένας σεισμός, 3,5 της κλίμακας Ρίχτερ, σημειώθηκε χτες
στα .... της Ζακύνθου. (νότος)

6 Σπεύδε βραδέως

..... πιο αργά, παρακαλώ!

Ζούμε στην εποχή της ταχύτητας και της έντασης. Γρήγορα αυτοκίνητα, γρήγοροι υπολογιστές, κινητά τηλέφωνα και υπερηχητικά αεροπλάνα. Όλοι τρέχουμε σαν παλαβοί για να προλάβουμε. Κουρδισμένα στρατιωτάκια, αστείες - όσο και δραματικές - φιγούρες. Αλλά *η μέρα γίνεται όλο και πιο μικρή*, καθώς ο χρόνος μας ξοδεύεται στο αυτοκίνητο ή το λεωφορείο, σε μια δεύτερη δουλειά, σε όλο και περισσότερες υποχρεώσεις.

Η ειρωνεία είναι πως κάνουμε πιο γρήγορα για να μας μένει χρόνος "για άλλα πράγματα" - ίσως αυτά που θέλουμε περισσότερο.

Κι όμως, ο εντατικός ρυθμός ζωής δεν αφήνει χρόνο για πραγματική ζωή. Σαν να περνάς με 200 χιλιόμετρα την ώρα από τοπία που φεύγουν σαν καρτούν. Ελεύθερος χρόνος, μηδέν.

Ο αγώνας του ανθρώπου με τον χρόνο, που υπήρχε από πάντα, έχει γίνει σήμερα κοινωνικό πρόβλημα. Ένας ολόκληρος πολιτισμός βασίζεται πάνω στην εκμετάλλευση του χρόνου μας. Βιαζόμαστε να φάμε, να φτάσουμε, να φύγουμε, να αγοράσουμε μισοάχρηστα προϊόντα, που βιαζόμαστε να τα αλλάξουμε με άλλα, πιο "νέας τεχνολογίας". Εκατοντάδες φαστφουντάδικα ταΐζουν μια πόλη που τρέχει πανικόβλητη, με τρελά τοξικά τρόφιμα.

Δεν δίνουμε χρόνο στον άνθρωπο να απολαύσει το γεύμα του με μια φιλική κουβέντα. Δεν δίνουμε χρόνο στο παιδί να παίξει με τ' άλλα παιδιά - αντί να προετοιμάζεται "παίζοντας" με έναν υπολογιστή - ή να ακούσει ένα παραμύθι. Και δεν δίνουμε χρόνο στο κοτόπουλο να μεγαλώσει και το μήλο να ωριμάσει φυσιολογικά.

Εργαζόμενοι, κοινωνιολόγοι, οικολόγοι φωνάζουν. Φτάνει πια. Ήρθε η ώρα να κατεβάσουμε ταχύτητα.

Κινήματα όπως το *Slow Food* και το *Slow Cities* κερδίζουν όλο και περισσότερους οπαδούς στην Ευρώπη. Το "αργά" γίνεται συνώνυμο της ποιότητας ζωής.*

"Αργές πόλεις χωρίς αυτοκίνητα"

63 πόλεις από όλο τον κόσμο συμμετέχουν στο κίνημα *Slow Cities*. Από την Ελλάδα η Ύδρα και το Καστελόριζο παρακολουθούν την προσπάθεια για ένα χαλαρό τρόπο ζωής με σεβασμό στον άνθρωπο και την παράδοση.

* *από άρθρο του Γ. Ελαφρού στην Καθημερινή της Κυριακής (2005)*

Λεξιλόγιο

σπεύδε βραδέως	βιάσου χωρίς να τρέχεις
υπερηχητικά (4)	πιο γρήγορα από τον ήχο
σαν παλαβοί (5)	σαν τρελοί
ο χρόνος μας ξοδεύεται (9)	ο χρόνος χάνεται
πανικόβλητη (3)	γεμάτη πανικό
να απολαύσει (5)	να χαρεί

Α. *Διαλέξτε τη σωστή απάντηση.*

1. Στη σημερινή εποχή, η μέρα γίνεται όλο και πιο μικρή γιατί
   α. *κοιμόμαστε πιο πολύ.*
   β. *αλλάζει το κλίμα.*
   γ. *πρέπει να τρέχουμε και να δουλεύουμε περισσότερο.*

2. Ο εντατικός ρυθμός ζωής
   α. *κερδίζει όλο και περισσότερους οπαδούς.*
   β. *δεν αφήνει ελεύθερο χρόνο στους ανθρώπους.*
   γ. *υπήρχε από πάντα.*

3. Η λέξη "αργά" έγινε συνώνυμο
   α. *της ποιότητας ζωής.*
   β. *της νέας τεχνολογίας.*
   γ. *της τεμπελιάς.*

Β. Θέματα για συζήτηση

1. *"Ο ενταντικός ρυθμός ζωής δεν αφήνει χρόνο για πραγματική ζωή." Συμφωνείτε με το αρχαίο ρητό "σπεύδε βραδέως";*
2. *Εσύ έχεις ελεύθερο χρόνο; Και τι θα ήθελες να κάνεις στον ελεύθερο χρόνο σου;*

♦ Φωτογραφία σελ. 97 *Το λιμάνι της Ύδρας*

Τι βλέπετε στη φωτογραφία; Θα μένατε ευχάριστα σ' αυτό το νησί; Θα χρησιμοποιούσατε γαϊδουράκι αντί για ταξί;

Τα ρήματα που κλίνονται μόνο στην Παθητική φωνή λέγονται αποθετικά.
έρχομαι, σκέφτομαι, φαίνομαι, εύχομαι, βαριέμαι, χασμουριέμαι *κ.λπ.*

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο των αποθετικών ρημάτων.*

1. Τι ώρα .... το τρένο από την Καβάλα; (έρχομαι)
2. Έλα παιδί μου, μην ...., ... να φας μαζί μας. (ντρέπομαι, κάθομαι)
3. Πρέπει .... τι θα κάνεις στο μέλλον. (σκέφτομαι)
4. Πάψε .... μπροστά μου. (χασμουριέμαι)
5. Ο κύριος Νάνος .... στο Δημαρχείο. (εργάζομαι)
6. Πώς .... σήμερα, γιαγιά; (αισθάνομαι)
7. Πήγε στην αγορά γιατί .... κολοκυθάκια. (χρειάζομαι)
8. .... πολύ που σας γνώρισα, κυρία Κούτση. (χαίρομαι)
9. Μου .... λίγο ζεστή. Μήπως έχεις πυρετό; (φαίνομαι)
10. Βρε Γιάννη, τι ....; Καιρό έχω να σε δω (γίνομαι)
11. Βασίλη μου, σου .... όλοι χρόνια πολλά. (εύχομαι)

	Παθητική Μετοχή		*Παθητική Μετοχή*	
κάθομαι	καθισμένος-η-ο	*ερωτεύομαι*	ερωτευμένος-η-ο	
κοιμάμαι	κοιμισμένος-η-ο	*χαίρομαι*	χαρούμενος-η-ο	
φοβάμαι	φοβισμένος-η-ο	*έρχομαι*	ερχόμενος-η-ο	*36γ
λυπάμαι	λυπημένος-η-ο	*εργάζομαι*	εργαζόμενος-η-ο	

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με τις μετοχές των ρημάτων.*

1. Θα τους δω την .... εβδομάδα. (έρχομαι)
2. Οι .... μητέρες έχουν αρκετά προβλήματα. (εργάζομαι)
3. Πες μου γιατί είσαι τόσο ....; (λυπάμαι)
4. Η Ειρήνη κοίταξε γύρω της .... (χαίρομαι)
5. Ο Τάκης και η Σοφία είναι πολύ .... (ερωτεύομαι)

Υποκείμενο	*Ρήμα*	*Κατηγορούμενο (ονομαστική)*	
Ο Νίκος	θα γίνει	**γιατρός**.	
Οι γονείς του	φαίνονται	**κουρασμένοι**	*14α-2
Ο κ. Παπάς	είναι	**καθηγητής**.	*41
Η γιαγιά	αισθάνεται	λίγο **οδύνατη**.	

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με κατηγορούμενο.*

1. Όλοι οι συγγενείς ήταν .... στον γάμο. (καλεσμένος)
2. Παραπονιόταν που δεν την άφησαν να γίνει............................ (ηθοποιός)
3. Λοιπόν οι φίλοι σου είναι όλοι .... (παλαβός)
4. Θέλει να γίνει .... σαν τον πατέρα του. (δικηγόρος)
5. Οι γονείς της μου φάνηκαν πολύ .... (ειλικρινής)
6. Αυτές οι ντομάτες είναι πολύ .... (άγουρος)
7. Αισθάνονταν πολύ .... και πήγαν σπίτι. (κουρασμένος)
8. Ο παππούς γίνεται όλο και πιο .... όσο περνάν τα χρόνια. (γκρινιάρης)

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με αποθετικά ρήματα.*

1. Ο θείος του .... στην Εθνική Τράπεζα.
2. Η Φανή δεν .... πολύ καλά σήμερα.
3. Πώς σου .... ο καινούργιος μου καναπές;
4. Σας .... καλά Χριστούγεννα και καλή χρονιά.
5. Μήπως .... κανένα φρούτο; Πάω στον μανάβη.
6. Δεν μπορώ .... πού έβαλα το διαβατήριό μου.
7. .... πολύ με τα νέα σας.
8. Μαθαίνει 5 γλώσσες, γιατί θέλει .... διερμηνέας.
9. Το .... καλά αυτό που μου είπες;
10. Λέει πάντα τα ίδια και τα ίδια και .... να τον ακούω.

				ενικός αριθμός					
μακρύς	*ον.*	ο	βα**θύς**	η	βαθ**ιά**	το	βα**θύ**	*39
πλατύς	*γεν.*	του	βαθ**ιού**	της	βαθ**ιάς**	του	βαθ**ιού**	
φαρδύς	*αιτ.*	τον	βα**θύ**	την	βαθ**ιά**	το	βα**θύ**	
βαρύς				*πληθυντικός αριθμός*				
ελαφρύς	*ον.*	οι	βαθ**ιοί**	οι	βαθ**ιές**	τα	βαθ**ιά**	
παχύς	*γεν.*	των	βαθ**ιών**	των	βαθ**ιών**	των	βαθ**ιών**	
	αιτ.	τους	**βαθιούς**	τις	βαθ**ιές**	τα	βαθ**ιά**	

*αλλά: ευθύς-ευθ**εία**-ευθύ, ταχύς -ταχ**εία**-ταχύ, οξύς-οξ**εία**-οξύ,*
*θρασύς-θρασ**εία**-θρασύ*

Α. *Γράψτε τα επίθετα στο σωστό τύπο.*

1. Πρόσεχε. Η θάλασσα εδώ είναι πολύ .... (βαθύς)
2. Κουράγιο! Έχεις .... και δύσκολο δρόμο μπροστά σου. (μακρύς)
3. Της είπε πολύ .... κουβέντες που δεν μπορεί να ξεχάσει. (βαρύς)
4. Πάρε μια .... ανάσα και πιες το φάρμακό σου. (βαθύς)
5. Το φόρεμα ήταν λίγο ...., αλλά της πήγαινε πολύ. (φαρδύς)
6. Είχε .... μάτια και .... φρύδια. (μεγάλος, παχύς)
7. Η χώρα αντιμετωπίζει και πάλι .... οικονομική κρίση. (οξύς)
8. Είστε .... και .... κύριε. Για προσέξτε πώς μιλάτε. (θρασύς, αγενής)

επίθετο	*επίρρημα*		
βαθ**ύς**	βαθ**ιά**	-ιά	*39β
μακρ**ύς**	μακρ**ιά**		

Β. *Γράψτε τα επιρρήματα.*

1. Περπατούσαν πολύ .... και δεν τους ακούσαμε. (ελαφρύς)
2. Μένουν αρκετά .... από 'δω. (μακρύς)
3. Ήταν πολύ κουρασμένος και ανάσαινε .... (βαρύς)
4. Άνοιξε την πόρτα, και τους χαμογέλασε .... (πλατύς)
5. Κοιμόταν τόσο .... που δεν μπορούσα να τον ξυπνήσω. (βαθύς)

επίθετα -ύς-ιά-ύ	*Συγκριτικός*	*Υπερθετικός* *26
βαθύς	**πιο** βαθύς	**ο πιο** βαθύς
ουδ. βαθύ	βαθ**ύτερος**	**ο** βαθ**ύτερος**

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με τον συγκριτικό ή υπερθετικό τύπο των επιθέτων, μονολεκτικά ή περιφραστικά.*

1. Το φόρεμά σου είναι .... από το δικό μου. (φαρδύς)
2. Θα μου άρεσε η φούστα να ήταν λίγο .... (μακρύς)
3. Πιστεύω ότι η φετινή οικονομική κρίση είναι .... (οξύς) που αντιμετωπίσαμε τα τελευταία χρόνια.
4. Η θάλασσα εδώ είναι .... απ' ό,τι στη Βούλα. (βαθύς)
5. Σήκωσε εσύ .... δέματα, γιατί πονάει η μέση μου. (βαρύς)
6. Παρακαλώ, κάνετε τον καφέ μου λίγο .... (ελαφρύς)[1]
7. Ήταν .... άνθρωπος του κόσμου. (γλυκύς)[2]
8. Οι ζακέτες φέτος είναι .... από πέρσι. (κοντός)[3]

επίρρημα	*Συγκριτικός* *27
βαθιά	πιο βαθιά / βαθ**ύτερα**
μακριά	πιο μακριά / μακρ**ύτερα**

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με τον συγκριτικό ή υπερθετικό τύπο των επιρρημάτων, μονολεκτικά ή περιφραστικά.*

1. Θα πάω εγώ στο γραφείο, γιατί εσύ μένεις .... (μακρύς)
2. Στην εξοχή κοιμάμαι .... από ό,τι στην πόλη. (ελαφρύς)
3. Κολυμπά .... από μένα. Δεν φοβάται καθόλου. (βαθύς)
4. Άκου με και μένα που έχω πείρα και βλέπω .... (μακρύς)
5. Πήρε τον θάνατο του παππού .... απ' ό,τι το (βαρύς) περιμέναμε.

---

[1] *ελαφρύς /ελαφρός - ελαφρύτερος /ελαφρότερος*

[2] *γλυκύς /γλυκός - γλυκύτερος /γλυκότερος* [3] *κοντός - κοντύτερος/ κοντότερος*

επίθετα ης-ης-ες | Συγκριτικός | Υπερθετικός •26

	Συγκριτικός	Υπερθετικός
ακριβής	**πιο** ακριβής	**ο πιο** ακριβής
ουδ. ακριβές	ακριβ**έστερος**	**ο** ακριβ**έστερος**

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με τον συγκριτικό ή υπερθετικό τύπο των επιθέτων, μονολεκτικά ή περιφραστικά.*

1. Το τρένο είναι .... μέσο συγκοινωνίας. (ασφαλής)
2. Δεν έχω ξανακούσει .... ιστορία. (αφελής)
3. Τα ανίψια του είναι .... παιδιά του κόσμου. (αναιδής)
4. Ο ναός του Απόλλωνα στις Βασσές, κοντά στην Ολυμπία, είναι ένα από .... έργα του 5ου αιώνα π.Χ. (μεγαλειώδης)
5. Το ξενοδοχείο πάνω στο λόφο είναι .... (πολυτελής) της περιοχής.

Β. *Συμπληρώστε τον πίνακα με τον συγκριτικό και υπερθετικό τύπο των επιθέτων.*

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
1. αγενής		....
2. ελαφρύς		....
3. σπάνιος		....
4. κακός		....
5. τεμπέλης		....

Γ. *Σχηματίστε τα επιρρήματα των επιθέτων και γράψτε τα στον συγκριτικό βαθμό.*

επίθετο	επίρρημα	Συγκριτικός
1. σαφής		....
2. ελαφρύς		....
3. έντονος		....
4. καλός		....
5. ζηλιάρης		....

Α. *Γράψτε τα επίθετα στα τρία γένη.*

αρσενικό	*θηλυκό*	*ουδέτερο*
1. σημαντικός		....
2. τεράστιος		....
3. ξανθός		....
4. πεισματάρης		....
5. συμπαθής		....
6. παχύς		....

Β. *Γράψτε τα επίθετα στο σωστό τύπο.*

1. Είναι και οι δυο τους .... στη δουλειά τους. (συνεπής)
2. Στην εγγονή μου αφήνω την .... καρφίτσα μου (διαμαντένιος, και τα ...., ... σκουλαρίκια μου. παλιός, χρυσός)
3. Μη βάζεις τόσο .... ζάχαρη στις κρέμες, γιατί (πολύς, θα γίνουν πολύ .... γλυκός)
4. Τα δελφίνια είναι πολύ .... (παιχνιδιάρης)
5. Υπάρχουν δυο .... σπηλιές κοντά στην παραλία. βαθύς)

Γ. *Συμπληρώστε με ουσιαστικά στο σωστό τύπο, μαζί με το άρθρο όπου χρειάζεται.*

1. Έστειλε κάρτες σ' όλους .... του. (συγγενής)
2. Η πρόταση .... μας έγινε δεκτή με (πρόεδρος, περισσότερες από 150 .... ψήφος)
3. Γύρισα και βρήκα όλες .... ανοιχτές. (βρύση)
4. Στη συνεδρίαση πήραν μέρος όλα .... - μέλη (κράτος, της Ευρωπαϊκής .... Ένωση)
5. Κρατάτε .... καθαρές. Μην αφήνετε (πόλη, ... στους .... σκουπίδια, δρόμος)
6. Τώρα διαβάζει κλασικούς Έλληνες .... (συγγραφέας)
7. Η μητέρα τους είναι μια πολύ .... γυναίκα. (μοντέρνος)
8. Μία μερίδα .... και δύο .... (λουκουμάς, καφές) σκέτους στο τραπέζι τρία.

γιατί, επειδή	Δεν ήρθε **γιατί** είχε δουλειά.
καθώς	**Καθώς** ερχόμουν, συνάντησα τον Αλέξη.
ή, και	Τι προτιμάς; *Βουνό* ***ή*** *θάλασσα;*
πριν	Μάζεψε τα ρούχα **πριν** πιάσει η βροχή.
ενώ *κ.λπ.*	**Ενώ** εγώ μελετούσα, εκείνος έπαιζε με τ' άλλα παιδιά.

A. *Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό σύνδεσμο. (και, καθώς, αλλά, ότι, πως, επειδή, γιατί, όταν)*

1. Φοβάμαι .... θα αργήσει.
2. Δεν ήρθε .... είχε δουλειά.
3. Πιστεύω .... θα γυρίσει, ... δεν ξέρω ακριβώς τι ώρα.
4. .... τον δεις, πες του...................... τον θέλω για το σεμινάριο
5. Φόρεσα το παλτό μου .... έκανε πολύ κρύο.
6. .... μιλούσαμε, είδαμε ένα αστέρι να πέφτει.

Της τηλεφωνώ **πάντα πριν φύγω.** •40

Της τηλεφώνησα **χτες πριν φύγω.**

Θα της τηλεφωνήσω **αύριο πριν φύγω.**

πριν + Υποτακτική

B. *Τελειώστε τις προτάσεις, ακολουθώντας το παράδειγμα.*

1. Πάντα διαβάζω πριν κοιμηθώ.
   Χτες ....
   Αύριο ....
2. Κλειδώνουν καλά όλες τις πόρτες πριν φύγουν.
   ....
   ....
3. Βάζεις αλάτι στο φαγητό σου πριν το δοκιμάσεις;
   ....
   ....

Ένας απρόσμενος επισκέπτης

Ένας συμπαθής και φιλικός πολίτης του "λαού της θάλασσας", όπως αποκαλούσαν οι αρχαίοι πρόγονοί μας τα δελφίνια, έκανε την εμφάνισή του χτες σε μια παραλία κοντά στην Κόρινθο. Το δελφίνι, που πιθανόν έψαχνε για τροφή στα ρηχά, ήταν ιδιαίτερα φιλικό - τόσο που έμοιαζε ν' αποζητά την ανθρώπινη συντροφιά και τα χάδια των τυχερών κολυμβητών.

Οι επισκέψεις των δελφινιών στον Κορινθιακό κόλπο είναι αρκετά συχνές και δεν είναι λίγες οι φορές που ο φωτογραφικός, ακόμα και ο τηλεοπτικός, φακός τις καταγράφει. Όλοι θυμόμαστε την περσινή "εισβολή", στην παραλία του Λουτρακίου, ενός μικρού δελφινιού που ξεσήκωσε μικρούς και μεγάλους.

Η κοινωνικότητα και η ιδιαίτερη ικανότητα του δελφινιού στο παιδικό παιχνίδι του κρυφτού, ενθουσίασε κολυμβητές και θεατές. Πολλοί έπεσαν βιαστικά στη θάλασσα για να μη χάσουν την ευκαιρία να δουν από πολύ κοντά, αλλά και να χαϊδέψουν, τον απρόσμενο επισκέπτη που δεν φαινόταν να βιάζεται ιδιαίτερα να γυρίσει στα ανοιχτά της θάλασσας, όπου σίγουρα θα κολυμπούσε το κοπάδι του.

(εφημερίδα, 2004)

Λεξιλόγιο

απρόσμενος	*χωρίς να τον περιμένουν*
αποκαλούσαν (1)	*έλεγαν*
πιθανόν (3)	*ίσως*
να αποζητά (4)	*να ζητά*
κοπάδι (14)	*πολλά ζώα μαζί*

Α. *Διαλέξτε το σωστό.*

1. Οι αρχαίοι Έλληνες

   α. *ήταν "ο λαός της θάλασσας".*
   β. *έλεγαν τα δελφίνια "λαό της θάλασσας".*
   γ. *και ο λαός της θάλασσας ήξεραν τα δελφίνια.*

2. Το δελφίνι βγήκε στα ρηχά, γιατί

   α. *ίσως προσπαθούσε να βρει κάτι να φάει.*
   β. *ήθελε να γνωρίσει ανθρώπους.*
   γ. *έψαχνε τα άλλα δελφίνια.*

3. Τα δελφίνια

α. έρχονται πάντα στον Κορινθιακό κόλπο.
β. έρχονται πάντα σε ομάδες.
γ. εμφανίζονται συχνά στον Κορινθιακό κόλπο.

Β. *Βρείτε τη συνέχεια της πρότασης, για να μάθετε κάτι ακόμα για τα δελφίνια*

1. Οι αρχαίοι Έλληνες θεωρούσαν το δελφίνι	α. ασφάλειας γι' αυτούς που ταξίδευαν στη θάλασσα.
2. Η εμφάνισή του ήταν σημάδι καλοκαιρίας και	β. σύμβολο του Απόλλωνα και του Ποσειδώνα.
3. Σε πολλούς μύθους, τα δελφίνια σώζουν	γ. δελφινιού, ταξίδεψε ο Αρίωνας ο κιθαρωδός.
4. Έτσι σώθηκε ο Τηλέμαχος, γιος του Οδυσσέα, και έτσι, στη ράχη ενός	δ. ανθρώπους που κινδυνεύουν.
5. Πάντα φιλικά, τα δελφίνια έγιναν αγαπημένο	ε. έδινε το σήμα για να αρχίσουν οι αγώνες.
6. Στον ιππόδρομο της αρχαίας Ολυμπίας ένα μεγάλο μπρούτζινο δελφίνι	ζ. θέμα στη μυθολογία, την ποίηση και την τέχνη.

Γ. *Τώρα γράψτε αυτές τις προτάσεις σε μια παράγραφο.*

Οι αρχαίοι Έλληνες θεωρούσαν ....

....
....
....
....
....
....
....
....
....

Δ. *Γράψτε μιά ιστορία με θέμα τη θάλασσα ή έναν απρόσμενο επισκέπτη. (120-180)*

Αν			*12, 40
Όταν			θα μου τηλεφωνήσεις.
Μόλις	τελειώσεις τη δουλειά σου,		να μου τηλεφωνήσεις.
Πριν	*(υποτακτική)*		τηλεφώνησέ μου.
Αφού			

Α. *Αν, μόλις, όταν, πριν, αφού + Υποτακτική (χωρίς να)*

1. Αν .... νωρίς, θα προλάβει το λεωφορείο. (φεύγω)
2. Μόλις .... τον φάκελο, φέρ' τον στο γραφείο μου. (βρίσκω)
3. Όταν .... το λάθος σας, θα είναι πια αργά. (καταλαβαίνω)

Β. *Αν, μόλις, όταν, πριν, αφού + ρήμα + υποκείμενο*

Όταν τελειώσει τη δουλειά του **ο Νίκος**, να μου τηλεφωνήσεις.

1. Όταν γύρισαν .... του, ήταν πολύ κουρασμένοι. (γονείς)
2. Πριν φύγει ...., να ποτίσει τα λουλούδια. (Μένιος)
3. Αφού τελείωσαν τη δουλειά τους, ... κάθισαν να φάνε. (εργάτης)

Γ. *Αλλάξτε τον Μέλλοντα: α) με Υποτακτική, β) με Προστακτική.*

1. Μόλις ανέβει ο πυρετός, θα του δώσετε αντιβιοτικά.

....

....

2. Αν σε μαλώσει πάλι η γιαγιά σου, θα έρθεις να μου το πεις.

....

....

3. Όταν πάρεις το δίπλωμά σου, θα μας κεράσεις όλους.

....

....

Ουσιαστικά με διπλό πληθυντικό

ενικός αριθμός	*πληθυντικός αριθμός*		*44
ο χρόνος	*οι χρόνοι*	*τα χρόνια*	
ο βράχος	*οι βράχοι*	*τα βράχια*	
ο λόγος	*οι λόγοι*	*τα λόγια*	

Γράψτε τα ρήματα σε όλους **τους χρόνους**.

Χρόνια πολλά, Γιάννη.

Κοίταξε αναστενάζοντας **τους βράχους** που υψώνονταν μπροστά του.

Κάθονταν **στα βράχια** και κοίταζαν το φεγγάρι.

Έχω σοβαρούς **λόγους** να μη θέλω να τον δω.

Τα πολλά **λόγια** είναι φτώχια.

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με μία λέξη από τον παραπάνω πίνακα.*

1. Στην Ελλάδα οι εκλογές γίνονται κάθε τέσσερα ....
2. Δεν θα ξεχάσω ποτέ .... του. Είχε τόσο δίκιο!
3. Από το παράθυρο του δωματίου μας βλέπουμε φωτισμένο τον .... της Ακρόπολης.
4. Έχει πολλά .... αυτή η παραλία. Μην περπατάς ξυπόλητη.
5. Έχουν άδικο, για δύο σοβαρούς ....
6. Δεν έχω .... να σας δω σήμερα. Μήπως μπορείτε να περάσετε αύριο στις 10 το πρωί;

Β. *Συμπληρώστε τις προτάσεις.*

1. Έπεσαν στα ρηχά επειδή ....
2. Ενώ γύριζα ....
3. Πιστεύω πως ....
4. Θα σου γράψω, αν ....
5. Μου είπε ότι ....
6. Πριν τους συναντήσεις, ...

			ενικός αριθμός				
πορτοκαλής	ον.	ο	θαλασσ**ής**	η	θαλασσ**ιά**	το	θαλασσ**ί**
βυσσινής	γεν.	του	θαλασσ**ιού**	της	θαλασσ**ιάς**	του	θαλασσ**ιού**
καφετής	αιτ.	το(ν)	θαλασσ**ή**	την	θαλασσ**ιά**	το	θαλασσ**ί**
σταχτής				πληθυντικός αριθμός			
	ον.	οι	θαλασσ**ιοί**	οι	θαλασσ**ιές**	τα	θαλασσ**ιά**
	γεν.	των	θαλασσ**ιών**	των	θαλασσ**ιών**	των	θαλασσ**ιών**
	αιτ.	τους	θαλασσ**ιούς**	τις	θαλασσ**ιές**	τα	θαλασσ**ιά**

Α. *Γράψτε τα επίθετα στο σωστό τύπο, μαζί με το άρθρο όπου χρειάζεται.*

1. Έραψε για το γάμο ένα .... φόρεμα με .... μανίκια. (κυπαρισσής, φαρδύς)
2. Ο πατέρας της τής χάρισε ένα .... σκυλάκι με .... βελούδινα αυτιά. (καφετής, μακρύς)
3. Αγόρασε μια .... φούστα και μια μπλούζα με .... ρίγες. (άσπρος, πορτοκαλής)
4. Η θάλασσα είχε ένα .... χρώμα όταν ήταν αγριεμένη, και .... όταν ήταν ήρεμη. (σκούρος, μπλε[1], ανοιχτός, γαλάζιος)
5. Αυτό το κρασί έχει ένα .... χρώμα. (βαθύς, βυσσινής)
6. Ήταν πανέμορφη, με μεγάλα .... μάτια και .... μαλλιά. (βιολετής, μαύρος)

Β. *Να βρείτε τα χρώματα από τα ουσιαστικά.*

1. θάλασσα	**θαλασσί**	6. βύσσινο	....
2. κυπαρίσσι		7. πορτοκάλι	....
3. κεραμίδι		8. ροδάκινο	....
4. τριαντάφυλλο		9. βερίκοκο	....
5. βιολέτα		10. φράουλα	....

[1] *ο μπλε, η μπλε, το μπλε*

Ο Ορεστης γύρισε στο σπίτι βιαστικά. Έτρεχε σ' όλο το δρόμο. *18

Ο Ορέστης γύρισε στο σπίτι βιαστικά, **τρέχοντας** σ' όλο το δρόμο.

Α. *Ενώστε τις δυο προτάσεις σε μία, χρησιμοποιώντας Μετοχή.*

1. Βρίσκονταν όλο το απόγευμα στη βιβλιοθήκη. Διάβαζαν ιστορία.

....

2. Έμειναν ως αργά στην παραλία. Κοίταζαν τα δελφίνια στα ανοιχτά.

....

3. Περάσαμε πολύ όμορφα. Μιλούσαμε όλο το απόγευμα για τα παλιά.

....

Είδα τον Ορέστη. Έτρεχε στο δρόμο με τ' άλλα τα παιδιά.

Είδα τον Ορέστη **να τρέχει** στο δρόμο με τ' άλλα τα παιδιά.

Β. *Ενώστε τις δυο προτάσεις σε μία, χρησιμοποιώντας συν. Υποτακτική.*

1. Άκουσαν τη μητέρα τους. Μιλούσε στην Αλίκη.

....

2. Σου είπα πως τους βρήκα στη βιβλιοθήκη. Διάβαζαν ιστορία.

....

3. Άκουγα δύο ώρες τον κ. Αντρέα. Γκρίνιαζε, κι έχασα την υπομονή μου.

....

Υπομονή *(μουσική: Σταύρος Ξαρχάκος)*

Γειτονιά, ο δρόμος σου στενός
παγωνιά και γκρίζος ουρανός.
Μαύρη ζωή - βράδυ, πρωί -
για συντροφιά, μια συννεφιά.
Υπομονή, υπομονή, υπομονή.
Κάνε υπομονή
κι ο ουρανός θα γίνει πιο γαλανός,
κάνε υπομονή,
μια λεμονιά ανθίζει στη γειτονιά.

Α. *Γράψτε τις προτάσεις στον πληθυντικό αριθμό.*

1. Φορούσε ένα μακρύ φόρεμα με μεγάλο πορτοκαλή φιόγκο.

....

2. Ήταν ο πιο δημοφιλής συγγραφέας του 19ου αιώνα.

....

3. Θα ήθελα να μιλήσω στην πρόεδρο της τάξης.

....

4. Έλα να σου γνωρίσω το νέο μέλος του συλλόγου μας.

....

Β. *Συμπληρώστε με τον μονολεκτικό τύπο των παραθετικών, όπου υπάρχει.*

1. Η Ήρα ήταν .... θεά του Ολύμπου. (ζηλιάρης)
2. Είχε .... βαθμούς στην τάξη. (άσκημος)
3. Ο φίλος σου είναι .... ψεύτης του κόσμου. (μεγάλος)
4. Πάρε τη δικιά μου τσάντα που είναι .... (ελαφρύς)
5. Το ξέρεις πως έχεις .... μάτια που έχω δει; (ωραίος)
6. Η Τούλα είναι .... γυναίκα που έχω γνωρίσει. (αφελής)

Γ. *Γράψτε τις προτάσεις στον αρνητικό τύπο.*

1. Έχουν να μου πουν κάτι σημαντικό.

....

2. Δείξτε τες στον θείο μου.

....

3. Ρώτα κάποιον άλλον.

....

Δ. *Συμπληρώστε τα κενά με τη Μετοχή των ρημάτων.*

1. Θα επιστρέψουν την .... Πέμπτη. (έρχομαι)
2. Τα ποτά είναι .... από μένα. (κερνιέμαι)

3. .... μου γονείς, είμαι καλά. (αγαπιέμαι)

4. Ήταν πολύ ...., γιατί περίμεναν τη γιαγιά τους. (χαίρομαι)

5. Στο τέλος όλοι οι θεατές χειροκρότησαν .... (ενθουσιάζομαι)

Ε. *Αλλάξτε από το Α στο Β είδος τις υποθετικές προτάσεις.*

1. Αν προσπαθήσεις, θα βρεις τη διεύθυνσή του.

....

2. Θα χαρώ πολύ, αν έρθεις μαζί μας.

....

3. Θα θυμώσω πολύ, αν ξεχάσεις να με ειδοποιήσεις.

....

Ζ. *Αλλάξτε τις προτάσεις από τον ενεργητικό στον παθητικό τύπο.*

1. Ο σύλλογός μας είχε οργανώσει τον αποκριάτικο χορό, το περασμένο Σάββατο.

....

2. Έβαφαν κι ετοίμαζαν το σπίτι τους τέσσερις ολόκληρους μήνες.

....

3. Ποιος μετέφρασε και διόρθωσε αυτό το κείμενο;

....

Η. *Αντικαταστήστε τα αντικείμενα ουσιαστικά με αντωνυμίες.*

1. Κρατήστε μου τις θέσεις παρακαλώ, είπε χαμογελώντας στην ταμία.

....

2. Διαβάζοντας τις εφημερίδες θυμήθηκε πού είχε ξαναδεί το Χαρίδη.

....

3. Παρακαλώ, συμπληρώστε την αίτηση, και αφήστε όλα τα χαρτιά στο γραφείο 4.

....

Θ. *Διαλέξτε το σωστό.*

1. .... τον συνάντησες, γιατί δεν του είπες για την συνεδρίαση;

α. *Αφού* β. *Μόλις* γ. *Μέχρι*

2. Σκέψου καλά πριν ....

α. *θα αποφασίσεις* β. *αποφάσισες* γ. *αποφασίσεις*

3. Την αποχαιρέτησε .... το μαντήλι του, ... το πλοίο χάθηκε στον ορίζοντα.

α. *κουνώντας* β. *κούνησε* γ. *να κουνήσει* | α. *ως* β. *πριν* γ. *ώσπου*

4. Τους βρήκα και τους δύο .... στην πλατεία με τους φίλους τους.

α. *παίζοντας* β. *να παίζουν* γ. *έπαιζαν*

5. .... να το έκανε ο Μανώλης, γιατί ήταν μαζί μου.

α. *Πρόκειται να* β. *Αποκλείεται* γ. *Ίσως να*

6. Θα μου δώσεις .... σου πως δεν θα ξαναβγείς μόνος σου στην πλατεία.

α. *το λόγια* β. *τους λόγους* γ. *τον λόγο*

7. Πότε προγραμματίζετε να τους συναντήσετε, ... ;

α. *κύριε διευθυντή* β. *κύριε διευθυντά* γ. *κύριο διευθυντά*

8. Εργαζόταν .... μεταφράστρια στο Υπουργείο Εξωτερικών.

α. *σαν* β. *ως* γ. *όπως*

9. .... τον πίστευαν, αλλά τώρα δεν τον πιστεύουν πια.

α. *Άλλοτε* β. *Αλλιώς* γ. *Αλλού*

10. Τα ξενοδοχεία .... τις τιμές τους τον Αύγουστο.

α. *ανεβαίνουν* β. *ανέβηκαν* γ. *ανεβάζουν*

11. Ο αέρας φυσούσε .... και γυρίσαμε σπίτι.

α. *όλο πιο δυνατά* β. *όλο και πιο δυνατά* γ. *όλο και πιο δυνατότερα*

12. Θα είσαι οπωσδήποτε έξω από το Δημαρχείο στις 10.30, ό,τι κι αν ....

α. θέλεις β. υπόσχεσαι γ. συμβεί

Ι. *Διαβάστε προσεχτικά το κείμενο που ακολουθεί και απαντήστε τις ερωτήσεις.*

Σταμάτησε μπροστά στην πόρτα και κοίταξε τον αριθμό: 17. Κοίταξε το μικρό χαρτί που κρατούσε στο χέρι του: 17. Κοίταξε ξανά τον αριθμό στην πόρτα: 17. Ναι. Αυτό ήταν το σπίτι. Δεν μπορούσε να κάνει λάθος. Περπάτησε λίγα βήματα πιο πέρα και ξαναγύρισε. Έτσι έκανε πάντα όταν πήγαινε για πρώτη φορά σ' ένα σπίτι. Κούμπωσε το σακάκι του, έφτιαξε τη γραβάτα του, ίσιωσε τα μαλλιά του και χτύπησε το κουδούνι. Τίποτα. Χτύπησε ξανά, λίγο πιο επίμονα. Τίποτα. Άρχισε ν' ανησυχεί. Μήπως η Ελένη τον περίμενε στο καφενείο; Κι όμως είχαν πει για σήμερα: ήταν σίγουρος. Χτύπησε άλλη μια φορά και περίμενε. Άκουσε βιαστικά βήματα, κι ένας κοντός, χοντρός άνθρωπος με φαρδιές, γαλάζιες πιτζάμες άνοιξε την πόρτα.

"Ποιος είσαι;" ρώτησε. "Γιατί χτυπάς; Δεν διάβασες τι γράφει εδώ;"

Κοίταξε εκεί που του έδειχνε ο άνθρωπος, και σ' ένα μικρό χαρτί, κάτω ακριβώς από το κουδούνι, διάβασε: Μην χτυπάτε την πόρτα. Κοιμάμαι. Ηλίας."

"Με συγχωρείτε!" είπε, κι η φωνή του έτρεμε. "Δεν ήξερα... δεν ήθελα... Θέλω την Ελένη."

"Την Ελένη; Ποια Ελένη; *Δεν υπάρχει Ελένη εδώ!*", φώναξε ο άνθρωπος, κι όλα τα παράθυρα γύρω άνοιξαν. " *Στο διάολο κι εσύ κι η Ελένη!*"

Έκλεισε την πόρτα με θόρυβο, κι αυτός έμεινε εκεί, με το κυριακάτικο κουστούμι και τα καλοχτενισμένα του μαλλιά, να ζητά την Ελένη. (Ποια Ελένη; "Δεν υπάρχει Ελένη εδώ" - κι όμως ο αριθμός ήταν 17), ο λάθος άνθρωπος, στη λάθος πόρτα, όλα λάθος, λάθος κι η απόφαση, λάθος κι η ζωή του.

I. *Διαλέξτε τη σωστή απάντηση.*

1. Ο άνθρωπος πήγε πιο πέρα και ξαναγύρισε,

   α. *γιατί δεν ήταν σίγουρος πως είχε πάει στο σωστό σπίτι.*

   β. *γιατί αυτή ήταν η συνήθειά του, όταν πρωτοπήγαινε κάπου.*

   γ. *γιατί ήθελε να κουμπώσει το σακάκι του πριν χτυπήσει το κουδούνι.*

2. Άρχισε ν' ανησυχεί,

   α. *γιατί είχε αργήσει στο ραντεβού του.*

   β. *γιατί φοβήθηκε πως είχε κάνει λάθος την ημέρα.*

   γ. *γιατί αργούσαν να του ανοίξουν την πόρτα.*

3. Χτύπησε το κουδούνι

   α. *τρεις φορές.*

   β. *πολλές φορές.*

   γ. *πολύ επίμονα.*

4. Ο Ηλίας

   α. *ήταν αδελφός της Ελένης.*

   β. *κοιμόταν και δεν ήθελε να τον ξυπνήσουν.*

   γ. *φορούσε πιτζάμες γιατί ήταν άρρωστος.*

II. *Τι έγινε έπειτα; Συνεχίστε την ιστορία. (100- 120 λέξεις)*

7

Πόσον κόσμο καλέσατε στο γάμο;

(Η κυρία Πόπη, η μοδίστρα, είναι στο σπίτι της Αλίκης. Η Αλίκη κάνει πρόβα στο νυφικό της)

κ. Πόπη: Έλα, Αλίκη μου, φόρεσέ το πάλι.

Αλίκη: *(φοράει το νυφικό)* Πώς το βλέπεις, μαμά;

κ. Ζωή: Κούκλα είσαι. Ψηλά το κεφάλι σου. Περήφανα, σαν τη γιαγιά σου. Ξέρετε, κυρία Πόπη μου, με τι αγάπη έβγαλε η γιαγιά της το νυφικό από το μπαούλο για την εγγονή της; Όλο δαντέλα στο χέρι, τέσσερα χρόνια το έφτιαχνε...

κ. Πόπη: Αλίκη, ανέβα πάνω στο τραπέζι. Θέλω να δω το στρίφωμα. Σιγά, στηρίξου πάνω μου.

κ. Ζωή: *(μιλάει μόνη της)*... Όλα τα προικιά της μόνη της τα κέντησε.

κ. Πόπη: *(στην Αλίκη)* Γύρνα σιγά-σιγά, Αλίκη. Κρατήσου καλά, μην πέσεις. *(στην κ. Ζωή)* Τώρα, κυρία Ζωή μου, πάνε και τα παίρνουν όλα έτοιμα. Και πάνε στο Δημαρχείο για το γάμο, και τελειώνουν χωρίς πολλές πολλές φασαρίες. Εδώ δεξιά κρεμάει λίγο. *(βάζει καρφίτσες)* Εντάξει. Το σήκωσα. Πώς σας φαίνεται τώρα;

κ. Ζωή: Εντάξει, καλό είναι. Αλίκη, δε βάζεις και το ταγιέρ σου να το δει η κυρία Πόπη;

κ. Πόπη: Σιγά· κατέβα πρώτα. Δε μου είπες, Αλίκη, τι προίκα παίρνεις;

Αλίκη: Σε μένα μπορείτε να λέτε ό,τι θέλετε, κυρία Πόπη μου, αλλά να μη σας ακούσει ο Κώστας γιατί θα θυμώσει.

κ. Πόπη: Έχεις αδυνατίσει, Αλίκη, το ξέρεις; Η φούστα θέλει στένεμα. Να ράψω πιο μέσα το κουμπί ή να βάλω φερμουάρ;

Αλίκη: Φερμουάρ, κυρία Πόπη. Είναι πιο βολικό.

κ. Πόπη: Πόσον κόσμο καλέσατε στο γάμο;

κ. Ζωή: Καμιά διακοσαριά. Βλέπεις, είναι ο πρώτος γάμος στην παρέα τους και κάνουν όλοι σαν τρελοί. Ε, βάλε και τους συγγενείς και τους δικούς μας φίλους...

κ. Πόπη: Εγώ παντρεύτηκα στον πόλεμο, με τα ρούχα που φορούσα. Μια ώρα μετά ο Παντελής μου έφυγε για το μέτωπο.

Αλίκη: Εμείς, κυρία Πόπη μου, δεν θέλαμε ανοιχτό γάμο, ούτε πολλά έξοδα. Ένα εκκλησάκι, οι γονείς μας, ο παππούς, δυο τρεις καλοί φίλοι...

κ. Ζωή: Δε γίνονται αυτά, παιδί μου. Οι θείοι του Κώστα έρχονται από την Αυστραλία για το γάμο. Μια φορά παντρεύει κανείς τα παιδιά του!

Λεξιλόγιο

στο χέρι (7)	*όχι με τη μηχανή, φτιαγμένο στο χέρι, χειροποίητο*
ταγιέρ (18)	*ζακέτα και φούστα στο ίδιο χρώμα*
βολικό (25)	*άνετο, πιο εύκολο στη χρήση του*
βάλε και τους συγγενείς (28)	*υπολόγισε και τους συγγενείς*
ανοιχτός γάμος (32)	*γάμος με πολλούς καλεσμένους*

Α. *Βρείτε τη σωστή απάντηση.*

1. Η Αλίκη λέει στην κυρία Πόπη πως ο Κώστας θα θυμώσει,
   - α. *αν δεν γίνει ωραίο το νυφικό.*
   - β. *αν έχει αδυνατίσει πολύ η Αλίκη.*
   - γ. *αν τον ρωτήσουν, έστω και γι' αστείο, τι προίκα παίρνει.*

2. Η Αλίκη θα φορέσει
   - α. *το νυφικό της γιαγιάς της.*
   - β. *ένα ταγιέρ.*
   - γ. *καινούργιο νυφικό με δαντέλες της γιαγιάς.*

3. Ο Κώστας και η Αλίκη θέλουν
   - α. *πολιτικό γάμο σε στενό κύκλο.*
   - β. *θρησκευτικό γάμο σε στενό κύκλο.*
   - γ. *ανοιχτό γάμο.*

4. Στο γάμο θα είναι καλεσμένοι
   - α. *όλοι οι φίλοι του Κώστα και της Αλίκης.*
   - β. *οι φίλοι όλης της οικογένειας και οι συγγενείς.*
   - γ. *οι συγγενείς από την Αυστραλία και λίγοι φίλοι.*

Ο Κος και η Κα Ι. Χατζηπαυλή και ο Κος και η Κα Γ. Ιωάννου
σας καλούν στους γάμους των παιδιών τους

Κώστα και Αλίκης

που θα γίνουν την Κυριακή 7 Απριλίου, στις 8 το βράδυ
στην Αγία Αικατερίνη Πλάκας.

Οικία: Πλεσσίδου 4, Παγκράτι
τηλέφωνο 210 7316501

Θα ακολουθήσει δεξίωση στο ξενοδοχείο "Ακρογιάλι".

Α. 1. Θα έρθεις μαζί μας στο γάμο; — **Εξαρτάται** από την ώρα.
2. Θα πάμε τελικά εκδρομή — .... από τον καιρό.
3. Θα πάμε με ένα αυτοκίνητο στη δεξίωση; — .... από τον πατέρα σου.

Παίζουμε θέατρο.

Δυο εβδομάδες πριν το γάμο η Αλίκη μιλάει με την παρέα της. (Ποιος θα είναι ο κουμπάρος / η κουμπάρα; Ποιος θα φροντίσει για τα δώρα που θα φέρουν στην εκκλησία; Ποιος θα βοηθήσει για τα κουφέτα και τις μπομπονιέρες, τα καλαθάκια με το ρύζι και τα λουλούδια; Τι δώρο θα προτιμούσαν (κάτι από όλη την παρέα μαζί, κάτι προσωπικό από τον καθένα, χρήματα για να πάρουν ό,τι χρειάζονται κ.λπ.)
Πρόσωπα: η Αλίκη και όλη η παρέα.

Φωτογραφία σελ. *118*

Τι βλέπετε στη φωτογραφία; Περιγράψτε τη νύφη και τον γαμπρό. Εσείς θα προτιμούσατε θρησκευτικό ή πολιτικό γάμο; Γιατί;

Ενεργητική	Παθητική	Ενεργητική	Παθητική	
Ενεστώτας		Αόριστος		*5γ
1. ντύνω	ντύνομαι	έντυσα	ντύθηκα	**σα - θηκα**
2. χάνω				
3. πληρώνω				
4. ετοιμάζω	ετοιμάζομαι	ετοίμασα	ετοιμάστηκα	**σα - στηκα**
5. γυμνάζω				
6. λούζω				
7. χτενίζω				
8. μαζεύω	μαζεύομαι	μάζεψα	μαζεύτηκα	**εψα - εύτηκα**
9. παντρεύω				
10. μαγεύω				
11. βολεύω				
12. κρύβω	κρύβομαι	έκρυψα	κρύφτηκα	**ψα -φτηκα**
13. γράφω				
14. ράβω				
15. τρίβω				
16. στηρίζω	στηρίζομαι	στήριξα	στηρίχτηκα	**ξα - χτηκα**
17. φυλάγω[1]				
18. μπλέκω				
19. ανοίγω				
20. κρατάω	κρατιέμαι	κράτησα	κρατήθηκα	**ησα - ήθηκα**
21. αγαπάω				
22. συναντάω				
23. ευχαριστώ				

[1] φυλάω

Προστακτική - αρνητικός τύπος

ετοιμάσ**ου**	(να) **μην ετοιμαστείς**	*37
ετοιμαστ**είτε**	(να) **μην ετοιμαστείτε**	

Α. *Αλλάξτε τις προτάσεις στον αρνητικό τύπο.*

1. Ντύσου ζεστά. ....
2. Στηρίξου στο τραπέζι. ....
3. Κοιμηθείτε πριν τις 10. ....
4. Πλύσου με κρύο νερό. ....
5. Λουστείτε με αυτό το σαμπουάν. ....
6. Παντρέψου τον. ....
7. Εμπιστευτείτε τες. ....

Β.

	Προστακτική	*Προστακτική - αρνητικός τύπος*
1. σκέφτομαι	σκέψου - σκεφτείτε	**μην σκεφτείς - μην σκεφτείτε**
2. δέχομαι	δέξου - δεχτείτε	....
3. θυμάμαι	θυμήσου - θυμηθείτε	....
4. λυπάμαι	λυπήσου - λυπηθείτε	....
5. κοιμάμαι	κοιμήσου - κοιμηθείτε	....

Γ. *Συμπληρώστε τα κενά με Προστακτική.*

1. Αμάν, βρε Μιχάλη! Δεν αντέχω άλλο. .... με. (λυπάμαι, ... κι εσύ μια φορά καλό παιδί. γίνομαι)
2. Πάνο, ... να μου φέρεις τις σημειώσεις της Φυσικής και της Χημείας. (θυμάμαι)
3. Μην .... να του πεις όχι. Θα βρεις τον μπελά σου. (σκέφτομαι)
4. Μπράβο σας! .... τα θερμά μου συγχαρητήρια. (δέχομαι)
5. Μην .... τώρα για να κοιμηθείτε νωρίς το βράδυ. (κοιμάμαι)
6. Επιτέλους, Αριστείδη, ... μια φορά το σφάλμα σου. (παραδέχομαι)

Συνεχής Προστακτική [1]	*Προστακτική*	*37
Να λούζεσαι πιο συχνά, Έλλη.	Έλλη, **λούσου** το βράδυ.	
Να λούζεστε πιο συχνά, παιδιά.	Παιδιά, **λουστείτε** αμέσως.	

Α. *Συμπληρώστε με Συνεχή Προστακτική.*

1. Μην .... τόσο εύκολα, Στέφανε. (ενθουσιάζομαι)
2. Παιδιά, ... πάντα στην ώρα σας. (έρχομαι)
3. Κυρία Πετρίδη, ... τουλάχιστον τρεις ώρες. (γυμνάζομαι)

Β. *Συμπληρώστε με Προστακτική.*

1. .... μου πως θα μου πεις όλη την αλήθεια. (ορκίζομαι)
2. Μην .... μαζί τους, γιατί θα σας γελάσουν. (συνεργάζομαι)
3. Αντρέα, κλείσε την τηλεόραση και .... (συγκεντρώνομαι) στα μαθήματά σου.

Γ. *Συμπληρώστε με Συνεχή ή Απλή Προστακτική.*

1. Μην .... στις δουλειές των άλλων. (ανακατεύομαι)
2. .... μου πως θα έρθετε στο σπίτι μου την Τρίτη. (υπόσχομαι)
3. .... μας να πάνε όλα καλά. (εύχομαι)
4. Κάνε εσύ τη δουλειά σου σωστά και μην .... (ενδιαφέρομαι) τι λέει ο κόσμος.
5. Μην .... πια. Στο τέλος θα αρρωστήσεις. (στενοχωριέμαι)

Δ. *Γράψτε τις προτάσεις στον αρνητικό τύπο.*

Κατάφαση	*Άρνηση*
1. Σκέψου κάτι άλλο.	....
2. Λυπηθείτε τες.	....
3. Κρύψου κάπου.	....
4. Στηρίξου σε κάποιον άλλον.	....

[1] *Συν. Υποτακτική - 2ο πρόσωπο ενικού και πληθυντικού*

Μεσάνυχτα. Πολύ νωρίς για ύπνο όταν είσαι ηθοποιός, σκέφτηκε ο Κώστας Αγγέλου. Τέτοια ώρα η βραδινή παράσταση δεν είχε τελειώσει ακόμα. Άναψε ένα τσιγάρο και βγήκε στο μπαλκόνι. Στο φως του φεγγαριού το τοπίο και το μοναστήρι ψηλά στο λόφο φαίνονταν ακόμα πιο επιβλητικά. Κρίμα που κοιμόταν η Χριστίνα. Θα' ταν ωραία να πήγαιναν περίπατο.

Ο Κώστας Αγγέλου ξάπλωσε στην πολυθρόνα να χαρεί τη βραδινή δροσιά, και σε λίγο είχε κι αυτός μισοκοιμηθεί. Ξαφνικά είδε κάτι που τον ξύπνησε τελείως: ένα αυτοκίνητο κατέβαινε αργά και προσεχτικά το δρόμο του μοναστηριού.

"Αυτοκίνητο στο μοναστήρι τέτοια ώρα;" είπε. "Ποιος μπορεί να' ναι και τι να θέλει;" Ετοιμάστηκε να πάει να δει τι συμβαίνει - μα έπειτα σταμάτησε, κι έμεινε εκεί παρακολουθώντας το αυτοκίνητο, που μπήκε στο δρόμο του χωριού, έκοψε λίγο ταχύτητα μπροστά στο ξενοδοχείο τους σα να ήθελε να παρκάρει, κι έπειτα συνέχισε το δρόμο του φεύγοντας από το χωριό. Ο Κώστας Αγγέλου έσφιξε τα χείλια του.

"Λες να κινδυνεύει στ' αλήθεια η εικόνα μ' όλη αυτήν τη δημοσιότητα;" σκέφτηκε. Αναστέναξε και σήκωσε τους ώμους του. "Σα να μου φαίνεται πως η ταινία μ' έχει επηρεάσει πολύ", είπε, και μπαίνοντας στο δωμάτιό του άρχισε να ετοιμάζεται κι αυτός για ύπνο. Αύριο το γύρισμα θα ήταν πολύ κουραστικό.

"Αύριο", σκέφτηκε καθώς τον έπαιρνε ο ύπνος, "αύριο θα πω στον πάτερ Δομέτιο για το αυτοκίνητο. Αν ξέρει τι είναι, θα μου το εξηγήσει. Αν δεν ξέρει, καλύτερα να το μάθει.

* * * * * * * * * * * *

"Σ' ευχαριστώ πολύ για το ενδιαφέρον σου", είπε την άλλη μέρα ο πάτερ Δομέτιος, ο ηγούμενος, όταν ο Κώστας Αγγέλου του μίλησε για το αυτοκίνητο.
Κάθονταν στο εργαστήρι αγιογραφίας του μοναστηριού, κι ο Αγγέλου έπινε τον καφέ που του είχαν προσφέρει και κοίταζε σκεφτικός τα τρία αντίγραφα της Βρεφοκρατούσας που βρίσκονταν στο δωμάτιο. Δίπλα του, ένας νεαρός καλόγερος, σχεδόν παιδί, ζωγράφιζε άλλο ένα.

"Είναι όλα παραγγελίες για εκκλησίες του εξωτερικού", εξήγησε ο πάτερ Δομέτιος ακολουθώντας το βλέμμα του. "Πολλή δουλειά. Πάνω από τρεις μήνες το καθένα. Αυτό εδώ", έδειξε την εικόνα δίπλα στο παράθυρο, "είναι για τον Χαρίδη. Το έχει τάξει η μητέρα του στην εκκλησία της ενορίας της".

Κοίταξε πάλι τον Αγγέλου χαμογελώντας ελαφρά.

"Μην ανησυχείς για την εικόνα", είπε. Από τη στιγμή που αποφασίσαμε να επιτρέψουμε να γυριστεί εδώ ένα μέρος της ταινίας — πράγμα που κάναμε μόνο επειδή το σενάριο μιλά με σεβασμό για τη θρησκεία και για την ιστορία της μονής—μεταφέραμε την εικόνα σε ασφαλές μέρος".

Σταμάτησε και χαμογέλασε στον Δανέζη που μόλις είχε φτάσει κι ακουμπούσε σ' ένα κυπαρίσσι για να πάρει μιαν ανάσα.

"Καλώς ορίσατε", φώναξε. "Ελάτε να σας προσφέρουμε έναν καφέ και να ξεκουραστείτε λίγο". Και γυρίζοντας ξανά στον Αγγέλου: "Μην ανησυχείς. Είναι καλά φυλαγμένη η εικόνα. Έχε μου εμπιστοσύνη".

(συνεχίζεται)

Λεξιλόγιο

επιβλητικά (4)	*εντυπωσιακά*
τι συμβαίνει (10)	*τι έγινε, τι τρέχει*
έκοψε για λίγο ταχύτητα (12)	*άρχισε να πηγαίνει πιο αργά*
σα να μου φαίνεται (15)	*νομίζω*
ηγούμενος (23)	*ο καλόγερος που διευθύνει το μοναστήρι*
τα έχει τάξει (30)	*το έχει υποσχεθεί*
μονή (35)	*μοναστήρι*

Α. Απαντήστε τις ερωτήσεις.

1. *Τι ήθελε να πει ο Κώστας Αγγέλου στον πάτερ Δομέτιο; Γιατί ανησυχούσε;*
2. *Τι γινόταν στο εργαστήρι αγιογραφίας του μοναστηριού;*
3. *Τι εικόνα είχε παραγγείλει ο Χαρίδης; Γιατί;*
4. *Γιατί δεν ανησυχούσε ο πάτερ Δομέτιος για την εικόνα;*

Β. Θυμηθείτε το "Σενάριο" (1, 2, 3, 4).

1. *Τι δουλειά κάνει ο Κώστας Αγγέλου; Σε ποια ταινία παίρνει μέρος και ποιος είναι ο ρόλος του;*
2. *Ποιος είναι ο σκηνοθέτης της ταινίας και ποιό είναι το θέμα της ταινίας;*

3. *Ποιος είναι ο πραγματικός σκοπός του Νικ Χορίδη, του παραγωγού;*

4. *Και ποιος είναι ο Χανς Ζίσκιντ;*

5. *Τι ρόλο παίζει στην ταινία η Χριστίνα Λάλου;*

6. *Τι δουλειά κάνει ο Παύλος Δανέζης; Γιατί νομίζετε ότι βρίσκεται στη Μονή Προδρόμου;*

Γ. I. *Συμπληρώστε τον πίνακα.*

Ρήμα	*Ουσιαστικό*	*Ρήμα*	*Ουσιαστικό*
1.	προσγείωση	7. δροσίζω	....
2.	ελπίδα	8.	εξαφάνιση
3. κινδυνεύω		9.	προσφορά
4.	ευχή	10. παραγγέλνω	....
5.	μεταφορά	11. εμπιστεύομαι	....
6.	εξήγηση	12.	κλέφτης

II. Διαλέξτε το σωστό.

1. Το αεροπλάνο .... στο αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος στις 7.20.
   α. μετέφερε β. προσγειώθηκε γ. απογειώθηκε
2. Λέει πολλά ψέματα και δεν τον ....
   α. θυμώνω β. εξηγώ γ. εμπιστεύομαι
3. Προσέξτε τα τσιγάρα σας. Υπάρχει .... πυρκαγιάς.
   α. κίνδυνος β. εξήγηση γ. ευχή
4. Δήλωσαν στην αστυνομία την .... του θείου τους.
   α. ελπίδα β. εξαφάνιση γ. εμπιστοσύνη
5. Επιτέλους .... λίγο, ύστερα από τη ζέστη των τελευταίων ημερών.
   α. κινδυνεύουμε β. άλλαξε γ. δρόσισε
6. Τι .... παιδιά; Το γκαρσόνι περιμένει.
   α. θα παραγγείλουμε β. θα προσφέρουμε γ. θα ευχηθούμε
7. .... μπήκε από την μπαλκονόπορτα και πήρε όλα τα κοσμήματα της γιαγιάς.
   α. Ο κλέφτης β. Ο άνεμος γ. Η δροσιά

Εγώ πλήρωσα το λογαριασμό.	Πλήρωσα το λογαριασμό.	*46
Ο λογαριασμός πληρώθηκε **από μένα.**	Ο λογαριασμός πληρώθηκε.	

A. *Γράψτε τις ακόλουθες προτάσεις στον Παθητικό τύπο.*

1. Εγώ θα πλύνω τα ρούχα.

....

2. Θα πλύνω τα ρούχα το απόγευμα.

....

3. Εσύ μετέφρασες αυτό το βιβλίο;

....

4. Έχουμε διορθώσει όλα τα λάθη.

....

Μία μηχανή **τον** τραυμάτισε.

(αυτός) Τραυματίστηκε από μία μηχανή.

B. *Γράψτε τις ακόλουθες προτάσεις στον Παθητικό τύπο.*

1. Το διάβασμα τον έχει κουράσει πολύ.

....

2. Θα τους φιλοξενήσει η θεία Αντιγόνη.

....

3. Με πλήρωναν κάθε πρώτη του μήνα.

....

4. Μας κούρασε πολύ αυτή η ιστορία.

....

5. Να τα συμπληρώσετε αμέσως.

....

6. Την διόρισαν γραμματέα στο Δημοτικό Συμβούλιο.

....

Α. *Διαβάστε τις ερωτήσεις. Ακούστε προσεχτικά το κείμενο που θα σας διαβάσουν δυο φορές, και απαντήστε τες.*

1. Η Ειρήνη έτρεχε επειδή
   α. *βιαζόταν.*
   β. *κάποιος περπατούσε πίσω της όλη την ώρα.*
   γ. *έβρεχε.*

2. Τα χέρια της έτρεμαν γιατί
   α. *έκανε κρύο.*
   β. *ήταν κουρασμένη.*
   γ. *φοβόταν.*

3. Ο Ιάσονας της είχε δώσει το γράμμα
   α. *για να το ταχυδρομήσει τη Δευτέρα.*
   β. *για να το διαβάσει προσεχτικά.*
   γ. *για να το κρύψει.*

4. Το γράμμα ήταν κρυμμένο
   α. *μέσα σε μια εφημερίδα.*
   β. *στο κλουβί του καναρινιού.*
   γ. *στο δωμάτιό της.*

5. Όταν τηλεφώνησε, ο Ιάσονας
   α. *ήταν στο γραφείο του.*
   β. *είχε φύγει από το γραφείο του.*
   γ. *ήταν στο τηλέφωνο.*

Β. *Πείτε την ιστορία με 4 προτάσεις.*

Γ. *Γράψτε το τηλεφώνημα της Ειρήνης με τον Ιάσονα.*

το ράψιμο
το ντύσιμο
το κάψιμο

		ενικός αριθμός		*43
	ον.	το ράψιμο	**-ιμο**	
	γεν.	του ραψίματος	**-ίματος**	
	αιτ.	το ράψιμο	**-ιμο**	
		πληθυντικός αριθμός		
	ον.	τα ραψίματα	**-ίματα**	
	γεν.	των ραψιμάτων	**-ιμάτων**	
	αιτ.	τα ραψίματα	**-ίματα**	

Α. *Συμπληρώστε τον πίνακα.*

Ενεστώτας	*Αόριστος*	*Ουσιαστικό*
1. βάφω	**έβαψα**	**το βάψιμο**
2. σκάβω		....
3. τρέχω		....
4. κόβω		....
5. λούζω		....
6. γράφω		....
7. πλέκω		....

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με ουσιαστικά, προσθέτοντας το άρθρο όπου χρειάζεται.*

1. Πόσο θα στοιχίσει .... του διαμερίσματος; (βάφω)
2. Δεν καταλαβαίνω ποιο είναι .... μου. (φταίω)
3. Πώς σου φαίνεται .... της; (ντύνω)
4. Έκανα μαθήματα .... και .... (πλέκω, ράβω) όταν έμενα στη Λάρισα.
5. *Δεν αντέχω πια άλλα .... Βρείτε τα μόνοι σας.* (μπλέκω)
6. Όχι στο πλυντήριο αυτή η μπλούζα! Θέλει .... στο χέρι. (πλένω)
7. Σου αρέσει .... των μαλλιών μου; (κόβω)
8. Πότε αρχίζετε .... του σπιτιού σας; (χτίζω)
9. Μου άρεσε πολύ .... του Κώστα Αγγέλου (παιζω) σ' αυτή την ταινία.

Ενεστώτας	*Αόριστος*	*Ενεστώτας*	*Αόριστος*
1. *κονταίνω*	*κόντ**υνα***	3. *παχαίνω*	*πάχ**υνα*** *42
2. *μακραίνω*	*μάκρ**υνα***	4. *φαρδαίνω*	*φάρδ**υνα***

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο των ρημάτων.*

1. Μπορείτε .... μου .... το φόρεμα 5 πόντους; (κονταίνω)
2. .... μου την κλωστή στη βελόνα και δώσε μου τις καρφίτσες για .... σου .... τη φούστα. (περνώ, μακραίνω)
3. Θα ήθελα .... μου .... το φερμουάρ. (αλλάζω)
4. Έχασα το κουμπί από την μπλούζα μου. .... μου γρήγορα μια παραμάνα γιατί .... ρεζίλι. (δίνω, γίνομαι)
5. ...., Μαρία. Πρέπει να πας στη μοδίστρα ...... σου .... λίγο τη ζακέτα. (παχαίνω, φαρδαίνω)
6. .... πολύ τον τελευταίο καιρό και πρέπει .... τα ρούχα μου. (αδυνατίζω, στενεύω)
7. Σκίστηκε το παντελόνι σου. Φέρ' το μου .... το .... (μπαλώνω)

> *Μεταποιήσεις - **Στένεμα** - Φάρδεμα*
> *Στριφώματα - Αλλαγή Φερμουάρ*
> ***Η ΧΡΥΣΗ ΒΕΛΟΝΑ***

Αδυνάτισες λίγο και τα ρούχα σου δεν σου κάνουν. Πηγαίνεις στη Χρυσή Βελόνα για να σου τα διορθώσουν. Γράψε τον διάλογο.

....

....

....

....

....

....

....

....

Ευχετική *52

Να σας ζήσει! — Υποτακτική
Αχ, ας έρχονταν γρήγορα. Ανησυχώ. — Παρατατικός

Μακάρι να της τηλεφώνησαν. — Αόριστος
Ας έχουν φτάσει καλά, Θεέ μου! — Παρακείμενος

Πόσο θα ήθελα να είχα πάει κι εγώ μαζί τους. — Υπερσυντέλικος
Καλύτερα να μην πήγαινα κι εγώ μαζί τους. — Παρατατικός

Α. *Κάνε μιαν ευχή*

I. *για το παρόν και το μέλλον (χρησιμοποιώντας Υποτακτική ή Παρατατικό).*

1. Μακάρι να .... κι εγώ τον Αύγουστο για τα νησιά! (φεύγω)
2. Αχ, ας με .... να κοιμηθώ λιγάκι! (αφήνω)
3. Πόσο θα' θελα να .... αυτό το σπίτι! (νοικιάζω)
4. Μακάρι να τον .... οι γονείς της. (εμπιστεύομαι)

II. *για ένα αμφίβολο παρελθόν (χρησιμοποιώντας Αόριστο ή Παρακείμενο).*

5. Μακάρι να .... τα χρήματα ο αδερφός σου! (στέλνω)
6. Αχ, ας .... τα παιδιά, να ησυχάσω λίγο! (κοιμάμαι)
7. Ας .... καλά ο Πάρης, και τι στον κόσμο! (φτάνω)
8. Εύχομαι να .... μαζί της το διαβατήριό της. (παίρνω)

III. *για κάτι που δεν έγινε στο παρελθόν (χρησιμοποιώντας Υπερσυντέλικο ή Παρατατικό).*

9. Μακάρι να μην .... Ταιριάζουν τόσο πολύ! (χωρίζω)
10. Τελικά με τέτοιον καιρό καλύτερα να .... κι εμείς σπίτι. (μένω)
11. Πω πω! Τι μποτιλιάρισμα είναι αυτό! Καλύτερα να .... με τα πόδια. (πηγαίνω)
12. Μακάρι να .... το στόμα σου κλειστό. (κρατάω)

Α. Αλυσίδα *(Παίζουμε στην τάξη συμπληρώνοντας τα κενά)*

1. Κρατήσου καλά ....
2. Πήγε στη μοδίστρα ....
3. Σα να μου φαίνεται ....
4. Ξάπλωσε στην πολυθρόνα ....
5. Το αυτοκίνητο έκοψε ταχύτητα ....
6. Καλύτερα να ....
7. Δεν ξέρω τι συμβαίνει ....
8. Τον είχε επηρεάσει πολύ ....
9. Ευχόταν ....
10. Μακάρι να ....

Β. *Βρείτε τη σωστή ερμηνεία.*

1. Η φούστα σου κρεμάει.	α. Τι συμβαίνει;
2. Το θέαμα ήταν εντυπωσιακό.	β. Το στρίφωμα σου δεν είναι ίσιο.
3. Κόψε λίγο ταχύτητα.	γ. Νομίζω πως δεν διάβασες καθόλου
4. Τι έγινε;	δ. Οδήγησε λίγο πιο αργά.
5. Σα να μου φαίνεται πως δεν άνοιξες βιβλίο.	ε. Δεν είναι δυνατόν να βασιστούν σ' αυτόν.
6. Δεν μπορούν να στηριχτούν πάνω του.	ζ. Η σκηνή ήταν επιβλητική.

Γ. I.

πάλι	*πολύ*	*πολύ* *55	*όχι πολύ*
ξαναγυρίζω	**κατα**ευχαριστιέμαι	**παρα**παχαίνω	**δεν πολυ**ξέρω
.... κρυώνω	..........καίγομαι	..........κάνω	..........βλέπω

II. Συμπληρώστε τα κενά με ένα από τα παραπάνω ρήματα:

1. Αν δεν φορέσει πουλόβερ ο Αντωνάκης, ...
2. Έφαγα τρία κομμάτια παστίτσιο και το ....
3. ...., Μαργαρίτα. Κάνε λίγη δίαιτα.
4. Πω πω! Πόσες ώρες έμεινες στον ήλιο; ....
5. Δεν τους .... αυτό τον καιρό, γιατί έχω πολλή δουλειά.

8 Μα δεν είναι αυτό το θέμα μας

(Το Δημοτικό Συμβούλιο συνεδριάζει)

Δήμαρχος: Και τώρα, κυρίες και κύριοι, ερχόμαστε στο πιο σημαντικό θέμα της συνεδρίασης. Όπως ξέρετε, η Ε.Ξ.Ε.Λ. Α.Ε., μια μεγάλη οικοδομική εταιρεία, σχεδιάζει να χτίσει ένα μεγάλο, πολυτελές ξενοδοχείο πάνω απ' το λιμάνι και ζητά να αγοράσει το οικόπεδο που ανήκει στο Δήμο. Τα σχέδια για το ξενοδοχείο και για το γκαράζ έχουν ήδη δοθεί στο συμβούλιο, που όρισε μια τριμελή επιτροπή για να τα εξετάσει. Λοιπόν, σας ακούμε. *(ο κ. Παπάς σηκώνει το χέρι του)* Ο κ. Παπάς.

κ. Παπάς: Μελέτησα με προσοχή τα σχέδια και έχω τη γνώμη ότι είναι θαυμάσια. Έγιναν από ανθρώπους που έχουν μελετήσει καλά την ιστορία και την αρχιτεκτονική του τόπου...

κ. Κοντός: Συγγνώμη, κύριε Παπά. Ένα λεπτό. Εδώ βλέπουμε ένα πελώριο, μοντέρνο κτίριο με πολύ τσιμέντο και γυαλί, που δεν έχει καμιά σχέση με τον παραδοσιακό χαρακτήρα της πόλης μας. Κι όσο για το γκαράζ, είναι ένα τεράστιο κουτί που όταν χτιστεί, δεξιά από την πλατεία του Ψαρομίχαλου, θα αλλάξει το τοπίο τελείως.

κ. Παπάς: Μα είναι απαραίτητο για τα αυτοκίνητα των πελατών.

κ. Ζήκου: Μα δεν είναι αυτό το θέμα μας, κύριε Παπά. Εδώ συζητάμε για σεβασμό στο τοπίο.

κ. Παπάς: Εγώ δεν βλέπω τίποτα παράλογο στα σχέδια. Ακολουθούν τους νέους κανόνες της αρχιτεκτονικής, όπως εφαρμόζονται σ' όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες. Δεν μιμούνται το παλιό - είναι κάτι τελείως διαφορετικό, που δείχνει τη σημερινή νοοτροπία: απλές γραμμές, άνεση. Εξάλλου μιλάμε για την οικονομική ανάπτυξη του τόπου και την καταπολέμηση της ανεργίας. Εδώ μας προσφέρεται ένα πολυτελές ξενοδοχείο...

κ. Ζήκου: Δηλαδή θέλετε να θυσιαστεί ο παραδοσιακός χαρακτήρας της πόλης για τους τουρίστες;

κ. Κοντός: Κυρίες και κύριοι, διαφωνώ με τον κύριο Παπά. Το ξενοδοχείο αυτό δεν πρέπει να χτιστεί. Θα χαλάσει όχι μόνο τον παραδοσιακό χαρακτήρα της πόλης, αλλά και τον χαρακτήρα της ζωής μας. Το είδος των τουριστών που θα μας φέρει δεν ικανοποιείται με το είδος διασκέδασης που προσφέρει η περιοχή. Πολύ γρήγορα θα δούμε να ξεφυτρώνουν το ένα μετά το άλλο μπαρ, ντίσκο, και ποιος ξέρει τι άλλο, αναστατώνοντας τη ζωή μας.

κ. Ζήκου: Το σημαντικότερο είναι πως θα αλλάξει ο προσανατολισμός των νέων. Σε λίγο οι νέοι μας, οι ψαράδες κι οι αγρότες μας θα είναι γκαρσόνια. Και θα τρώμε κατεψυγμένα ψάρια. Λοιπόν, λέω όχι στο νέο ξενοδοχείο. Άλλωστε δεν θα φέρει καινούργιους τουρίστες στην πόλη μας - θα φέρει διαφορετικούς, διώχνοντας τους παλιούς, αυτούς που μας δέχονται όπως είμαστε.

Λεξιλόγιο

Α. Ε. (3)	*ανώνυμος εταιρεία*
οικοδομική εταιρεία (3)	*εταιρεία που χτίζει διάφορα κτίρια*
ήδη (6)	*κιόλας*
πελώριο, (12)	*πολύ μεγάλο, τεράστιο*
παράλογο (20)	*όχι λογικό*
νοοτροπία (23)	*ο τρόπος που σκεφτόμαστε*
εξάλλου (23)	*άλλωστε*
να ξεφυτρώνουν (32)	*να γίνονται ξαφνικά*

Α. *Ναι ή όχι;* — *ναι* — *όχι*

1. *Το Δημοτικό Συμβούλιο σχεδιάζει να χτίσει ένα μεγάλο ξενοδοχείο κοντά στο λιμάνι.* ....
2. *Το Δημοτικό Συμβούλιο προβληματίζεται αν πρέπει να πουληθεί ένα οικόπεδο του Δήμου σε μία μεγάλη οικοδομική εταιρεία.* ....
3. *Ο κ. Παπάς έχει μελετήσει καλά την παραδοσιακή αρχιτεκτονική της περιοχής.* ....
4. *Ο κ. Κοντός πιστεύει ότι το ξενοδοχείο δεν ταιριάζει στο χαρακτήρα της μικρής πόλης τους.* ....

5. *Ο κ. Παπάς επιμένει ότι το ξενοδοχείο είναι μια λύση στην ανεργία της περιοχής τους.* ....

6. *Ο κ. Κοντός συμφωνεί με την κ. Ζήκου ότι οι τουρίστες που θα έρθουν σ' αυτό το ξενοδοχείο δεν θα ικανοποιούνται από το είδος της διασκέδασης που προσφέρει τώρα η περιοχή.* ....

Β. Θέματα για συζήτηση στη τάξη.

"Εδώ μιλάμε για την οικονομική ανάπτυξη του τόπου..." *Τι πιστεύετε πως έχει μεγαλύτερη σημασία - η οικονομική ανάπτυξη ή το περιβάλλον; Γιατί;*

Γ.

ρήμα	*ουσιαστικό*
1.	εφαρμογή
2. καταπολεμώ	....
3.	αναστάτωση
4. σχεδιάζω	....
5. προσανατολίζομαι	....
6. χαρακτηρίζω	....
7.	προσφορά

Δ. Γράψτε μία παράγραφο *(160-200 λέξεις)*

"Ο τουρισμός θα αλλάξει το χαρακτήρα της ζωής μας". *Νομίζετε πως αλλάζει η ζωή μιας πόλης ή χώρας με τον τουρισμό; Πώς; Γιατί; Δώστε παραδείγματα.*

@ Παίζουμε θεατρο

Η συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου συνεχίζεται. Γίνεται πανδαιμόνιο. Πρόσωπα: ο/η Δήμαρχος, κ. Παπάς, κ. Κοντός, κ. Ζήκου και άλλοι

♦ Φωτογραφία *σελ. 136* Ένα παραδοσιακό χωριό

Πώς φαντάζεστε τη ζωή σ' αυτό το χωριό; Αν χτιζόταν ένα ξενοδοχείο σε αυτήν τη περιοχή, πώς θα έπρεπε να είναι;

Ενεστώτας

ασχολούμαι	ασχολούμαι	**-ούμαι**
ικανοποιούμαι	ασχολείσαι	**-είσαι**
μιμούμαι	ασχολείται	**-είται**
δικαιολογούμαι	ασχολούμαστε	**-ούμαστε**
συγκινούμαι	ασχολείστε	**-είστε**
παραπονούμαι[1]	ασχολούνται	**-ούνται**

A. *Κλίνετε:*

ενοχλούμαι	**συγκινούμαι**
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....

B. *Συμπληρώστε τα κενά με Ενεστώτα.*

1. Με τι .... τις ελεύθερες ώρες σας; (ασχολούμαι)
2. Μην το πείτε στη γιαγιά, γιατί .... εύκολα. (συγκινούμαι)
3. Αυτή τη φορά δεν .... με τίποτα. (δικαιολογούμαι)
4. Την .... όλοι πολύ, αλλά αυτή γκρινιάζει και .... συνεχώς. (περιποιούμαι, παραπονούμαι)
5. Εγώ .... πολύ όταν καπνίζουν μέσα στο σπίτι. (ενοχλούμαι)
6. Έχουν πάρα πολλά παιχνίδια και δεν .... με τίποτα. (ικανοποιούμαι)
7. Ο Τσαρούχης .... ένας από τους μεγαλύτερους Έλληνες ζωγράφους. (θεωρούμαι)

[1] *Μερικά ρήματα ανήκουν και **στην Β1** και στην Β2 Συζυγία: παραπονούμαι /παραπονιέμαι, αρνούμαι /αρνιέμαι*

Παρατατικός

ασχολούμαι	ασχολούμουν	**-ούμουν**
ενοχλούμαι	ασχολούσουν	**-ούσουν**
συγκινούμαι	ασχολού(ν)ταν	**-ού(ν)ταν**
περιποιούμαι	ασχολούμασταν	**-ούμασταν**
απειλούμαι	ασχολούσασταν	**-ούσασταν**
	ασχολούνταν	**-ούνταν**

Α. *Κλίνετε:*

Ενοχλούμουν από τον θόρυβο.

....

....

....

....

....

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με Παρατατικό.*

1. Εκείνο τον καιρό .... αποκλειστικά με τα παιδιά της. (ασχολούμαι)
2. Όταν μας .... ιστορίες ο παππούς, γελούσαμε πολύ. (διηγούμαι)
3. Δήλωσε στην αστυνομία πως .... από τον πρώην σύζυγό της. (απειλούμαι)
4. .... πάντα πως δεν έφτανε ο μισθός τους. (παραπονούμαι)[1]
5. Εσύ, πάλι, γιατί πάντα .... τις προτάσεις τους; (αρνούμαι)[1]
6. Μπορείτε να μου πείτε, γιατί εμείς τα .... όλα πάντα τελευταίοι; (πληροφορούμαι)

---

[1] *Ενεστ. παραπονούμαι - παραπονιέμαι* *αρνούμαι - αρνιέμαι*
Παρατ. παραπονούμουν - παραπονιόμουν *αρνούμουν - αρνιόμουν*

Μπροστά στην πύλη του μοναστηριού βασίλευε ένα μικρό χάος. Όλο το συνεργείο - τεχνικοί, κάμερες, ηθοποιοί - έπαιρναν τις θέσεις τους για το τελευταίο γύρισμα. Ο Ρόδης, μ' ένα μεγάλο ψάθινο καπέλο, μαύρα γυαλιά κι ένα χωνί στο χέρι, έδινε τις τελευταίες οδηγίες. Πίσω απ' το συνεργείο, ανάμεσο στο δέντρα και πάνω στους βράχους, δημοσιογράφοι, χωρικοί και αρκετοί τουρίστες είχαν μαζευτεί και χάζευαν το θέαμα.

Η Χριστίνα Λάλου προχώρησε στη θέση της με το λικνιστικό βήμα που ξετρέλαινε τους θαυμαστές της. Οι χωριάτες την κοίταζαν μαγεμένοι. "Όμορφη δεν είναι;" ψιθύρισε ένα παιδί. "Ε, όχι και τόσο", είπε ένας στρατιώτης. "Στις ταινίες της φαίνεται πιο όμορφη". "Στις θέσεις σας, όλοι", φώναξε ο Ρόδης. "Χριστίνα, πρόσεξε πώς θα βγεις. Από δω, δεξιά. Κώστα, έτοιμος ν' αρχίσεις να τρέχεις μόλις σου πω. Η κάμερα ένα, εκεί πίσω, μέτρα ως το δέκα κι έπειτα ζουμ στο πρόσωπό του. Κώστα, την εικόνα στο στήθος σου. Έτοιμοι; Πάμε".

Πλάνο 278 - Λήψη 1η.

Ο Κώστας Αγγέλου φάνηκε να τρέχει πίσω από την πύλη. Μπροστά στην πύλη σταμάτησε λαχανιασμένος. Έβγαλε το πουκάμισό του, τύλιξε την εικόνα, και κρατώντας την σφιχτά πάνω στο στήθος του άρχισε να σκαρφαλώνει. Η κάμερα τρία έπιασε τη Χριστίνα που έφτασε τρέχοντας, ντυμένη στα μαύρα.

"Παναγιά μου!", φώναξε βλέποντας τον Αγγέλου που τώρα βρισκόταν έξω από την πύλη. "Παναγιά μου! Τι έκανες, Γιάννη;"

"Ζουμ στα πρόσωπα", ψιθύρισε ο Ρόδης.

Ο Αγγέλου δίστασε για μια στιγμή.

"Άσε με να περάσω", φώναξε έπειτα. "Βόσω! Άσε με να περάσω!"

"Όχι!", στρίγγλισε η Χριστίνα. "Όχι! Δε θα πας πουθενά!"

Ο Αγγέλου την έσπρωξε με βία. Η Χριστίνα ξαναγύρισε κοντά του και του έκλεισε το δρόμο.

"Για να περάσεις, πρέπει να με σκοτώσεις", είπε.

Τώρα κοιτάζονταν στα μάτια αμίλητοι, λαχανιασμένοι κι αποφασισμένοι κι οι δυο, κι έπειτα ο Κώστας Αγγέλου προχώρησε ένα βήμα. Η Χριστίνα κρεμάστηκε επάνω του.

"Βοήθεια!" ούρλιαξε. "Βοήθεια! Την εικόνα!"

Με ανέκφραστο πρόσωπο, σφιγμένο χείλια, άδειο βλέμμα, ο Κώστας Αγγέλου έβγαλε το πιστόλι του. Ένας πυροβολισμός, κι η Χριστίνα έπεσε κάτω. Ο Αγγέλου έφυγε τρέχοντας, σφίγγοντας την εικόνα στο στήθος του. Πίσω, στο μοναστήρι, οι καμπάνες άρχισαν να χτυπούν.

Κάμερα δύο, καλόγεροι που τρέχουν - ζουμ στο καμπαναριό. Κάμερα τρία, μονοπάτι: ο πρώτος χωριάτης που φτάνει τρέχοντας.

"Μπράβο. Αυτό ήταν. Τελειώσαμε".

Οι χωριάτες ξέσπασαν σε χειροκροτήματα. Ο Χαρίδης άναψε το πούρο του ικανοποιημένος. Η ταινία δεν τον ενδιέφερε καθόλου, αλλά έπρεπε να παραδεχτεί πως ο Ρόδης ήταν πολύ καλός. Ο πάτερ Δομέτιος, καθισμένος κάτω από ένα δέντρο, μιλούσε μ' έναν άλλο καλόγερο. Φαινόταν κουρασμένος και λυπημένος.

(συνεχίζεται)

Λεξιλόγιο

χάζευαν (6)	*κοίταζαν*
ξετρέλαινε τους θαυμαστές της (8)	*ενθουσίαζε τους θαυμαστές της*
άρχισε να σκαρφαλώνει (17)	*άρχισε ν' ανεβαίνει*
στρίγγλισε, ούρλιαξε (24)	*φώναξε πολύ δυνατά*
ξέσπασαν σε χειροκροτήματα (38)	*άρχισαν να χειροκροτούν δυνατά*

Α. *Σωστό ή λάθος;* *σωστό* *λάθος*

1. *Η τελευταία σκηνή γυρίζεται μπροστά στο μοναστήρι.* ....
2. *Στην σκηνή παίζουν χωρικοί, τουρίστες και στρατιώτες.* ....
3. *Ο Αγγέλου (που στην ταινία λέγεται Γιάννης) προσπαθεί να φύγει από το μοναστήρι μαζί με την εικόνα.* ....
4. *Η Χριστίνα (Βάσω) είναι αποφασισμένη να θυσιαστεί για την εικόνα.* ....
5. *Ο Αγγέλου βγάζει το πουκάμισό του γιατί ζεσταίνεται.* ....
6. *Ο Αγγέλου βγάζει το πιστόλι του και σημαδεύει τη Χριστίνα.* ....
7. *Οι καλόγεροι πιάνουν τον Αγγέλου και παίρνουν πίσω την εικόνα.* ....

Α. *Συμπληρώστε τον πίνακα.*

ρήμα	*ουσιαστικό*
1.	ξέσπασμα
2. χειροκροτώ	....
3.	στριγγλιά
4.	απειλή
5. πυροβολώ	....
6.	φαινόμενο
7.	δισταγμός

Β. *Τελειώστε τις προτάσεις.*

1. Το πλήθος ξέσπασε ....
2. Ένας πυροβολισμός ακούστηκε ....
3. Ακραία καιρικά φαινόμενα απειλούν ....
4. Δίστασε για μια στιγμή ....
5. Οι στριγγλιές τους ακούγονταν ....

Γ. *Ενεστώτας* *Μετοχή* **36α*

Ενεστώτας	*Μετοχή*
1. ικανοποιούμαι	**ικανοποιημένος-η-ο**
2. απασχολούμαι	....
3. τιμωρούμαι	....
4. δικαιολογούμαι	....
5. τακτοποιούμαι	....

Δ. *Συμπληρώστε τα κενά με Μετοχές των παραπάνω ρημάτων.*

1. Ο Χαρίδης άναψε το πούρο του ....
2. Είναι πολύ .... Δεν μπορείτε να την δείτε.
3. Βρήκα όλα τα ρούχα σιδερωμένα και ....
4. Οι αθλητές ήταν .... και έμειναν έξω από τους αγώνες.
5. Άργησαν να έρθουν, αλλά ήταν ....

	Ενεργητική φωνή	*Παθητική φωνή* **ώ - ούμαι**
Ενεστώτας	ενοχλ**ώ**	ενοχλ**ούμαι**
συν. Μέλλοντας	**θα** ενοχλ**ώ**	**θα** ενοχλ**ούμαι**
συν. Υποτακτική	**να** ενοχλ**ώ**	**να** ενοχλ**ούμαι**
Παρατατικός	ενοχλ**ούσα**	ενοχλ**ούμουν**
Δυνητική	**θα** ενοχλ**ούσα**	**θα** ενοχλ**ούμουν**
συν. Προστακτική	**(να** ενοχλ**είς)**	**(να** ενοχλ**είσαι)**
	ενοχλ**είτε**	**(να** ενοχλ**είστε)**
Μετοχή	ενοχλ**ώντας**	
Αόριστος	ενόχλ**ησα**	ενοχλ**ήθηκα**
Μέλλοντας	**θα** ενοχλ**ήσω**	**θα** ενοχλ**ηθώ**
Υποτακτική	**να** ενοχλ**ήσω**	**να** ενοχλ**ηθώ**
Παρακείμενος	**έχω** ενοχλ**ήσει**	**έχω** ενοχλ**ηθεί**
Υπερσυντέλικος	**είχα** ενοχλ**ήσει**	**είχα** ενοχλ**ηθεί**
Συντ. Μέλλοντας	**θα έχω** ενοχλ**ήσει**	**θα έχω** ενοχλ**ηθεί**
Προστακτική	ενόχλ**ησε**	ενοχλ**ήσου**
	ενοχλ**ήστε**	ενοχλ**ηθείτε**
Μετοχή		ενοχλ**ημένος-η-ο**

Πίνακες σελ. 274-275

Α. *Συμπληρώστε τον πίνακα.*

Ενεστώτας	*Αόριστος*	*Μέλλοντας*
1. αρν**ούμαι**	αρν**ήθηκα**	θα αρν**ηθώ**
2. συγκινούμαι		....
3. αδικούμαι		....
4. τιμωρούμαι		....
5. διηγούμαι		....
6. χρησιμοποιούμαι		....

Α. *Συμπληρώστε με τον Αόριστο των ρημάτων.*

1. Εγώ .... πολύ από την στάση τους. (ενοχλούμαι)
2. Γιατί .... την πρόσκλησή τους, Στέλιο; (αρνούμαι
3. .... όλοι μας με το τέλος της ταινίας. (συγκινούμαι)
4. Τα ξαδέρφια μου .... να έρθουν, (ταλαιπωρούμαι) γιατί έπεσαν σε μποτιλιάρισμα.

Β. *Συμπληρώστε με τον Μέλλοντα των ρημάτων.*

1. Μην του το πεις, γιατί .... (παρεξηγούμαι)
2. Κάποια μέρα, Άγγελε, ... για το κακό (τιμωρούμαι) που τους έκανες.
3. Στη νέα γραμμή του τρένου, ... (χρησιμοποιούμαι) βαγόνια ελληνικής κατασκευής.

Γ. *Γράψτε στην Υποτακτική και Προστακτική τα ρήματα:*

Υποτακτική	*Προστακτική*	
	καταφατικός τύπος	*αρνητικός τύπος*
1. να αρνηθώ	**αρνήσου - αρνηθείτε**	**μην αρνηθείς - μην αρνηθείτε**
2. να μιμηθώ		....
3. να διηγηθώ		....
4. να απασχοληθώ		....
5. να περιποιηθώ		....

Δ. *Συμπληρώστε τα κενά με Προστακτική.*

1. .... μόνο με τα δικά σου προβλήματα. (ασχολούμαι)
2. Κυρία Ζήκου, ... μας πάλι αυτή την ιστορία. (διηγούμαι)
3. Μην .... να τον συναντήσεις. Θα παρεξηγηθεί. (αρνούμαι)
4. .... καλύτερα με τη μητέρα σου. (συνεννοούμαι)
5. Παιδιά, ... λίγο τη γιαγιά σας. (περιποιούμαι)
6. Μην .... Θα φύγω μόνος μου. (ενοχλούμαι)

Α. *Συμπληρώστε τον πίνακα.* *36

Αόριστος	*Μετοχή*	
1. ντύθηκα	ντυμένος-η-ο	**θηκα - μένος**
2. σηκώθηκα		
3. ξαφνιάστηκα	ξαφνιασμένος-η-ο	**στηκα - σμένος**
4. ζαλίστηκα		
5. κρύφτηκα	κρυμμένος-η-ο	**φτηκα - μμένος**
6. γράφτηκα		
7. παντρεύτηκα	παντρεμένος-η-ο	**εύτηκα - εμένος**
8. βολεύτηκα		
9. φυλάχτηκα	φυλαγμένος-η-ο	**χτηκα - γμένος**
10. μπλέχτηκα		
11. ξεχάστηκα	ξεχασμένος-η-ο	**άστηκα - ασμένος**
12. γελάστηκα		
13. αγαπήθηκα	αγαπημένος-η-ο	**ήθηκα - ημένος**
14. απασχολήθηκα		
15. παρεξηγήθηκα		

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με τη Μετοχή των ρημάτων.*

1. Οι θαυμαστές της την κοίταζαν.. (μαγεύομαι)
2. Επέστρεψαν προχτές από το ταξίδι τους, ... (κουράζομαι) και .... (ταλαιπωρούμαι)
3. Συνήθως ο θείος Νώντας είναι καλά .... (πληροφορούμαι) για το χρηματιστήριο.
4. "Μην ανησυχείς για την εικόνα. Είναι καλά ....", (φυλάγομαι) είπε ο ηγούμενος.
5. Είναι ένα .... χωριό. Έχει όλα τα καλά. (ευλογούμαι)
6. Τα ρούχα του ήταν .... και ξεθωριασμένα. (τρίβομαι)
7. Τα κλειδιά της ήταν .... πάνω στο τραπέζι. (ξεχνιέμαι)
8. Μήπως είναι .... ο θείος Βρασίδας; Γιατί (παρεξηγούμαι) δεν μας κάνει ούτε ένα τηλεφώνημα;

Α. *Διαβάστε τις ερωτήσεις. Ακούστε προσεχτικά το κείμενο που θα σας διαβάσουν δυο φορές, και απαντήστε τες.*

1. Ο κ. Κιλίμης έβαλε τις φωνές, γιατί

   α. *ο λογαριασμός είχε έρθει πάλι αργά.*

   β. *ο λογαριασμός δεν ήταν ο δικός του.*

   γ. *τα χρήματα που έπρεπε να πληρώσει ήταν πολλά.*

2. Η γυναίκα του και η κόρη του

   α. *τηλεφωνούσαν στον κ. Τάδε και στην κ. Δείνα.*

   β. *ήταν στην εξοχή όλο τον Αύγουστο.*

   γ. *δεν έκαναν ποτέ τόσα τηλεφωνήματα.*

3. Ο κ. Κιλίμης θύμωσε πολύ, γιατί

   α. *ήταν δέκα η ώρα.*

   β. *ο υπάλληλος έτρωγε ένα γιαούρτι.*

   γ. *ο υπάλληλος δεν του έδινε σημασία.*

4. Όταν άνοιξε την πόρτα του διευθυντή,

   α. *ο διευθυντής έτρωγε ένα γιαούρτι.*

   β. *ήταν απασχολημένος.*

   γ. *κοίταζε έξω από το παράθυρο.*

Β. *Πείτε την ιστορία με τέσσερις προτάσεις.*

Γ. *Τι έγινε έπειτα; Τελειώστε την ιστορία. (120-150 λέξεις)*

Α. *Ενεστώτας* | *Παρατατικός* | *Δυνητική* | *10

Ενεστώτας	Παρατατικός	Δυνητική
1. απασχολούμαι	**απασχολούμουν**	**θα απασχολούμουν**
2. ταλαιπωρούμαι		....
3. ενοχλούμαι		....
4. παρεξηγούμαι		....

Θυμηθείτε: *Υποθετικός Λόγος Β* *10, 11

Αν + Παρατατικός → *Δυνητική Α*

Αν δεν μου το έλεγες, ⟶ θα παρεξηγούμουν

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με Παρατατικό ή Δυνητική.*

1. Αν .... πιο σοβαρά με τα μαθήματά σου, (ασχολούμαι) θα έπαιρνες καλύτερους βαθμούς.
2. Αν .... εγκαίρως, θα ήταν εδώ τώρα. (ειδοποιούμαι)
3. Αν γύριζαν με το τρένο, ... (ταλαιπωρούμαι)
4. .... πραγματικά, αν παρακολουθούσατε (ωφελούμαι) αυτό το σεμινάριο.
5. .... πολύ, αν τους ξαναέβλεπα, ύστερα (συγκινούμαι) από τόσα χρόνια.

Γ. *Αλλάξτε τις προτάσεις από την Ενεργητική στην Παθητική φωνή.*

1. Με έχει συγκινήσει πολύ η συμπεριφορά τους.

   ....

2. Ξηρασία και καύσωνες απειλούν τη νότια Μεσόγειο.

   ....

3. Δεν μπορώ να το εξηγήσω αυτό.

   ....

4. Το πρόβλημα το είχε δημιουργήσει ο Πάρης.

   ....

5. Μας ωφέλησαν πολύ τα μπάνια.

   ....

Α. Αλυσίδα *(Παίζουμε στην τάξη συμπληρώνοντας τα κενά)*

1. Το θέμα ήταν η καταπολέμηση...
2. Διαφωνώ με ....
3. Είναι παράλογο να ....
4. Είναι απαραίτητο ....
5. Κάθισαν στη σκιά του δέντρου ....
6. Τον απείλησαν πως ....
7. Διστάζει να ....
8. Πρέπει να παραδεχτείς ....

Β. *Βρείτε τη σωστή ερμηνεία.*

1. Ξέσπασαν σε κλάματα.	α. Δεν καταλαβαίνω τη νοοτροπία τους.
2. Αδιαφορούσε για την υπόθεση.	β. Μελέτησα την υπόθεση.
3. Κοίταξα το θέμα με προσοχή.	γ. Πώς βρέθηκες εδώ, έτσι ξαφνικά;
4. Δεν ξέρω πώς σκέφτονται.	δ. Δεν τον ενδιέφερε το θέμα.
5. Από πού ξεφύτρωσες εσύ;	ε. Άρχισαν να κλαίνε.

Ο λογαριασμός < **έχει πληρωθεί.** / **είχε πληρωθεί.** / **θα έχει πληρωθεί.**

Ο λογαριασμός < **είναι πληρωμένος.** / **ήταν πληρωμένος.** / **θα είναι πληρωμένος.**

Γ. *Αλλάξτε με τον ίδιο τρόπο τις προτάσεις.*

1. Έχει αδικηθεί πολύ.	....
2. Είχαν ενοχληθεί λίγο, με όλα αυτά.	....
3. Είσαι βέβαιη πως το σπίτι θα έχει βαφτεί πριν το Πάσχα;	....
4.	Είμαι συγκινημένη με το δώρο τους.
5.	Ήταν ταλαιπωρημένοι από το ταξίδι.
6.	Θα είναι όλα τακτοποιημένα ως το βράδυ.

9

Αχ, αυτά τα παιδιά!

Ο Ευθύδικος γράφει στον Φιλίσκο:

Έστειλα τον γιο μου στην πόλη να πουλήσει ξύλα και κριθάρι και να γυρίσει αυθημερόν· τον εμπιστεύτηκα κιόλας να φέρει τα λεφτά. Δεν ξέρω ποιος διάολος τον ξεσήκωσε, τον τρέλανε και του πήρε τα μυαλά. Γνώρισε κάποιον απ' αυτούς τους παθιασμένους που για τη μανία τους και την κακιά τους λύσσα τούς λένε Κυνικούς, και προσπαθώντας να τους μοιάσει έγινε χειρότερος κι απ' τον αρχηγό τους. Εκεί να δεις φριχτό θέαμα και χάλι φοβερό: μαλλί αχτένιστο, να το τινάζει πίσω· βλέμμα θρασύτατο, προκλητικό· μισόγυμνος, μ' ένα ελάχιστο κουρέλι· ένα ταγάρι κρεμασμένο στον ώμο του και στο χέρι ένα ρόπαλο φτιαγμένο από άγρια αχλαδιά. Ξυπόλητος, βρόμικος, τεμπέλης — δε λογαριάζει ούτε χωράφια ούτε εμάς τους γονιούς του. Αρνείται τα πάντα και λέει πως όλα προέρχονται από τη φύση· πως η φύση μας γεννά ανακατεύοντας τα στοιχεία της κι όχι οι πατεράδες. Είναι φανερό πως περιφρονεί το χρήμα και μισεί τα κτήματα, κι από ντροπή και σεβασμό - μηδέν!

Κατηγορώ τον Σόλωνα και τον Δράκοντα. Από τη μια τιμωρούν με θάνατο όσους κλέβουν σταφύλια, κι από την άλλη αφήνουν ατιμώρητους αυτούς που κλέβουν τα μυαλά των νέων!

Αλκίφρονος "Επιστολαί" (μετάφρ. Δ. Σίμου)

Ένα χιουμοριστικό ποίημα του Γιάννη Νεγρεπόντη

Παράγινε πια το κακό
μ' αυτή τη νεολαία
λες κι έλειψαν απ' τη ζωή
τα ιδανικά και ωραία.

Δε λέμε δα - κάθε γενιά
έχει και τα δικά της
μα τούτη η σημερινή
βγήκε απ' τα λογικά της.

Αφήστε πια το τι φορούν
τι λένε, τι διαβάζουν,
με τι τραγούδια και χορούς
τάχα διασκεδάζουν...

Δεν έχουν σέβας και φραγμό
και θέλουν να γκρεμίσουν
κάθε αξία στη ζωή,
να την ποδοπατήσουν.

Μικροαστικά (1974)

Λεξιλόγιο και σημειώσεις

I. αυθημερόν (3)	*την ίδια μέρα*
Κυνικοί (5)	*οπαδοί της φιλοσοφίας του Κυνισμού, που "αρχηγός" της ήταν ο Διογένης*
Σόλων, Δράκων (14)	*οι πρώτοι νομοθέτες της Αθήνας*
II. τάχα (23)	*δήθεν*
το σέβας *(αρχ. ελλ.)* (23)	*ο σεβασμός*
δεν έχουν φραγμό (23)	*δεν σταματούν με τίποτα*
να ποδοπατήσουν (26)	*να καταστρέψουν*

Α. *Ταιριάξτε τις προτάσεις. (Τι ξέρουμε για τον Αλκίφρονα)*

1. Ο Αλκίφρων είναι ένας από τους άγνωστους στο πλατύ →	α. 3ου αιώνα μ.Χ.
2. Έζησε στις αρχές του	**β.** κοινό "μικρούς" Έλληνες συγγραφείς.
3. Έγραψε σε ένα είδος πολύ αγαπητό στους	γ. διασκεδαστικά, αλλά και πολύτιμα για τις πληροφορίες που μας δίνουν.
4. Τα περίπου 100 γράμματα που μας άφησε είναι πάρα πολύ	δ. αρχαίους Έλληνες: την επιστολογραφία.
5. Γραμμένα με άμεσο και ζωντανό ύφος, περιγράφουν και, κάποτε,	ε. σατιρίζουν την κοινωνία της εποχής του.

Θέματα για συζήτηση στην τάξη

1. *Περίπου 1750 χρόνια χωρίζουν τα δύο αυτά κείμενα. Έχουν κοινά σημεία; Ποια; Μήπως σας θυμίζουν καταστάσεις που υπάρχουν γύρω μας;*
2. *Και τα δύο κείμενα μιλάνε για τους γιους. Πώς φαντάζεστε τους πατεράδες;*

♦ Φωτογραφία *σελ. 152: Στο γήπεδο*

Περιγράψτε τη σκηνή. Εσείς πώς θα συμπεριφερόσασταν στο γήπεδο;

Α. *ρήμα* *Παθητική Μετοχή* *ουσιαστικό*

αρχαίο: **-ποιούμαι**	**-ποιημένος**	**-ποίηση**
ικανο**ποιούμαι**	ικανο**ποιημένος**	ικανο**ποίηση**
1. περι..........................	περι..............................	περι..............................
2. τακτο..........................	τακτο..............................	τακτο..............................
3. αξιο..........................	αξιο..............................	αξιο..............................
4. απλο..........................		....
5. πραγματο..........................		....
6. γελοι..........................		....
7. ειδο..........................		....
8. χρησιμο..........................		....
9. μελο..........................		....
10. δραματο..........................		....

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με λέξεις από τον παραπάνω πίνακα, στο σωστό τύπο.*

1. Το δωμάτιό του ήταν πάντα ....
2. Πολλά ποιήματα του Ελύτη .... από σημοφιλείς συνθέτες.
3. Της έστειλαν .... να πάρει ένα δέμα από το ταχυδρομείο.
4. Το πρόσωπό σας χρειάζεται .... Αγοράστε μία καλή κρέμα.
5. Μου αρέσει η σύγχρονη ελληνική ....
6. Ελπίζω και εύχομαι .... όλα τα σχέδιά σας.
7. .... με όλες αυτές τις ανοησίες που κάνει.
8. Δεν ήρθε στη συνεδρίαση, γιατί δεν ....
9. Για την έκδοση του βιβλίου ....χαρτί ανακύκλωσης.

Γ. *Γράψτε τα αντίθετα:*

1. περιποιη**μένος**	απερι**ποίητος**	**α** πριν από **σύμφωνο**
2. ικανοποιη**μένος**	**ανικανοποίητος**	**αν** πριν από **φωνήεν**
3. αξιο..........................		
4. τακτο..........................		
5. χρησι..........................		
6. πραγματο..........................		

Ο γιος της Άννας είναι **πάρα πολύ έξυπνο** παιδί. *(περιφραστικά)*
Ο γιος της Άννας είναι **εξυπνότατο** παιδί. *(μονολεκτικά)*

	περιφραστικά	*μονολεκτικά*	
έξυπνος-η-**ο**	(πάρα) πολύ έξυπνος-η-ο	εξυπν**ό**τατος-η-ο	**-ότατος-η-ο**
αγενής-ής-**ές**	πάρα πολύ αγενής-ής-ές	αγεν**έσ**τατος-η-ο	**-έστατος-η-ο**
παχύς-ιά-**ύ**	πάρα πολύ παχύς-ιά-ύ	παχ**ύ**τατος-η-ο	**-ύτατος-η-ο**
ζηλιάρης-α-ικο	πάρα πολύ ζηλιάρης-α-ικο	____	____
αφηρημένος-η-ο	πάρα πολύ αφηρημένος-η-ο	____	____

Α. *Γράψτε τον απόλυτο Υπερθετικό των επιθέτων, περιφραστικά και μονολεκτικά.*

1. σαφής **πάρα πολύ σαφής** **σαφέστατος**
2. θρασύ ....
3. νέες ....
4. ωραίοι ....
5. ακριβές ....
6. τεμπέλικο .... ____

Β. *Ξαναγράψτε τις προτάσεις χρησιμοποιώντας τον μονολεκτικό τύπο του απόλυτου Υπερθετικού.*

1. Το μάθημα ήταν πάρα πολύ εύκολο. ....
2. Ήταν πολύ ωραία γυναίκα. ....
3. Τους βρίσκω πάρα πολύ αγενείς. ....
4. Ήταν ένα πολύ σημαντικό θέμα. ....
5. Αυτό το παστίτσιο είναι πολύ βαρύ. ....
6. Η αδερφή του είναι πάρα πολύ ειλικρινής. ....
7. Η στάση της ήταν πάρα πολύ προκλητική. ....

Θετικός	*Συγκριτικός*	*σχετικός Υπερθετικός*	*απόλυτος Υπερθετικός*
καλός	καλύτερος	ο καλύτερος	**άριστος**
κακός	χειρότερος	ο χειρότερος	**χείριστος**
μεγάλος	μεγαλύτερος	ο μεγαλύτερος	**μέγιστος**
λίγος	λιγότερος	ο λιγότερος	**ελάχιστος**
πολύς	περισσότερος	ο περισσότερος	**πάρα πολύς**
απλός	απλούστερος	ο απλούστερος	**απλούστατος**
και			
άνω	ανώτερος	ο ανώτερος	**ανώτατος**
κάτω	κατώτερος	ο κατώτερος	**κατώτατος**

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με σχετικό ή απόλυτο Υπερθετικό.*

1. Οι οδηγίες ήταν .... (σαφής)
2. Είναι .... γραμματέας στην εταιρεία. (ικανός)
3. Πέθανε .... 22 χρονών μόλις. (νέος)
4. Μην τους πιστεύεις. Είναι .... (κουτσομπόλης)
5. Είναι .... μαθήτρια. (καλός)
6. Η άσκηση είναι .... Δεν έχει καμία δυσκολία (απλός)
7. Η .... Παιδεία προσφέρεται δωρεάν στην Ελλάδα. (άνω)
8. Ήταν .... σφάλμα που δεν τους το είπες. (μεγάλος)
9. Οι φίλοι του μου έκαναν .... εντύπωση. Ήταν (κακός, ... και .... (αγενής, αναιδής)
10. Η Αλίκη είναι μια από .... μου φίλες. (καλός)
11. Πρέπει να προσέξει την χοληστερίνη του. Έφτασε στα .... όρια του φυσιολογικού. (άνω)
12. Το συνέδριο έγινε στο .... και (μεγάλος, ... ξενοδοχείο της πόλης μας. πολυτελής)
13. Είχε .... φίλους. (λίγος)
14. Αυτή είναι .... βλακεία που έχω ακούσει. (μεγάλος)

	Θετικός	Συγκριτικός	απόλυτος Υπερθετικός
σωστός	**σωστά**	**σωστότερα**	**σωστότατα**
μακρύς	**μακριά**	**μακρύτερα**	**μακρύτατα**
σαφής	**σαφώς**	**σαφέστερα**	**σαφέστατα**
καλός	**καλά**	**καλύτερα**	**άριστα**
κακός	**κακώς**	**χειρότερα**	**κάκιστα**
άσχημος	**άσχημα**	**χειρότερα**	____ [1]
απλός	**απλά**	**απλούστερα**	**απλούστατα**
κοντός	**κοντά**	**κοντύτερα**	____
λίγος	**λίγο**	**λιγότερο**	**ελάχιστα**
πολύς	**πολύ**	**περισσότερο**	____
	νωρίς	**νωρίτερα**	____

Α.

Θετικός	Συγκριτικός	απόλυτος Υπερθετικός
1. ωραία	ωραιότερα / πιο ωραία	ωραιότατα / πάρα πολύ ωραία
2. αφελώς		....
3. βαθιά		....
4. συχνά		....

Β. *Ξαναγράψτε τις προτάσεις χρησιμοποιώντας τον μονολεκτικό τύπο των επιρρημάτων.*

1. Το εξήγησε πάρα πολύ απλά. ....
2. Ποιο τραγούδι σου αρέσει πιο πολύ; ....
3. Αισθάνεται πιο άσχημα από χτες. ....
4. Μου φέρθηκαν πάρα πολύ αγενώς. ....
5. Κοιμήθηκα πάρα πολύ λίγο. ....
6. Έρχεται πολύ σπάνια. ....
7. Θέλω να έρθετε πιο νωρίς. ....

---

[1] *Υπάρχει μόνο περιφραστικός τύπος.*

Η θεία Ευτέρπη

Η θεία Ευτέρπη δεν είχε παντρευτεί. Κεντούσε, έπλεκε, έφτιαχνε ωραία γλυκά. Ό,τι έφτιαχνε με τα χέρια της ήταν σπάνιο. Δεν την ενδιέφερε το σόι, και ποτέ κανείς δεν την άκουσε να λέει κακό για κανέναν. Στα πενήντα πέντε της πια, όλοι ησύχασαν με την έστω και τρελή ιδέα της πιθανότητας να παντρευτεί. Έτσι, από λίγο ως πολύ, τα ανίψια της άρχισαν να σκέφτονται στα σοβαρά τα μερτικά τους από τη μεγάλη περιουσία της θείας Ευτέρπης. Εκείνη το υποψιαζόταν (δεν της πολυάρεσε) αλλά δεν έλεγε τίποτε, ούτε γι' αστείο. Και όπως ποτέ κανείς δεν μπορεί να 'ναι βέβαιος για το τι πρόκειται να κάνει ένας σιωπηλός άνθρωπος, αυτή παντρεύτηκε. Έναν Αμερικανό. Έναν άνθρωπο ανοιχτόκαρδο και διαρκώς εύθυμο.

Στο σόι ειπώθηκαν πολλά, πάρα πολλά. Ποτέ μπροστά της, αλλά στ' αυτιά της έφτασαν. (Όπως ακριβώς συμβαίνει στα σόγια· τα γνωστά...) Όμως η θεία Ευτέρπη κανέναν ποτέ δεν ξεχνούσε. Καρτ-ποστάλ από την Κυανή ακτή, το Παρίσι, τη Φλώριντα, τη Νέα Υόρκη... Ήταν απίστευτο. Η θεία Ευτέρπη...

Κι ύστερα από τρία χρόνια, η νοσταλγία της πατρίδας. Η θεία Ευτέρπη με τον θείο Τόμας ξαναγυρίζουν στην Ελλάδα, στη "χώρα των θεών", όπως λέει ο Τόμας. Μόνο τη Δημοτική μπάντα δεν κατέβασαν τ' ανίψια και το σόι στο λιμάνι. Η θεία Ευτέρπη, κατά είκοσι χρόνια νεώτερη, μ' έναν αέρα σπάνιας αρχοντιάς και κοσμοπολιτισμού, όπως και με ένα καπέλο σπάνιου γούστου, έκανε μια αλησμόνητη εμφάνιση.

Η ανακοίνωση των αποφάσεών της έγινε στο "Κινγκ Πάλλας" σ' ένα πλουσιότατο γεύμα που παρέθεσε το ζεύγος προς όλα τ' ανίψια της: Θα άφηναν όλη τους την περιουσία σε διάφορα ιδρύματα. Ο θείος Τόμας συμφωνούσε, χαμογελούσε και ήταν καλός με όλους. Η δεξίωση πήρε τέλος κατά τις εντεκάμισι μέσα σ' αμοιβαία χαμόγελα βαθύτατης αγάπης και μίσους.

Κανείς από το σόι δεν τους αποχαιρέτησε στο αεροδρόμιο...

Γ. Νεγρεπόντης, "Ο καθρέφτης και άλλες πρόζες"

Παίζουμε θέατρο.

Μετά το γεύμα στο "Κινγκ Πάλλας" και την ανακοίνωση της θείας Ευτέρπης, το σόι μαζεύεται σ' ένα σπίτι.

Πρόσωπα: θείοι, θείες, ανίψια, ξαδέρφια (όλη η τάξη)

Λεξιλόγιο

να σκέφτονται τα μερτικά (5)	*να υπολογίζουν πόσα θα πάρει ο καθένας*
εύθυμος (9)	*χαρούμενος*
σόι (πλ. σόγια) (11)	*οι συγγενείς*
αλησμόνητη (18)	*αξέχαστη*
αμοιβαία (22)	*και από τις δύο μεριές*

Α. *Ταιριάξτε τις προτάσεις και μάθετε κάτι ακόμα για τον Γιάννη Νεγρεπόντη.*

1. Ο Γιάννης Νεγρεπόντης (1930 - 1991) σπούδασε ιστορία,	α. και αγαπήθηκαν ιδιαίτερα την δεκαετία του '70.
2. Ασχολήθηκε με όλα σχεδόν τα είδη γραπτού	β. αρχαιολογία και θέατρο.
3. Έγραψε, ακόμη, πολλά τραγούδια που τραγουδήθηκαν	γ. λόγου: ποίηση, θέατρο, διήγημα, δοκίμιο και παιδικό παραμύθι.
4. Αν και είναι σημαντικός ποιητής, ευαίσθητος μαζί και σκληρός, έγινε	δ. ο Αλκίφρων, την κοινωνία της εποχής του.
5. Με τον τρόπο του, περιγράφει και αυτός, όπως και	ε. γνωστός κυρίως για την καυστική ειρωνία του και το φλεγματικό του χιούμορ.

Β. *Αλλάξτε τις προτάσεις ακολουθώντας το παράδειγμα.*

1. Τιμωρούν όσους κλέβουν σταφύλια, ενώ αφήνουν ατιμώρητους όσους κλέβουν τα μυαλά των νέων.

   Από τη μιά τιμωρούν όσους κλέβουν σταφύλια, **κι από την άλλη** αφήνουν ατιμώρητους όσους κλέβουν τα μυαλά των νέων.

2. Δεν τους καταλαβαίνω. Αφήνουν την κόρη τους να πάει μόνη της στο Παρίσι, αλλά δεν της επιτρέπουν να μένει έξω αργά τα βράδια.

   ....

   ....

3. Θέλει μεγαλύτερο μισθό, αλλά δεν θέλει να δουλεύει πολύ. Ε, αυτά δεν γίνονται!

   ....

   ....

4. Ε, όχι, βρε Σάκη! Τι το κάναμε εδώ; Μου κακομιλάς, αργείς να γυρίσεις, και μετά μου λες πως δεν μπορείς να ζήσεις χωρίς εμένα;

....

....

Γ. *Γράψτε έναν μικρό θεατρικό μονόλογο ξεκινώντας με μια από τις προτάσεις της άσκησης* **Β.** *(100 - 150 λέξεις)*

Υποθετικός Λόγος Α *12

	θα φορέσεις	
Αν κρυώσεις,	**φόρεσε**	→ το παλτό σου.
	να φορέσεις	

		Μέλλοντας
Αν + Υποτακτική	<	*Προστακτική*
		Υποτακτική

Α. *Ξαναγράψτε τις προτάσεις χρησιμοποιώντας στη θέση του Μέλλοντα*
α. Προστακτική β. Υποτακτική

1. Αν κλέψει πάλι σταφύλια, θα τον τιμωρήσετε αυστηρά.

....

....

2. Αν δεις τη θεία Ευτέρπη, θα τρέξεις να την αγκαλιάσεις.

....

....

3. Αν δεν θες να φας ξύλο, θα μιλάς καλύτερα.

....

....

4. Όταν μας καλέσει η θεία σου, θα ντυθείς λίγο πιο σοβαρά.

....

....

Αντωνυμίες *50α

ερωτηματικές	δεικτικές	αόριστες	αναφορικές
ποιος;	αυτός, τούτος εκείνος	κάποιος ένας, καθένας κανένας(κανείς) άλλος, μερικοί αρκετοί, κάμποσοι ο τάδε, ο δείνα	όποιος που ο οποίος, η οποία, το οποίο
τι;	αυτό, τούτο εκείνο	κάτι κάθε, καθετί τίποτα (τίποτε)	ό,τι
τι (είδος);	τέτοιος		οποιοσδήποτε οτιδήποτε
πόσος;	τόσος	κάμποσος, αρκετός	όσος

-**Πόση** ζάχαρη να βάλω στον καφέ; -**Όση** θέλεις.

Συνάντησα **κάμποσους** γνωστούς χτες στη συναυλία.

Τον ενοχλεί το **καθετί**. **Τίποτα** δεν τον ευχαριστεί. **Τέτοιος** που έγινε, με **τόσες** παραξενιές, όλοι τον αποφεύγουν.

Όποιος είναι κουρασμένος, να πάει να κοιμηθεί.

Δεν είναι δυνατόν να δανείζεις **τέτοια** βιβλία στον **τάδε** και στο **δείνα**.

Α. *Κλίνετε τις αντωνυμίες.*

ενικός αριθμός *50β

ον.	**όποιος**	**όποια**	**όποιο**
γεν.			....
αιτ.			....

πληθυντικός αριθμός

ον.			....
γεν.			....
αιτ.			....

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο της αντωνυμίας.*

1. .... γάλα να αγοράσω; (πόσος)
2. Πρώτη φορά ακούω .... και .... ανοησίες. (τόσος, τέτοιος)
3. .... είναι .... ο κύριος που μιλάει με τη μητέρα σου; (ποιος, εκείνος)
4. Μπορείς να μου τηλεφωνήσεις .... ώρα. (οποιοσδήποτε)
5. Μπορείτε να λείψετε .... καιρό θέλετε. (όσος)
6. .... από τις φίλες της δεν μπορεί να την καταλάβει. (κανένας)
7. Πάρε .... και .... φωτογραφίες θέλεις. (όποιος, όσος)
8. .... λεωφορεία πέρασαν και δεν σταμάτησε .... (τόσος, κανένας)
9. Έχω πάρει μαζί μου .... πουκάμισα και .... μπλούζες. (κάμποσος, αρκετός)
10. Δεν μπορώ να κάνω το χατήρι του .... (καθένας)
11. Για .... πληροφορίες, τηλεφωνήστε στο 11888. (οποιοσδήποτε)
12. Δεν σε πιστεύω .... κι αν πεις. (οτιδήποτε)
13. Ας περάσει και .... η φασαρία και δε θα παραπονεθώ ποτέ για .... (τούτος, τίποτα)
14. Να πεις στον κύριο .... να μην τηλεφωνά .... ώρα .... βράδυ. (τάδε, τέτοιος, κάθε)

Β. *Ξαναγράψτε τις προτάσεις όπως το παράδειγμα.*

1. Να του το πει κάποιος άλλος. **Ας του το πει κάποιος άλλος.**
2. Να προσπαθήσετε ξανά. ....
3. Να φέρει πέντε ευρώ ο καθένας. ....
4. Να την βοηθήσουν τα παιδιά της. ....
5. Να το γιορτάσουμε όλοι μαζί. ....

η οποία *51

Η Χριστίνα Λάλου **που** παίζει στην ταινία, είναι πολύ γνωστή ηθοποιός.

ο οποίος - η οποία το οποίο = **που**

Α. *Ξαναγράψτε τις προτάσεις χρησιμοποιώντας στο σωστό τύπο την αντωνυμία ο οποίος - η οποία - το οποίο.*

1. Θυμάσαι αυτή την όμορφη κοπέλα που συναντήσαμε χτες;

....

2. Ένα από τα πιο πολυσυζητημένα θέματα που απασχολούν τον Ελληνικό Τύπο είναι οι Ολυμπιακοί αγώνες.

....

....

3. Πρώτη κατέβηκε από το πλοίο η θεία Καλλιόπη που φορούσε ένα τεράστιο καπέλο με φτερά. Οι συγγενείς, που περίμεναν να δουν μία σεμνή γεροντοκόρη, τα' χασαν.

....

....

....

Μην χρησιμοποιείτε **που** μετά τις προθέσεις.

Β. *Συμπληρώστε τα κενά στο σωστό τύπο της αντωνυμίας ο οποίος - η οποία - το οποίο.*

1. Αυτός είναι ο Κώστας Αγγέλου **για τον οποίο** έχετε ακούσει τόσα πολλά.
2. Το αεροπλάνο με .... ταξιδεύουν θα σταματήσει στη Ρώμη.
3. *Και από 'δω η φίλη μου η Μάρω για .... σας έχω πει τόσα πολλά.*
4. Πες μου όλες τις χώρες από .... περνάει ο ποταμός Δούναβης.
5. Αυτή είναι η ταινία για .... έχουν γίνει τόσες συζητήσεις.
6. Προτιμώ να μιλήσω με τους γονείς της, με .... έχω ήδη συζητήσει την περίπτωσή της.
7. *Δώστε τα χρήματα στον κ. Τσούτη, σε .... έχω μεγάλη εμπιστοσύνη.*

Είδα ένα έργο **του οποίου** το θέμα θυμίζει την τριλογία του Αισχύλου. *51

Είδα ένα έργο **που** το θέμα **του** θυμίζει την τριλογία του Αισχύλου.

Γενική: που + ουσιαστικό + κτητική αντωνυμία

Α. *Ξαναγράψτε τις προτάσεις χρησιμοποιώντας την αντωνυμία που.*

1. Έλα να σου συστήσω μια φίλη μου της οποίας ο άντρας είναι ζωγράφος.

....

2. Εξαιρούνται τα επίθετα των οποίων το θέμα λήγει σε κ, θ, χ.

....

3. Θα προτιμηθούν οι υποψήφιοι των οποίων οι γονείς είναι αγρότες.

....

4. Βρήκε ένα κείμενο του 17ου αιώνα του οποίου ο συγγραφέας είναι άγνωστος.

....

Η επιτροπή έχει διαλέξει το χώρο **στον οποίο** / **όπου** θα χτιστεί το Ολυμπιακό χωριό.

Β. *Ξαναγράψτε τις προτάσεις:*

I. *χρησιμοποιώντας το επίρρημα όπου.*

1. Έλα να σου δείξω την παραλία στην οποία κολυμπούσαμε πέρσι.

....

2. Εδώ είναι το ξενοδοχείο στο οποίο μείναμε το καλοκαίρι.

....

II. *χρησιμοποιώντας την αντωνυμία ο οποίος - η οποία το οποίο*

3. Αυτό είναι το σπίτι όπου έμενε ο Κωστής Παλαμάς, ένας από τους μεγαλύτερους Έλληνες ποιητές.

....

....

4. Η Ναύπακτος είναι η πόλη όπου έζησα τα παιδικά μου χρόνια.

....

Μάλλον **θα κοιμάται.**			*Ενεστώτας*
Θα κοιμόταν, γι' αυτό δεν θα άκουσε.			*Παρατατικός*
Θα κοιμήθηκαν νωρίς. Ίσως ήταν κουρασμένες.	θα	+	*Αόριστος*
Νομίζω πως **θα έχουν κοιμηθεί.** Μην φωνάζετε.			*Παρακείμενος*
Μάλλον **θα είχε κοιμηθεί,** και δεν μας άκουσε.			*Υπερσυντέλικος*

A. *Ξαναγράψτε τις προτάσεις χρησιμοποιώντας Πιθανολογική.*

1. Ίσως ξάπλωσε, γι' αυτό δεν ήρθε να σας χαιρετήσει.

   ....

2. Πιθανόν να έχει φύγει κιόλας από το γραφείο.

   ....

3. Μπορεί να έφτασαν πολύ αργά και γι' αυτό δεν μας ειδοποίησαν.

   ....

4. Νομίζω πως δεν της το είχε πει κανένας και γι' αυτό δεν ήρθε.

   ....

5. Φαντάζομαι πως ξέρεις τι έγινε στο σπίτι της Αλίκης.

   ....

6. Ίσως σας φοβόταν. Γι' αυτό δεν είπε τίποτα.

   ....

7. Μπορεί να μην έχει γυρίσει ακόμα.

   ....

B. *Συμπληρώστε τον πίνακα με ρήματα.*

Επίθετο	*Ρήμα*	*Επίθετο*	*Ρήμα*
1. βιαστικός		6. ξεχασιάρης	....
2. ικανοποιητικός		7. κλαψιάρης	....
3. περιποιητικός		8. φοβιτσιάρης	....
4. αποφασιστικός		9. γκρινιάρης	....
5. εργατικός		10. ζηλιάρης	....

έχω να + χρονικός προσδιορισμός = αρνητικός Παρακείμενος

Τι έγινε ο Γιάννης; **Έχω να τον δω** τρεις μήνες. *(Δεν τον έχω δει τρεις μήνες)*

A. *Συμπληρώστε τα κενά ακολουθώντας το παράδειγμα.*

1. Απόψε θα πάμε οπωσδήποτε κάπου. Δύο εβδομάδες .... έξω. (βγαίνω)
2. Τι γίνεσαι, βρε Άρη; Χρόνια .... (φαίνομαι)
3. Ανησυχώ για τη Μαρία. .... μου .... (γράφω) σχεδόν ένα χρόνο.

έχω να + χρονικός προσδιορισμός = αρνητικός Υπερσυντέλικος

Συνάντησα τον Άρη! **Είχα να τον δω** τρεις μήνες. *(Δεν τον είχα δει τρεις μήνες)*

B. *Συμπληρώστε τα κενά ακολουθώντας το παράδειγμα.*

1. Περάσαμε θαύμα! Δύο χρόνια .... τόσο πολύ. (χορεύω)
2. Συγχαρητήρια. Ξέρετε πόσον καιρό .... (τρώω) τέτοιον μουσακά;
3. Βάλε πιο δυνατά το ραδιόφωνο, βρε Δημήτρη! Θεέ μου πόσα χρόνια .... αυτό το νησιώτικο τραγούδι! (ακούω)

Ένα νησιώτικο δημοτικό τραγούδι

Το γιαλό-γιαλό πηγαίνω (πέστε το ματάκια μου),
την αγάπη μου να βρω (πέστο όπως το λέω κι εγώ).
Μα επήγα και τη βρήκα (πέστε το ματάκια μου),
σ' ασημένιον αργαλειό (πέστο όπως το λέω κι εγώ).
Της μιλώ, δε μου μιλάει (πέστε το ματάκια μου),
της μιλώ δε μου μιλεί (Βάσω μου η Βασιλική).
Πού 'σουν ξένε, κι ήρθες τώρα; (πέστε το ματάκια μου)
Πού ήσουνα τόσον καιρό; (πέστο όπως το λέω κι εγώ).

10 Μόλις διάβασα την αγγελία σας

Μαρία Παπαδημητρίου
Θόλου 102
Καισαριανή, 16121

Προς τον
κ. Μ. Νάκο
Τουριστικό Γραφείο Διογένης
Σταδίου 225, Αθήνα, 11634

Αθήνα, 10 Ιανουαρίου 2006

Αγαπητέ κύριε Νάκο,

Μόλις διάβασα την αγγελία σας στα χτεσινά "Νέα", και σας γράφω αμέσως γιατί ενδιαφέρομαι πραγματικά γι' αυτήν τη θέση.

Όπως θα δείτε και στο εσώκλειστο βιογραφικό σημείωμα, είμαι 25 χρονών, απόφοιτος της Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών και της Σχολής Ξεναγών. Κατά τη διάρκεια των σπουδών μου πήρα μέρος σε προγράμματα ανταλλαγών φοιτητών (από την Ιταλία, Αγγλία και Ισπανία), οργανώνοντας αρκετές από τις ξεναγήσεις και άλλες εκδηλώσεις (θεατρικές παραστάσεις, μια συναυλία κ.λπ.)
Με τα ίδια αυτά προγράμματα βρέθηκα στη Γαλλία και την Ιταλία. Έτσι έμαθα αρκετά καλά τη νοοτροπία των ξένων φοιτητών και τα ενδιαφέροντά τους, και πιστεύω πως είμαι κατάλληλη για το είδος εργασίας που ζητάτε, καλύπτοντας συγχρόνως και θέματα ξενάγησης, αν χρειαστεί.
Εσωκλείω συστατική επιστολή.

Με εκτίμηση

Μαρία Παπαδημητρίου

Λεξιλόγιο

I. Μικρές αγγελίες (σελ.168)

προϋπηρεσία	*με πείρα από προηγούμενη εργασία*
προοπτικές ανάπτυξης	*ευκαιρίες για καριέρα*
κάτοχο πτυχίου	*να έχει πανεπιστημιακό πτυχίο (δίπλωμα)*
πάσης φύσεως	*κάθε είδους*

II. Μόλις διάβασα.. (σελ.169)

τη νοοτροπία των ξένων (10)	*τον τρόπο που σκέφτονται οι ξένοι*
εσωκλείω (13)	*βάζω μέσα στον ίδιο φάκελο*

A. Θέματα για συζήτηση στην τάξη.

1. *Υπάρχει πρόβλημα ανεργίας στη χώρα σας; Τι προκαλεί το πρόβλημα της ανεργίας; Ποια επαγγέλματα βρίσκουν πιο δύσκολα δουλειά;*
2. *Τι προσόντα χρειάζεται να έχει κανείς για να εργαστεί σήμερα; Υπάρχουν ίσες ευκαιρίες για όλους; Τι δουλειά θα σας άρεσε να κάνετε;*

B. *Διαλέξτε μια από τις αγγελίες στη σελίδα 168 και απαντήστε.*

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

		ενικός αριθμός	
ον.	ο ενδιαφέρ**ων**	η ενδιαφέρ**ουσα**	το ενδιαφέρ**ον**
γεν.	του ενδιαφέρ**οντος**	της ενδιαφέρ**ουσας**	του ενδιαφέρ**οντος**
αιτ.	τον ενδιαφέρ**οντα**	την ενδιαφέρ**ουσα**	το ενδιαφέρ**ον**
		πληθυντικός αριθμός	
ον.	οι ενδιαφέρ**οντες**	οι ενδιαφέρ**ουσες**	τα ενδιαφέρ**οντα**
γεν.	των ενδιαφερ**όντων**	(των ενδιαφερουσών)	των ενδιαφερ**όντων**
αιτ.	τους ενδιαφέρ**οντες**	τις ενδιαφέρ**ουσες**	τα ενδιαφέρ**οντα**

ενδιαφέρων, μέλλων, παρών, απών, συμφέρων

Α. *Συμπληρώστε τα κενά.*

1. Αυτή η ιστορία είναι πολύ .... (ενδιαφέρων)
2. Τον παππού τον ανησυχεί πολύ η .... (παρών) οικονομική κατάσταση.
3. Παιδιά, ποιοι είναι .... σήμερα; (απών)
4. Η ιστορία και τα αρχαία είναι .... μαθήματα. (πρωτεύων)
5. Μαρία Παπαδημητρίου; ".." (παρών, Κώστας Άννινος; ".." απών)
6. Οι όροι εργασίας δεν είναι καθόλου ...., (συμφέρων) γι' αυτό πρέπει να το ξανασκεφτείς.
7. Εδώ δεν ασχοληθήκαμε με τα .... προβλήματα (πρωτεύων, του χωριού, και θα μιλήσουμε για τα ....; δευτερεύων)
8. Αυτά τα λεφτά είναι για τους .... λογαριασμούς. (τρέχων)
9. Όλα αυτά που λέτε είναι πολύ ....πράγματα. (ενδιαφέρων) Ποιος, όμως, σας τα είπε;
10. Για ό,τι λέω, φυσικά, εξαιρούνται οι .... (παρών)
11. Να σας συστήσω τον .... σύζυγό μου. (μέλλων)

ουδέτερα σε -ον, -εν, -αν **54α*

το προϊόν
το περιβάλλον
το καθήκον
το σύμπαν
το συμβάν

		ενικός αριθμός		
ον.	το	προσ**όν**	φωνή**εν**	π**αν**
γεν.	του	προσ**όντος**	φωνή**εντος**	π**αντός**
αιτ.	το	προσ**όν**	φωνή**εν**	π**αν**
		πληθυντικός αριθμός		
ον.	τα	προσ**όντα**	φωνή**εντα**	π**άντα**
γεν.	των	προσ**όντων**	φωνη**έντων**	π**άντων**
αιτ.	τα	προσ**όντα**	φωνή**εντα**	π**άντα**

το ενδιαφέρον, το συμφέρον, το μέλλον, το παρελθόν **53*

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με ουσιαστικά στο σωστό τύπο.*

1. Έχει τα απαραίτητα .... γι' αυτήν τη θέση. (προσόν)
2. Προτιμάτε τα ελληνικά .... (προϊόν)
3. Η ελληνική γλώσσα έχει επτά .... (φωνήεν)
4. Σήμερα το .... έχει μεγαλύτερη σημασία από τη βιομηχανική ανάπτυξη ενός τόπου. (περιβάλλον)
5. Ήταν άνθρωπος του .... (καθήκον)
6. Είμαστε όλοι υπεύθυνοι για την καταστροφή του .... (όζον)
7. "Μετανοείτε! Το τέλος του .... πλησιάζει". (σύμπαν)
8. Είναι ένας πολύ φιλόδοξος άνθρωπος που κάνει τα .... (παν) για το .... του. (συμφέρον)
9. Μετά τα τελευταία .... δεν τον εμπιστεύομαι. (συμβάν)
10. Οι νέοι ανησυχούν για το .... τους. (μέλλον)
11. Με συγκινεί πολύ το .... σας για μένα. (ενδιαφέρον)
12. Το .... του τον κυνηγά, όπου κι αν πάει. (παρελθόν)
13. Σήμερα όλοι κοιτάζουν τα .... τους. (συμφέρον)

Το Σενάριο (7)

Καθισμένος σ' ένα τραπέζι στο καφενείο "Ωραία Ελλάς", στο λιμάνι του Ναυπλίου, ο Παύλος Δανέζης έπινε αργά το ούζο του παρακολουθώντας τον καβγά που γινόταν λίγο πιο πέρα.

"Ποιος σου είπε ν' αλλάξεις το τέλος της ταινίας"; ρωτούσε ο Χαρίδης, έξαλλος από θυμό.

"Είναι καλύτερο, πιο εντυπωσιακό", απάντησε ήρεμα ο Ρόδης.

"Τι είναι καλύτερο; Να πέφτει ο Αγγέλου στη θάλασσα με την εικόνα, και να τον πιάνουν δέκα αστυνομικοί που δεν ξέρουν καλά-καλά να κολυμπάνε;" τσίριξε ο Χαρίδης.

"Είναι πολύ καλύτερο απ' το δικό σου, που έβαζες δέκα αστυνομικούς να ορμάνε να πιάσουν τον Αγγέλου στο κότερο, περνώντας μια τόση δα πορτούλα. Ενώ τώρα, με την αλλαγή που κάναμε, βγαίνει κι η αγωνία των χωρικών να σώσουν την εικόνα. Πέφτουν κι αυτοί στη θάλασσα, χωρίς να σκέφτονται αν ξέρουν κολύμπι".

"Άκου δω, Ρόδη. Εγώ έγραψα το σενάριο, κι εγώ δίνω τα λεφτά. Έπρεπε να με ρωτήσεις πρώτα".

"Σε ψάχναμε τρεις ώρες. Είχες εξαφανιστεί".

"Ήμουν στο κότερο. Σας περίμενα και δεν ήρθατε".

Ο Χαρίδης ένιωσε το βλέμμα του Δανέζη καρφωμένο επάνω του και σταμάτησε τη συζήτηση.

"Τέλος πάντων", είπε, "δεν είσαι εντάξει. Θα το θυμάμαι αυτό".

Ο Ρόδης έδειξε το δέμα που είχε ακουμπισμένο δίπλα του. "Η εικόνα" είπε. "Θα την πάρεις τώρα, ή να την κρατήσω μήπως χρειαστεί να κάνω άλλο γύρισμα;"

"Θέλω να το σκεφτώ, γιατί δεν ξέρω αν έχουμε καιρό. Το γύρισμα πρέπει να τελειώσει οπωσδήποτε σήμερα", είπε ο Χαρίδης. Έχουμε υπογράψει συμβόλαια. Θα σε ειδοποιήσω στο ξενοδοχείο σε μισή ώρα". Και παίρνοντας την εικόνα έφυγε.

* * * * * * * * * * * * * * *

Όταν έφτασε στο ξενοδοχείο, ο Χαρίδης ήταν καταϊδρωμένος. "Δωμάτιο 416", φώναξε μπαίνοντας. "Γρήγορα". Και πήγε βιαστικά προς το ασανσέρ. Σ' όλο το δρόμο προσπαθούσε να σκεφτεί τι να κάνει. Τώρα είχε αποφασίσει πως έπρεπε να ρισκάρει. Σταμάτησε στο δωμάτιο 430 και χτύπησε τρεις φορές.

2. Ο Χαρίδης ήταν έξαλλος

α. γιατί ήθελε να γυριστεί το τέλος της ταινίας στο κότερο.

β. γιατί ήθελε να κολυμπήσουν οι αστυνομικοί.

γ. γιατί έπρεπε να δώσει κι άλλα λεφτά.

3. Ο Χαρίδης έφτασε στο ξενοδοχείο

α. και πήγε αμέσως στο δωμάτιό του.

β. στις 2.30.

γ. με την εικόνα που του έδωσε ο Ρόδης.

4. Ο Ζίσκιντ πήγε στο δωμάτιο του Ρόδη, γιατί

α. κρυβόταν από την αστυνομία.

β. δεν του είχε εμπιστοσύνη για την εικόνα.

γ. τον κάλεσε ο Χαρίδης.

5. Η αστυνομία έφτασε

α. όταν είχαν όλα τελειώσει.

β. την ώρα που γινόταν η ανταλλαγή.

γ. όταν τους ειδοποίησε ο Δανέζης.

Α. Ι. *Ενεστώτας*	*Παρατατικός*	*Αόριστος*	*Μέλλοντας*
1. αναλαμβάνω	**αναλάμβανα**	**ανέλαβα**	**θα αναλάβω**
2. παραλαμβάνω			....
3. αμφιβάλλω	**αμφέβαλλα**	**αμφέβαλα**	**θα αμφιβάλω**
4. επιβάλλω			....

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο των παραπάνω ρημάτων:*

1. Η Μαρία .... τον τομέα των ανταλλαγών των μαθητών.
2. Σπύρο, ακόμη .... ότι έχεις άδικο;
3. Ποιος .... να τους ειδοποιήσει για τη χτεσινή συνεδρίαση;
4. Τούλα, είναι δυνατόν .... για την ειλικρίνεια του Μήτσου;
5. Την αντιπαθώ πολύ, γιατί πάντα προσπαθεί .... την γνώμη της.
6. Να είσαι στο σπίτι στις πέντε για .... το καινούργιο ψυγείο.

	Δυνητική Α	*Δυνητική Β*
	θα + Παρατατικός	*Θα + Υπερσυντέλικος*
	θα πήγαινα	**θα είχα πάει**
	θα εργαζόμουν	**θα είχα εργαστεί**

Α. *Ενεστώτας*	*Δυνητική Α*	*Δυνητική Β*
1. ερευνώ		....
2. αλλάζω		....
3. ερωτεύομαι		....
4. ευχαριστιέμαι		....

Β. *Αλλάξτε τις προτάσεις ακολουθώντας το παράδειγμα.* *11

I. Αν τον **έβλεπα, θα** του το **έδινα.** *Αν + Παρατατικός* ——► *Δυνητική Α*

II. Αν τον **είχα δει, θα** του το **είχα δώσει.** *Αν + Υπερσυντέλικος* ——► *Δυνητική Β*

1. Αν ενδιαφερόσουν πραγματικά, θα τηλεφωνούσες.

....

2. Αν ζητούσες συγγνώμη, δεν θα παρεξηγιόταν.

....

3. Αν βρίσκαμε ένα διαμέρισμα κοντά στο μετρό, θα το νοικιάζαμε αμέσως.

....

4. Αν χρησιμοποιούσατε αυτό το μαχαίρι, θα κόβατε τη γαλοπούλα καλύτερα.

....

5. Αν νικούσε η ομάδα τους, θα κατέβαιναν να το γιορτάσουν στην Ομόνοια.

....

6. Αν ολοκλήρωνε τις σπουδές του, θα τον προσλάμβανε στην εταιρεία του.

....

7. Αν δεν ακολουθούσα τις οδηγίες σας, δεν θα κατάφερνα τίποτα.

....

Ακούμε και καταλαβαίνουμε

Α. *Διαβάστε τις ερωτήσεις. Ακούστε προσεχτικά το κείμενο που θα σας διαβάσουν δυο φορές και σημειώστε έτσι ✓ τις σωστές απαντήσεις.*

1. Ο Μηνάς Φωτίου

   α. *έχει κάνει τη στρατιωτική του θητεία, αλλά δεν έχει παντρευτεί ακόμα.* ....

   β. *δεν έχει πτυχίο, αλλά χειρίζεται πολύ καλά τον ηλεκτρονικό υπολογιστή.* ....

   γ. *είναι 27 χρονών, προς το παρόν άγαμος, γιατί σπουδάζει ακόμα.* ....

2. Ο Μηνάς Φωτίου σπούδασε οικονομικά επειδή

   α. *νομίζει πως έχει τα προσόντα γι' αυτό τον τομέα.* ....

   β. *είναι το αντικείμενο της εταιρείας όπου θέλει να εργαστεί.* ....

   γ. *το ήθελε πολύ η οικογένειά του.* ....

3. α. *Δεν έχει εργαστεί ποτέ πριν.* ....

   β. *Εργάστηκε μόνο ένα χρόνο.* ....

   γ. *Έχει επιτυχημένη καριέρα σε εργασία με πολλές προκλήσεις.* ....

4. Ο Μηνάς Φωτίου πιστεύει ότι είναι ένας άνθρωπος

   α. *συνεργάσιμος* ....

   β. *τελειομανής* ....

   γ. *εχέμυθος* ....

5. Θέλει να εργαστεί σ' αυτή την εταιρεία επειδή

   α. *υπάρχουν ευκαιρίες για μεγάλους μισθούς.* ....

   β. *φέρεται καλά στους υπαλλήλους της.* ....

   γ. *έχει κανονικό ωράριο.* ....

Β. *Πιστεύετε ότι θα προσλάβουν τον Μηνά Φωτίου στην εταιρεία μετά από αυτήν τη συνέντευξη;*

CD

Α **Αν τον δω, θα του το πω.** *Αν+ Υποτ. ⟶ Μέλλοντας (παρόν, μέλλον)*

Β **Αν τον έβλεπα, θα του το έλεγα.** *Αν+ Παρατ. ⟶ Δυνητική Α (παρόν, μέλλον, παρελθόν)*

Γ **Αν τον είχα δει, θα του το είχα πει.** *Αν+ Υπερ. ⟶ Δυνητική Β (παρελθόν απραγματοποίητο)*

Α. *Αλλάξτε τις παρακάτω προτάσεις με τον ίδιο τρόπο.*

1. α. Αν με καλέσουν, δεν θα αρνηθώ την πρότασή τους.
   β. ....
   γ. ....
2. α. Αν έχεις τα απαραίτητα προσόντα, θα διοριστείς.
   β. ....
   γ. ....
3. α. Αν δεν δώσουμε προκαταβολή, δεν θα μας κρατήσουν το δωμάτιο.
   β. ....
   γ ....
4. α. Θα στενοχωρηθώ πολύ, αν δεν με ειδοποιήσετε.
   β. ....
   γ. ....
5. α. Αν αργήσουν να έρθουν, θα φύγω μόνος μου.
   β. ....
   γ. ....

Β. *Τελειώστε τις προτάσεις.*

1. Αν αρνηθούν ....
2. Αν δεν είχαμε βάλει βενζίνη, ...
3. Αν με είχατε ακούσει ....
4. Θα ταλαιπωρούνταν ακόμα περισσότερο, αν ....
5. Αν οι συνθήκες εργασίας είναι καλές ....

Α. *Αλυσίδα (παίζουμε στην τάξη συμπληρώνοντας τις προτάσεις)*

1. Μόλις διάβασε την αγγελία ....
2. Κατά την διάρκεια των σπουδών της ....
3. Εργάστηκε ως ....
4. Το βασικό μειονέκτημα είναι ότι ....
5. Μπορείς να φανταστείς ....
6. Είχαν υπογράψει συμβόλαιο ....
7. Άσε με να σκεφτώ ....
8. Θεωρώ πως έχει τα προσόντα ....
9. Αν είχε διαλέξει μια άλλη δουλειά ....
10. Εσωκλείω ....
11. Δεν αμφιβάλλω ....
12. Ποιος θα παραλάβει ....

Β. *Βρείτε την ερμηνεία.*

1. Ανέλαβε τον τομέα πωλήσεων.	α. Έχει πλήρη απασχόληση.
2. Χάρη στην εργατικότητά του πήρε αύξηση.	β. Έγινε διευθυντής στο τμήμα πωλήσεων.
3. Τον έπιασαν την ώρα που έκλεβε.	γ. Πήρε μεγαλύτερο μισθό επειδή δούλευε πολύ σκληρά.
4. Δουλεύει κανονικό οκτάωρο.	δ. Τον συνέλαβαν επ' αυτοφόρω.
5. Τους επέβαλε την γνώμη του.	ε. Τους ανάγκασε να κάνουν αυτό που ήθελε.

Γ.

1. **καταϊ**δρωμένος	1. **παρα**λείπω	1. **υπο**γράφω
2. .... στενοχωρημένος	2. ....βλέπω	2. .... στήριξη
3. .... ευχαριστημένος	3. .... γραφή	3. ....αρχηγός
4. .... κουρασμένος	4. ....λογος	4. .... γραμμίζω
5. .... κόκκινος	5. ....νομος	5. .... σημείωση

11 Τηλεόραση, υπέρ και κατά

(.............)

Δημοσιογρ. Εσείς, κ. Σπήλιο, είστε υπέρ ή κατά της τηλεόρασης;

κ. Σπήλιος Νομίζω ότι δεν είναι δυνατόν να συζητάμε έτσι αυτό το θέμα. Η τηλεόραση είναι πια τόσο πολύ μέρος του τεχνολογικού πολιτισμού μας! Γιατί δεν με ρωτάτε, π.χ., αν είμαι υπέρ ή κατά της χρήσης της ηλεκτρικής σκούπας;

Δημοσιογρ. Μα η σκούπα μας βοηθάει μόνο. Δεν μπορεί να μας κάνει κακό.

κ. Σπήλιος Ακούστε με. Ακούστε με. Η τηλεόραση, όπως *όλα* τα ΜΜΕ, μπορεί να κάνει καλό και κακό. Όπως, άλλωστε, ό,τι αναφέρεται στο πνεύμα, την εκπαίδευση, τη διασκέδαση ... να συνεχίσω;

Δημοσιογρ. Δηλαδή, εσείς δεν θα μπορούσατε να φανταστείτε τη ζωή σας χωρίς τηλεόραση.

κ. Σπήλιος Γιατί, εσείς μπορείτε; Την αλήθεια θέλω. Και ρωτήστε κι αυτούς που ζουν σε μικρά μέρη, που ως πριν λίγα χρόνια δεν είχαν ιδέα τι γινόταν στον κόσμο και τώρα αισθάνονται ότι συμμετέχουν σε όλα. Βέβαια, έχω τις πολλές αντιρρήσεις μου για την ποιότητα κάποιων προγραμμάτων, αλλά δεν αμφιβάλλω καθόλου για τη συμβολή της τηλεόρασης στην ενημέρωση, στην επιμόρφωση του κοινού, αν, φυσικά, γίνεται σωστή χρήση.

Δημοσιογρ. Και τα παιδιά; Δεν ανησυχείτε για την βία που μπαίνει μέσα στο σπίτι;

κ. Σπήλιος Ναι, πολύ. Αλλά, ξέρετε, αυτό δεν συμβαίνει μόνο με την τηλεόραση. Υπάρχουν τόσα περιοδικά, εφημερίδες, κακές κινηματογραφικές ταινίες που περιγράφουν την βία για τη βία. Είναι και πάλι, θέμα ...

Δημοσιογρ. Θα συμφωνήσω μαζί σας, αλλά ως ένα σημείο. Η δύναμη της τηλεόρασης είναι πολύ μεγαλύτερη.

κ. Σπήλιος Βεβαίως. Είναι γεγονός. Αλλά είναι μεγάλη και η ευθύνη των ανθρώπων να λένε αλήθειες και όχι ψέματα, κ.λπ. κ.λπ. Ας μην μιλάμε πια έτσι ... ασαφώς. Υπάρχουν άνθρωποι υπεύθυνοι πίσω από κάθε πρόγραμμα για το περιεχόμενο, αλλά και για την ευπρέπεια του προγράμματος. Να σας ρωτήσω κάτι κυρία Παπαδάκη;

Δημοσιογρ. Παρακαλώ.

κ. Σπήλιος Οι ηλικιωμένοι στην οικογένειά σας — μια γιαγιά, ένας θείος μόνος — τι θα έλεγαν αν τους αφήνατε μια εβδομάδα χωρίς τηλεόραση;

(από περιοδικό, Ιούλιος 2005)

Λεξιλόγιο

αναφέρεται στο πνεύμα (8)	*έχει σχέση με τον νου, με το μυαλό*
συμμετέχουν (14)	*παίρνουν μέρος*
έχω αντιρρήσεις (15)	*δεν συμφωνώ*
επιμόρφωση (17)	*πρόσθετη μόρφωση*
ηλικιωμένοι (31)	*γέροι*

Α. Θέματα για συζήτηση στην τάξη.

1. *Βλέπετε κάθε μέρα τηλεόραση; Πόση ώρα; Τι εκπομπές σας αρέσει να παρακολουθείτε; (ενημερωτικές εκπομπές, παλιές ταινίες, σειρές, ντοκυμαντέρ κ.λπ.)*
2. *Μήπως είμαστε κι εμείς υπεύθυνοι για τα προγράμματα που παρακολουθούμε;*

Β. *Ναι ή όχι;*

Ο κ. Σπήλιος πιστεύει ότι:

	ναι	*όχι*
1. *η τηλεόραση δεν κάνει ποτέ κακό.*		....
2. *αποκτούμε πολλές γνώσεις από την τηλεόραση.*		....
3. *η τηλεόραση είναι μέρος της ζωής μας.*		....
4. *μόνο η τηλεόραση φταίει για την βία.*		....
5. *η τηλεόραση συντροφεύει τους μοναχικούς ανθρώπους.*		....

Γ. *Ποια είναι, κατά τη γνώμη σας, τα υπέρ και τα κατά της τηλεόρασης; (150 - 180) λέξεις*

♦ Φωτογραφία *σελ. 182*

Τι βλέπετε; Γιατί νομίζετε πως κάθεται εκεί η γάτα;

Τι προτιμάτε για παρέα τη γάτα ή την τηλεόραση; Γιατί;

Α. *Ξαναγράψτε τις προτάσεις ακολουθώντας το παράδειγμα.* *56

Το να ταξιδεύεις είναι ευχάριστο.

Είναι ευχάριστο **να ταξιδεύεις**.

1. Το να σε καταλάβουν είναι δύσκολο.

....

2. Το να πίνεις τόσους καφέδες κάνει κακό στην υγεία σου.

....

3. Το να μην της απαντήσεις είναι ντροπή.

....

4. Το να κάθεσαι εδώ και να περιμένεις δεν είναι λύση. Κάνε κάτι!

....

Β. Είναι απαραίτητο **να σπουδάσει.**

Το να σπουδάσει είναι απαραίτητο.

1. Είναι τρέλα να πιστεύει πως θα παντρευτεί η θεία Ευτέρπη.

....

2. Είναι εύκολο να κρίνουμε τα λάθη των άλλων.

....

3. Είναι αδύνατον να φανταστούμε τη ζωή μας χωρίς τηλεόραση.

....

Γ. **Φοράς** ελαφριά ρούχα, **γι' αυτό** κρυώνεις.

Με το να φοράς ελαφριά ρούχα κρυώνεις.

1. Μιλά συνεχώς στο τηλέφωνο, γι' αυτό καίει το φαγητό.

....

2. Βλέπουν συχνά τηλεόραση, γι' αυτό χάλασαν τα μάτια τους.

....

3. Καπνίζεις 40 τσιγάρα την ημέρα, γι' αυτό αρρώστησες.

....

Θυμηθείτε: Προθέσεις + αιτιατική

Α. *Τελειώστε τις προτάσεις:*

1. Είναι μικρότερη **από** ....
2. Επέστρεψαν μόνοι **χωρίς**[1] ....
3. Ήρθε ένα επείγον fax **για** ....
4. Δεν της αρέσει να ταξιδεύει **με** ....
5. Ειδοποιήστε με **σε** ....
6. Θα σε περιμένω **ως** [2] ....

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με αιτιατική.*

1. **Κατά** .... μου, δεν έχεις δίκιο. (γνώμη)
2. **Παρά** .... μου, αγόρασαν μετοχές. (αντίρρηση)
3. Έσκυψε **προς** .... του χαμογελώντας. (πατέρας)
4. Έπαιξε η κρατική ορχήστρα Αθηνών **υπό** .... (διεύθυνση) του Αλέξανδρου Μυράτ.
5. Θα επιστρέψει **μετά** .... (Ιούνιος)

εξαιρέσεις: εναντίον, μεταξύ, αντί, υπέρ, επί, προ + γενική

Γ. *Συμπληρώστε τα κενά με τα ουσιαστικά στη σωστή πτώση.*

1. Ντροπή. Αυτά τα πράγματα δεν γίνονται **μεταξύ** .... (φίλοι)
2. Ήρθε ο Αλέξανδρος **αντί** .... (Αντρέας)
3. Όλοι μίλησαν **εναντίον** ...., γιατί διαφωνούσαν με τις αποφάσεις του. (πρόεδρος)
4. Αν μπορώ να διαλέξω **μεταξύ** .... και ...., προτιμώ να έχω μάθημα την Τρίτη. (Δευτέρα, Τρίτη)
5. Δεν υπήρχαν ελληνικά σχολεία **επί** .... (Τουρκοκρατία)
6. Όσοι είναι **υπέρ** .... να σηκώσουν το χέρι τους. (Κα Παπά)
7. Οι πρώτοι Ολυμπιακοί αγώνες έγιναν στην Ελλάδα το 776 προ .... (Χριστός)[3]

[1] *δίχως* [2] *έως* [3] *π.Χ.*

Εκφράσεις με προθέσεις που χρησιμοποιούνται και σήμερα.

εν Φάτε τη σούπας σας, και **εν τω μεταξύ** θα ετοιμάσω την ομελέτα. *(Σ' αυτό το διάστημα)*

Αξιότιμε κύριε δικαστά, θα αναφέρω τα γεγονότα **εν συντομία.** *(γρήγορα)*

εκ / εξ **Εκ των υστέρων** όλοι ξέρουμε ποιο θα ήταν το σωστό. *(όταν όλα έχουν τελειώσει)*

Το πλοίο καθυστέρησε **εξαιτίας** του καιρού. *(επειδή ο καιρός ήταν άσκημος)*

συν **Συν Θεώ**, θα γίνουν όλα. *(με τη βοήθεια του Θεού)*

Ήρθαν στο σπίτι μας την Κυριακή **συν γυναιξί και τέκνοις**. *(όλοι μαζί)*

Α. *Αλλάξτε τις προτάσεις χρησιμοποιώντας μια από τις παραπάνω εκφράσεις.*

1. Αυτά τα σκέφτονται από την αρχή, και όχι όταν όλα έχουν τελειώσει.

....

2. Φτιάξε εσύ τις βαλίτσες, και σ' αυτό τα διάστημα εγώ θα τηλεφωνήσω για ταξί.

....

3. Το ξέρεις πως θα αργήσουμε και θα φταίει ο θείος σου.

....

4. Τους φιλοξένησε όλους μαζί η θεία Αντιγόνη.

....

5. Με την βοήθεια του θεού, θα τα καταφέρουμε.

....

Αριθμητική και προθέσεις

πρόσθεση:	10 + 5 = 15	10 **συν** 5 ίσον 15
αφαίρεση	10 – 5 = 15	10 **πλην** 5 ίσον 5
πολλαπλασιασμός	*10 x 5 = 50*	*10* ***επί*** *5 ίσον 50*
διαίρεση	10 : 5 = 2	10 **δια** 5 ίσον 2

Το Σενάριο (8)

Στο γραφείο του Παύλου Δανέζη ήταν μαζεμένοι όλοι οι δημοσιογράφοι. Τους είχε ξεσηκώσει όλους η επίσκεψη της Χριστίνας Λάλου, του Κώστα Αγγέλου και του Μάνου Ρόδη.

"Θέλουμε να ξανακούσουμε την ιστορία από πρώτο χέρι", είπε ένας δημοσιογράφος.

Ο Δανέζης άφησε κάτω το ποτήρι του.

"Όλα άρχισαν απο μια σύμπτωση", είπε. "Η συνέντευξη του Χαρίδη για την ταινία του βρισκόταν στην ίδια σελίδα με τη φωτογραφία του Ζίσκιντ. Θυμήθηκα πως είχα δει τον Ζίσκιντ μαζί με το Χαρίδη, μια εβδομάδα πριν, στο ξενοδοχείο Άρτεμις. Έπειτα μου τηλεφώνησε ένας φίλος και με ρώτησε κάτι για τον Χαρίδη. Ε, τότε άρχισα να σκέφτομαι: η ταινία του Χαρίδη μιλά για αρχαιοκαπηλεία, ο Ζίσκιντ είναι ύποπτο πρόσωπο και συλλέκτης... Ετοίμασα μαζεμένες επτά εκπομπές για την τηλεόραση, πήρα άδεια από την εφημερίδα και ξεκίνησα για το μοναστήρι".

Ο Δανέζης γύρισε γελώντας προς τον Αγγέλου.

"Άλλη σύμπτωση κι αυτή, Κώστα" είπε. "Έφτασα στο μοναστήρι τη στιγμή που σου έλεγε ο πάτερ Δομέτιος να μην ανησυχείς για την εικόνα".

Ο Αγγέλου χαμογέλασε.

"Ναι", είπε. "Ήταν καταπληκτικό. Και μόνο από το ύφος σου κατάλαβα πως κάτι υποπτεύεσαι".

"Κι έπειτα;" ρώτησε ένας δημοσιογράφος.

"Έπειτα", είπε ο Αγγέλου "τα βάλαμε όλα κάτω: τα δυο αντίγραφα της εικόνας που ζήτησε ο Χαρίδης, το αυτοκίνητο που είχα δει εγώ κοντά στο μοναστήρι..."

"Και το σενάριο", τον διέκοψε ο Δανέζης, " που μου είπαν ότι βασιζόταν σε μια ιδέα του Χαρίδη. Μόλις το διάβασα κατάλαβα όλη την ιστορία πίσω απ' αυτό, το πραγματικό δόλωμα, κι όλοι μαζί κάναμε ένα καινούργιο σενάριο".

"Και ειδοποιήσατε την αστυνομία", είπε μια δημοσιογράφος.

"Όχι αμέσως. Την αστυνομία την ειδοποιήσαμε μετά από δυο μέρες, όταν ο Χαρίδης άλλαξε την εικόνα με ένα απ' τα αντίγραφα".

"Εγώ δεν καταλαβαίνω τον πάτερ Δομέτιο", είπε η Χριστίνα. Έβαλε σε μεγάλο κίνδυνο την εικόνα. Διακινδύνευε πολλά".

"Ο πάτερ Δομέτιος είχε μιλήσει από την αρχή στην αστυνομία", είπε ο Ρόδης. "Πολύ πριν δώσει την άδεια για το γύρισμα της ταινίας στο μοναστήρι. Συνεργαζόταν με την αστυνομία. Βλέπετε, όλοι υποτεύονταν το Χαρίδη, αλλά έπρεπε να τον πιάσουν στα πράσα". Σήκωσε τους ώμους του. "Ε, τα παρακάτω τα ξέρετε", είπε. "Αλλάξαμε το σενάριο και γυρίσαμε την τελευταία σκηνή στο λιμάνι. Ο Χαρίδης, που περίμενε την εικόνα στο κότερο, θύμωσε πολύ. Κι έκανε το μοιραίο λάθος: κανόνισε μια συνάντηση στο ξενοδοχείο".

"Η μεγάλη επιτυχία", είπε ο Δανέζης. " είναι πως πήγε να τον συναντήσει ο ίδιος ο Ζίσκιντ! Ήταν μεγάλη έκπληξη για όλους. Έπειτα άρχισαν να κατηγορούν ο ένας τον άλλον, και μέσα σε μια ώρα ο Χαρίδης ομολόγησε. Προηγούμενες κλοπές, ονόματα συνενόχων, τα πάντα".

"Και τι δε θα 'δινα να 'βλεπα τον Χαρίδη όταν του είπαν πως η αυθεντική εικόνα δεν έφτασε ποτέ στα χέρια του!" είπε γελώντας ο Αγγέλου. "Πως η Βρεφοκρατούσα αναπαυόταν δεκαεφτά ολόκληρες μέρες μέσα σ' ένα σεντούκι, στο εργαστήρι της αγιογραφίας".

"*Πόσοι το ήξεραν αυτό;*" *ρώτησε ένας δημοσιογράφος.*

Ο Ρόδης γέλασε. "Κανένας," είπε."Κανένας. Δεν τον ξέρεις τον Δομέτιο, γι' αυτό ρωτάς."

Ο Δανέζης σήκωσε το ποτήρι του.

"Στην υγειά του πάτερ Δομέτιου", είπε.

"Και στην επιτυχία της ταινίας" είπε ο Ρόδης. "Και στο *Δόλωμα*. Ό,τι κι αν γίνει, η ταινία είναι καλή, πολύ καλή. Μην τη χάσετε!"

Λεξιλόγιο

τους είχε ξεσηκώσει (2)	*τους είχε αναστατώσει, ενθουσιάσει*
από πρώτο χέρι (4)	*απ' αυτούς που την έζησαν*
τα βάλαμε όλα κάτω (21)	*τα σκεφτήκαμε όλα καλά*
να τον πιάσουν στα πράσα (34)	*την ώρα που κάνει κάτι, "επ' αυτοφόρω"*
αναπαυόταν (44)	*βρισκόταν*
σεντούκι (44)	*μπαούλο, κασέλα*

A. *Σωστό ή λάθος;* *σωστό* *λάθος*

1. *Το θέμα της ταινίας "Το Δόλωμα" ήταν η κλοπή μιας βυζαντινής εικόνας από ένα ελληνικό μοναστήρι.* ....
2. *Το σενάριο ήταν ιδέα του Χαρίδη και το χρησιμοποιούσε σαν άλλοθι για πραγματική αρχαιοκαπηλεία.* ....
3. *Ο Δανέζης τηλεφωνήθηκε με έναν φίλο του που ήθελε βοήθεια για μια εκπομπή.* ....
4. *Ο Χαρίδης δεν ήξερε ότι είχαν αντικαταστήσει την αυθεντική εικόνα, στην εκκλησία του μοναστηριού, με ένα αντίγραφο.* ....
5. *Ο Δανέζης πήγε στο μοναστήρι να πάρει συνέντευξη από τον Χαρίδη.* ....
6. *Ο Κώστας Αγγέλου ενδιαφερόταν μόνο για τον ρόλο του.* ....
7. *Η ταινία έδωσε την ευκαιρία στην Αστυνομία να συλάβει τους αρχαιοκάπηλους.* ....
8. *Ο πάτερ Δομέτιος συνεργαζόταν από την αρχή με την αστυνομία για να συλληφθούν οι κλέφτες.* ....
9. *Τελικά "Το Δόλωμα" έγινε μια πολύ καλή ταινία.* ....

Ενεστώτας	*Παρατατικός*	*Αόριστος*	*Μέλλοντας*	*Παρακείμενος*
συμβαίνει	**συνέβαινε**	**συνέβη**	**θα συμβεί**	**έχει συμβεί**
συμβαίνουν	**συνέβαιναν**	**συνέβησαν**	**θα συμβούν**	**έχουν συμβεί**

B. *Αλλάξτε τις προτάσεις ακολουθώντας το παράδειγμα.*

1. Έχουν γίνει σημεία και τέρατα στην γειτονιά. Έλα γρήγορα να σου τα πω.

   Έχουν συμβεί σημεία και τέρατα στην γειτονιά. Έλα γρήγορα να σου τα πω.

2. Ό,τι και αν γίνει, εγώ είμαι δίπλα σου. Μη φοβάσαι.

   ....

3. Τι έγινε με τον αδερφό σου; Γιατί δε μιλιέστε;

   ....

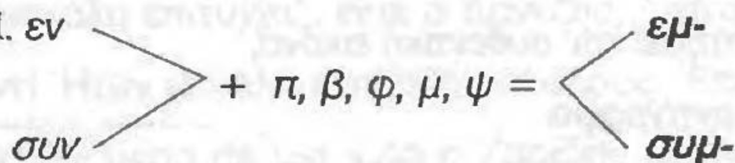
4. Όταν γίνονταν όλα αυτά, εγώ, δυστυχώς, έλειπα.

   ....

Α. *Πρόθεση + λέξη = μια νέα λέξη* *60

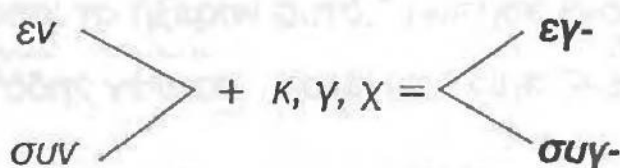
1. **περι** / γράφω **περιγράφω**
2. **επι** / μόρφωση ....
3. **συν** / εργάζομαι ....
4. **κατά** / θεση ....
5. **παρα** / καλώ ....
6. **προ** / βλέπω ....
7. **συν** / ένοχος ....
8. **ανα** / φέρω ....
9. **έν** / οικος ....
10. **από** / γευμα ....

Β. **I.**

1. εν / φάνιση **εμ**φάνιση
2. εν / μένω ....
3. εν / παθής ....
4. εν / βόλιο ....
5. συν / φωνώ **συμ**φωνώ
6. συν / βαίνει ....
7. συν / πληρώνω ....
8. συν / μετέχω ....

II.

1. εν / κρίνω **εγ**κρίνω
2. εν / χειρίζω ....
3. εν / κατάσταση ....
4. συν / γνώμη **συγ**γνώμη
5. συν / χαίρω ....
6. συν / κοινωνία ....

III. *συν + λ =* ***συλλ-***

1. συν / λυπητήρια **συλλ**υπητήρια
2. συν / λαβή ....
3. συν / λέγω ....
4. συν / λαμβάνω ....

IV. ***εκ*** *+ σύμφωνο* ***εξ*** *+ φωνήεν*

1. εκ / φράζω **εκφράζω**
2. εκ / προσωπώ ....
3. εκ / λογή ....
4. εκ / δίδω ....
5. εξ / έχω **εξ**έχω
6. εξ / αγγελία ....
7. εξ / υπηρετώ ....
8. εξ / έδωσα ....

Ενεστώτας	Αόριστος	*61
1. **περι**γράφω	**περιέ**γραψα	*πρόθεση + αύξηση χωρίς αλλαγή*
προσφέρω	**προσέ**φερα	
2. **καταθέτω**	**κατέ**θεσα	*χάνεται το φωνήεν της πρόθεσης*
επιστρέφω	**επέ**στρεψα	
3. **εκ**δίδω	**εξέ**δωσα	*το σύμφωνο της πρόθεσης αλλάζει*
συμβάλλω	**συνέ**βαλα	
εγκρίνω	**ενέ**κρινα	

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο των ρημάτων.*

Ενεστώτας	*Παρατατικός*	*Αόριστος*	*Μέλλοντας*
1. περιγράφω	**περιέγραφα**	περιέγραψα	**θα περιγράψω**
2. επιτρέπω		επέτρεψα	....
3. καταθέτω		κατέθεσα	....
4. απέχω		απείχα	....
5. αναλαμβάνω		ανέλαβα	....
6. αμφιβάλλω		αμφέβαλα	....
7. συμβάλλω		συνέβαλα	....
8. εκδίδω		εξέδωσα	....
9. εκφράζω		εξέφρασα	....
10. εγκρίνω		ενέκρινα	....

Β. *Κλίνετε στον Αόριστο τα ρήματα: περιγράφω, διακόπτω, εκφράζω, εγκρίνω*

Αόριστος

περιέγραψα	**διέ**κοψα	**εξέ**φρασα	**ενέ**κρινα
περιέγραψες		**εξέ**φρασες	....
περιέγραψε		**εξέ**φρασε	....
περιγράψαμε		**εκ**φράσαμε	....
περιγράψατε		**εκ**φράσατε	....
περιέγραψαν		**εξέ**φρασαν	....
περιγράψανε		**εκ**φράσανε	....

Γ. *Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο των ρημάτων.*

1. Η εταιρεία Ερμής την .... ως τηλεφωνήτρια. (προσλαμβάνω)
2. Πιστεύω πως ο ενθουσιασμός της .... στην επιτυχία του προγράμματος. (συμβάλλω)
3. Έχει όλα τα προσόντα για .... τον τομέα των εκπαιδευτικών εκδρομών. (αναλαμβάνω)
4. Ο κ. και η κ. Στρατή .... το ποσό των 500 ευρώ για το παιδικό χωριό S.O.S. (καταθέτω)
5. Προσπάθησα .... τους ...., αλλά δεν μπόρεσα. (αποφεύγω)
6. Η πόρτα άνοιξε με μια κλοτσιά, και δέκα αστυνομικοί όρμησαν μέσα και τον .... (συλλαμβάνω)
7. Ποιος εκδοτικός οίκος .... το τελευταίο του μυθιστόρημα; (εκδίδω)
8. Δεν .... ούτε μια στιγμή πως έχετε δίκιο. (αμφιβάλλω)
9. Έλα τώρα, μην ....! (υπερβάλλω)
10. Δεν ταξίδεψε μαζί μας, γιατί δεν του το .... ο γιατρός του. (επιτρέπω)
11. Έφυγαν πριν μια εβδομάδα και δεν .... ακόμη. (επιστρέφω)
12. Πόσο .... η Πάργα από δω; (απέχω)
13. *Πάνω από πεντακόσιοι γιατροί .... στο* διεθνές συνέδριο Μεσογειακής αναιμίας. (συμμετέχω)
14. Θέλω .... μου .... όλη τη σκηνή με το νι και με το σίγμα. (περιγράφω)
15. Δεν μας .... να δούμε αυτή την ταινία με τον αδερφό μου, γιατί ήταν ακατάλληλη. (επιτρέπω)
16. Ο υπεύθυνος Τύπου είπε ότι .... αύριο τους δημοσιογράφους και θα δεχτεί τις ερωτήσεις τους. (ενημερώνω)
17. Παρακαλώ ...... μου .... λεπτομερώς τι συνέβη και .... μου .... όλα τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν. (περιγράφω, αναφέρω)

Α. *Διαβάστε τις ερωτήσεις. Ακούστε προσεχτικά το κείμενο που θα σας διαβάσουν δυο φορές, και διαλέξτε τη σωστή απάντηση.*

1. Η κ. Λίλα Κουντούρη
   - α. *είναι γνωστή συγγραφέας βιβλίων μαγειρικής.*
   - β. *είναι γνωστή συγγραφέας παιδικών βιβλίων.*
   - γ. *γράφει βιβλία μαγειρικής τα τελευταία 8 χρόνια.*

2. Η κ. Κουντούρη λέει ότι
   - α. *έχει πάει σε 43 νησιά του Αιγαίου.*
   - β. *αναφέρει 43 συνταγές από τα νησιά του Αιγαίου.*
   - γ. *υπάρχουν 43 μικρά και μεγάλα νησιά στο Αιγαίο.*

3. Το τελευταίο βιβλίο της είναι
   - α. *παιδικό μυθιστόρημα με θέμα το Αιγαίο.*
   - β. *τουριστικός οδηγός για τα νησιά του Αιγαίου.*
   - γ. *συνταγές μαγειρικής.*

4. "Το Αιγαίο στο πιάτο μου"
   - α. *γράφτηκε τους τελευταίους πέντε μήνες.*
   - β. *έκανε δύο εκδόσεις σε πέντε μήνες.*
   - γ. *βγήκε σε δεύτερη έκδοση πριν πέντε μήνες.*

◎ Παίζουμε θέατρο

Ένας/μία δημοσιογράφος παίρνει συνέντευξη από τον Κώστα Αγγέλου και την Χριστίνα Λάλου μετά την πρεμιέρα της ταινίας "Το Δόλωμα". (Τι θυμούνται από τα γυρίσματα της ταινίας, ποια είναι τα μελλοντικά τους σχέδια κ.λπ.)

Πρόσωπα: δημοσιογράφος, Κώστας Αγγέλου, Χριστίνα Λάλου

			ενικός αριθμός		
το τέρας	ον.	το	κρέας	γεγονός	φως
το πέρας	γεν.	του	κρέατος	γεγονότος	φωτός
το καθεστώς	αιτ.	το	κρέας	γεγονός	φως
το ημίφως			*πληθυντικός αριθμός*		
	ον.	τα	κρέατα	γεγονότα	φώτα
	γεν.	των	κρεάτων	γεγονότων	φώτων
	αιτ.	τα	κρέατα	γεγονότα	φώτα

Α. *ενικός αριθμός* *πληθυντικός αριθμός*

1. το δυνατό φως ....
2. του μεγάλου γεγονότος ....
3. το βιομηχανικό προϊόν ....
4. το εξωγήινο τέρας ....

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο των ουσιαστικών.*

1. Έφυγε αφήνοντας όλα .... ανοιχτά. (φως)
2. Εδώ και τρία χρόνια δεν τρώει καθόλου .... (κρέας)
3. Είναι .... αυτά τα παιδιά. Απορώ πώς τα ανέχεσαι. (τέρας)
4. Ύστερα από τα τελευταία ...., χώρισαν. (γεγονός)
5. Πόσα κιλά .... θέλεις να αγοράσω; (κρέας)
6. Ποιο είναι το .... στη χώρα σας; (καθεστώς)
7. Κλείσε το .... Θέλω να κοιμηθώ. (φως)
8. Από αύριο αυξάνεται η τιμή του .... (κρέας)
9. Ταξίδεψε στα .... του κόσμου, αλλά δε βρήκε αυτό που ζητούσε. (πέρας)
10. Μεγάλη γιορτή αύριο. Των ....![1] (φως)

[1] *6 Ιανουαρίου, τα Επιφάνια*

Α. *Αλυσίδα (Παίζουμε στην τάξη συμπληρώνοντας τις προτάσεις)*

1. Είναι γεγονός ότι ....
2. Είχε πολλές αντιρρήσεις ....
3. Ο γιατρός δεν του επέτρεψε ....
4. Όλα αυτά συνέβαιναν πριν ....
5. Προς το παρόν προτιμά ....
6. Ήταν μεγάλη σύμπτωση ....
7. Ανέβαλαν το ταξίδι εξ' αιτίας ....
8. Ψήφισαν όλοι κατά ....
9. Ήταν μοιραίο λάθος ....
10. Το βιβλίο εξαντλήθηκε σε ....
11. Ήταν όλοι εναντίον ....
12. Γιατί δεν συμμετέχεις ....
13. Συζήτησαν τα υπέρ και κατά ....

Μια συνταγή από τα νησιά του Αιγαίου

*Μελιτζάνες του τεμπέλη **

Υλικά

3 μεγάλες μελιτζάνες
1/2 κιλό πατάτες
3/4 κιλού ώριμες ντομάτες
1/2 φλυτζάνι ελαιόλαδο
2 σκελίδες σκόρδο ψιλοκομμένο
2 κουταλιές ρίγανη
αλάτι, πιπέρι

Ετοιμασία

Καθαρίστε τις πατάτες. Πλύνετε καλά όλα τα λαχανικά. Κόψτε σε μεγάλα κομμάτια τις μελιτζάνες, σε μικρότερα τις πατάτες και σε πολύ μικρά κομμάτια τις ντομάτες. Βάλτε όλα τα υλικά μαζί σε μια κατσαρόλα, προσθέστε $1^{1/2}$ *ποτήρι νερό και αφήστε τα να βράσουν 15-20 λεπτά.*

Σερβίρετε το φαγητό με μαύρο ψωμί και τυρί φέτα.

**Το φαγητό λέγεται έτσι γιατί γίνεται πολύ εύκολα, χωρίς κόπο — είναι για τεμπέληδες.*

*58α

Ο εαυτός της *είναι το παν γι' αυτήν.*

Ο Νίκος σκέφτεται μόνο ***τον εαυτό του.***

	ενικός αριθμός	
(ον.	ο εαυτός)	
γεν.	του εαυτού	*μου, σου, του της*
αιτ.	τον εαυτό	
	πληθυντικός αριθμός	
γεν.	των εαυτών	*μας, σας, τους*
αιτ.	τους εαυτούς	

Α. *Συμπληρώστε τα κενά.*

1. Κάνει καλή παρέα με ....
2. Μη δουλεύεις τόσο πολύ. Δε λυπάσαι ....;
3. Τελικά έμεινε μόνος του, αυτός κι ....
4. Μου αρέσει να είμαι κύριος του ....
5. Καλό ταξίδι, Μαρία, και πρόσεχε ....
6. Μερικοί άνθρωποι λογαριάζουν μόνο .... και κανέναν άλλον.

Β. *Αυτοπαθή ρήματα* *58β

1. καταστρέφω **τον εαυτό μου** **αυτοκαταστρέφομαι**
2. διαφημίζω ....
3. προβάλλω ....
4. διοικώ ....

Γ. *Ξαναγράψτε τις προτάσεις χρησιμοποιώντας αυτοπαθή ρήματα.*

1. Καταστρέφεις τον εαυτό σου με τον τρόπο που φέρεσαι.

   ....

2. Μην προβάλλεις τόσο τον εαυτό σου· είναι ενοχλητικό.

   ....

3. Διαφημίζει τον εαυτό της όπου κι αν βρεθεί.

   ....

4. Οι φοιτητές πρέπει να διοικούν τον εαυτό τους.

   ....

αγαπάμε ο ένας τον άλλον	αγαπι**όμαστε**
αγαπάτε ο ένας τον άλλον	αγαπι**έστε**
αγαπάν(ε) ο ένας τον άλλον	αγαπι**ούνται**

Δε μιλάμε *η μια στην άλλη*. Δε μιλ**ιόμαστε**.
Γνωρίσαμε *ο ένας τον άλλον*. Γνωρ**ιστήκαμε**.

Α. *Ξαναγράψτε τις προτάσεις χρησιμοποιώντας αλληλοπαθή ρήματα.*

1. Πού θα συναντήσουμε ο ένας τον άλλον; ....
2. Κοίταζαν η μία την άλλη χωρίς να μιλούν. ....
3. Ακόμα μισούν η μια την άλλη; ....
4. Δεν μιλούν ο ένας στον άλλον. ....
5. Τηλεφωνούμε συχνά η μία στην άλλη. ....

Δεν βοηθ**άνε η μία την άλλη.** Δεν βοηθ**ιούνται μεταξύ τους.**

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με τη σωστή έκφραση.*

1. Υποστηρίζουν πάντα ....
2. Τρώγονται .... σαν τον σκύλο με την γάτα.
3. Βρίζουν .... από το πρωί ως το βράδυ.
4. Συνεννοούμαστε καλά ....
5. Εκτιμούν πολύ ....

*Τα παιδιά υποστηρίζουν **το ένα το άλλο.***
*Τα παιδιά υποστηρίζ**ονται μεταξύ τους.*** → ***Αλληλο**υποστηρίζονται.*

Γ. 1. Θαύμαζαν ο ένας τον άλλον. **Αλληλοθαυμάζονταν.**

2. Διαφημίζουν η μία την άλλη. ....
3. Βοηθούσαν η μία την άλλη. ....
4. Κατηγόρησαν ο ένας τον άλλον. ....

Το λιμάνι του λιονταριού

Ο Πειραιάς, που σήμερα είναι το πιο μεγάλο και σημαντικό λιμάνι της Ανατολικής Μεσογείου, πέρασε — όπως και όλη η περιοχή — σκοτεινές περιόδους καταστροφής και ερήμωσης. Κάηκε από τους Σπαρτιάτες, ξανακάηκε από τους Ρωμαίους, καταστράφηκε από τους Ενετούς και τους Τούρκους. Τον Μεσαίωνα έχασε ακόμα και το όνομά του. Πόρτο Λεόνε: το λιμάνι του λιονταριού — έτσι ήξεραν οι ναυτικοί τον Πειραιά, από το επιβλητικό, περίφημο άγαλμα που στεκόταν σαν φύλακας δίπλα στο λιμάνι.

Οι Ενετοί, που εισέβαλαν στον Πειραιά το 1687, έφυγαν παίρνοντας μαζί τους το λιοντάρι και το τοποθέτησαν στην Βενετία. Παρ' όλα αυτά, ο Πειραιάς ξαναβρήκε το όνομά του μόνο τον 19ο αιώνα. Τότε, στα 1827, η άλλοτε περήφανη πόλη — αυτή που έχτισε τον 5ο αιώνα π.Χ. ο Περικλής και τη στόλισε με ναούς, αγορά, θέατρα και λαμπρά κτίρια, όπως ταίριαζε στο λιμάνι της Αθήνας — είχε μόνο 22 κατοίκους. Στα 1830 οι κάτοικοι ήταν 50 και λίγα χρόνια αργότερα 600.

Σήμερα, ο Πειραιάς μαζί με την Αθήνα ξεπερνούν το 1/4 του πληθυσμού όλης της Ελλάδας.

Λεξιλόγιο

σκοτεινές (2)	*δύσκολες*
λαμπρά κτίρια (12)	*σπουδαία και πολύ όμορφα κτίρια*
ξεπερνούν το 1/4 (14)	*είναι πάνω από το ένα τέταρτο*

Α. *Ταιριάξτε τις προτάσεις για να μάθετε κάτι ακόμα για τον Πειραιά.*

1. Μέχρι τον 5ο αιώνα π.Χ., λιμάνι	α. φυσικά λιμάνια του ήταν πιο κατάλληλος για λιμάνι της Αθήνας.
2. Ο Θεμιστοκλής σκέφτηκε ότι ο Πειραιάς με τα τρία	**β.** της Αθήνας ήταν το Φάληρο.
3. Ο Περικλής έχτισε μια καινούργια πόλη έτσι που να	*γ. πόλη που χτίστηκε ακολουθώντας αυστηρούς κανόνες ρυμοτομίας.*
4. Ο Πειραιάς θεωρείται η πρώτη ευρωπαϊκή	δ. δείχνει την δύναμη και την λαμπρότητα της Αθήνας.

Ενεστώτας		*Αόριστος*	*Μετοχή*
βλέπω	βλέπομαι	**ειδώθηκα**	**ειδωμένος**
λέω	λέγομαι	**ειπώθηκα**	**ειπωμένος**
τρώω	τρώγομαι	**φαγώθηκα**	**φαγωμένος**
—	γίνομαι	**έγινα**	**γινομένος**
δίνω	δίνομαι	**δόθηκα**	**δοσμένος**
στέλνω	στέλνομαι	**στάλθηκα**	**σταλμένος**
βάζω	(βάζομαι)	**βάλθηκα**	**βαλμένος**
βγάζω	—	—	**βγαλμένος**
φέρνω	φέρνομαι	**φέρθηκα**	**φερμένος**
παίρνω	παίρνομαι	**πάρθηκα**	**παρμένος**
δέρνω	δέρνομαι	**δάρθηκα**	**δαρμένος**
σέρνω	σέρνομαι	**σύρθηκα**	**συρμένος**

Α. *Ενεστώτας*	*Υποτακτική*	*Παρακείμενος*
1. στέλνεται	**να σταλεί**	**έχει σταλεί**
2. λέγεται		....
3. δίνεται		....
4. φέρονται		....
5. βλέπονται		....
6. τρώγονται		....

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο του ρήματος.*

1. Νομίζω πως δεν .... καθόλου καλά χτες στον Άρη. (φέρνομαι)
2. Εύχομαι πως η απόφαση που .... θα είναι σωστή. (παίρνομαι)
3. Γιατί .... με τον γαμπρό σου; Τι σου έκανε; (τρώγομαι)
4. Η κυβέρνηση υποσχέθηκε ότι οι αυξήσεις των συντάξεων .... μέχρι τον Ιούνιο. (δίνομαι)
5. Αν μπορούσαν, ... πιο συχνά. (βλέπομαι)
6. .... να μας τρελάνεις; Ηρέμησε και πες τα μας όλα από την αρχή. (βάζομαι)

Γ. *Συπληρώστε τα κενά με παθητικές Μετοχές.*

1. Τα βιβλία ήταν .... ψηλά στο ράφι και δεν μπορούσα να τα φτάσω. (βάζω)
2. Θέλω δυο κιλά ντομάτες. Αλλά κόκκινες, ... (γίνομαι)
3. Καλά έκανες. Ό,τι είπες ήταν πολύ σωστά .... (λέω)
4. Όχι! φώναξε με φωνή .... από τα βάθη της καρδιά της. (βγάζω)
5. Το θέμα του έργου ήταν .... από μιαν αρχαία τραγωδία. (παίρνω)
6. Βρήκαν τα φώτα ...., το ψυγείο ανοιχτό και μια .... τυρόπιτα πάνω στον καναπέ. (ανάβω, μισοτρώω)
7. Το σπίτι της ήταν γεμάτο κρύσταλλα .... από την Τσεχία. (φέρνω)
8. Από πού είναι .... αυτό το γράμμα; (στέλνω)
9. .... από τα κύματα ο Οδυσσέας βρέθηκε σε μια έρημη παραλία. (παρασέρνω)

Δ. *Διαλέξτε το σωστό.*

Θέλω να σας μιλήσω για την περίπτωση του κ. Καρύδη. Όπως θυμάστε, τον (*προσλάβαμε* / ~~*προλάβαμε*~~) **χωρίς δοκιμή,** (*παραδαρμένοι* / *παρασυρμένοι*) **από το γεγονός ότι διέθετε άριστα τυπικά** (*προσόντα* / *διπλώματα*). (*Εξαιτίας* / *Εξάλλου*) **ήταν** (*σταλμένος* / *δοσμένος*) **από τον κ. Γιαννακό. Κύριοι, λυπάμαι αλλά ήταν μια απόφαση που** (*βάλθηκε* / *πάρθηκε*) **πολύ βιαστικά. Δεν ξέρω αν εσείς** (*πιστεύετε* / *εμπιστεύεστε*) **τον Καρύδη, αλλά εμένα θα μου** (*επιτρέψετε* / *επιστρέψετε*) **να** (*υπερβάλω* / *αμφιβάλλω*) **για τις πραγματικές του ικανότητες. Τόσες ευκαιρίες του δόθηκαν τους τελευταίους μήνες, και δεν** (*ικανοποίησε* / *αξιοποίησε*) **καμία. Είναι όλο ύφος, ιδέα,** (*αυτοπροβολή* / *αυταπάτη*), **και αποτέλεσμα μηδέν. Όλα όσα προτείνει είναι** (*χιλιοειπωμένα* /*χρησιμοποιημένα*). **Προτείνω την άμεση αντικατάστασή του. Υπάρχουν** (*αντιθέσεις* / *αντιρρήσεις*); **Κύριε Ψαθά είστε υπέρ ή κατά** (*της αντικατάστασης* / *την αντικατάσταση*) **του Καρύδη;**

αρσενικά		ουδέτερα			
ενικός αριθμός		*ενικός αριθμός*			
ο	πρέσβης[1]	το	οξύ	δόρυ	δάκρυ
του	πρέσβη	του	οξέως	δόρατος	—
τον	πρέσβη	το	οξύ	δόρυ	δάκρυ
πληθυντικός αριθμός		*πληθυντικός αριθμός*			
οι	πρέσβεις	τα	οξέα	δόρατα	δάκρυα
των	πρέσβεων	των	οξέων	δοράτων	δακρύων
τους	πρέσβεις	τα	οξέα	δόρατα	δάκρυα

Α. *Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο των ουσιαστικών μαζί με το άρθρο, όπου χρειάζεται.*

1. Ακολούθησε δεξίωση στο σπίτι του Ισπανού .... (πρέσβης)
2. Τα μάτια της γέμισαν .... μόλις άκουσε τα άσχημα νέα. (δάκρυ)
3. Οι αρχαίοι Έλληνες πολεμούσαν με ακόντια και .... (δόρυ)
4. *Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας δέχτηκε χτες το απόγευμα* .... των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (πρέσβης)
5. Βάλε όλα τα φάρμακα, τα απορρυπαντικά και τα .... (οξύ) ψηλά, για να μην τα φτάνει το παιδί.
6. Σκούπισε κρυφά ένα .... και συνέχισε τη δουλειά της. (δάκρυ)

*το βράδ**υ** - τα βράδ**ια*** *το δίχτ**υ** - τα δίχτ**ια*** *το στάχ**υ** - τα στάχ**ια***

Β. *Συμπληρώστε τα κενά με τη σωστή λέξη.*

1. Πού θα πάτε σήμερα το ....;
2. *Φοβούνται όταν μένουν μόνοι τους τα* ....
3. Γύρω τους απλώνονταν χωράφια με κίτρινα ....
4. Έφτιαξαν ένα στεφάνι από ...., μαργαρίτες και παπαρούνες.
5. Στη νέα ταινία του Μάνου Ρόδη, η Χριστίνα Λάλου μπλέκεται στα .... της Μαφίας.

---

[1] *ο πρέσβυς - του πρέσβεως - τον πρέσβυ*

Α. *Αλλάξτε τις προτάσεις στην Παθητική φωνή.*

1. Σε ποιον θα στείλουμε αυτή την επιταγή;

....

2. Βρε Παύλο; Έφαγες όλα τα γλυκά;

....

3. Οι κακές παρέες έχουν παρασύρει τον γιο μου.

....

4. *Ο ίδιος ο διευθυντής είχε πάρει την απόφαση της αγοράς του οικοπέδου.*

....

5. Πρέπει να μας δώσετε μια δεύτερη ευκαιρία.

....

6. Όλη η Ελλάδα τραγουδάει τα τραγούδια του Μάνου Χατζηδάκι.

....

Ένα τραγούδι για τ' άστρα του Μάνου Χατζηδάκι:

Βγήκανε τ' άστρα
κι οι κοπέλες με τ' άσπρα
κατεβαίνουν στην κάτω γειτονιά.
Τα παλικάρια παρατάνε τα ζάρια
κι ανταμώνουν στου δρόμου τη γωνιά.
Στου παραδείσου τα μπουζούκια θα με πας,
κι αφού χορέψουμε και πάψει ο σαματάς,
εφτά τραγούδια θα σου πω
για να διαλέξεις το σκοπό
που θα μου πεις για να σου πω
το σ' αγαπώ.

A. *Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο των ουσιαστικών και επιθέτων. Προσθέστε το άρθρο, όπου χρειάζεται.*

1. Έχει όλα .... για να γίνει καλή .... (απαραίτητος, προσόν, διερμηνέας)
2. Αυτό το νοσοκομείο χτίστηκε με δωρεές .... (ομογενής)
3. Είδα έναν .... τύπο που φορούσε ένα .... πουκάμισο ανοιχτό σ............................. (μυστηριώδης, θαλασσής, στήθος)
4. Τα τελευταία .... προκάλεσαν ...., ... κρίση. (γεγονός, οξύς, πολιτικός)
5. Γυρίζει διαρκώς ταινίες με θέμα εξωγήινους και .... (τέρας)
6. Λοιπόν από 'δω και πέρα ξεχάστε .... φαγητά. Το βράδυ θα τρώτε μια .... σουπίτσα ή ένα γιαουρτάκι. (βαρύς, ελαφρύς)
7. Η Μετεωρολογική Υπηρεσία προβλέπει .... ανέμους στο .... Αιγαίο. (ασθενής, νότιος)
8. Έκαναν .... από μένα. (πολύς, λάθος)
9. Όλες .... ήταν .... (θέση, συμπληρωμένος)

B. *Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο των ρημάτων.*

1. Δεν θα συνεχίσει .... στην εταιρεία μας, γιατί νομίζει πως .... (εργάζεται, αδικούμαι)
2. Μόλις .... τα νέα, οι φίλοι της .... στο σπίτι της να την συγχαρούν. (πληροφορούμαι, τρέχω)
3. Όταν έχετε νεώτερα από την Ελένη .... με. (ειδοποιώ)
4. Χτες .... τα καθήκοντά του ο νέος Υπουργός Υγείας. (αναλαμβάνω)
5. Εγώ δεν ξέρω τίποτα .... με την μητέρα σου. (συνεννοούμαι)
6. .... επάνω μου, και ...... σου .... εγώ την λύση. (στηρίζομαι, βρίσκω)
7. Εγώ στη θέση σου δεν .... ποτέ μαζί τους. (συνεργάζομαι)

Γ. *Αλλάξτε στην Παθητική φωνή τις προτάσεις.*

1. Με ενοχλεί πολύ ο καπνός.

....

2. Θα τους τιμωρήσει ο Θεός γι' αυτό που έκαναν.

....

3. Θα έχει γράψει το γράμμα πριν το μεσημέρι.

....

4. Αυτή την απόφαση πρέπει να την πάρει ο ίδιος ο υπουργός.

....

5. Στείλαμε τα δέματα την Παρασκευή.

....

Δ. *Τελειώστε τις προτάσεις.*

1. Μακάρι να ....
2. Αν το ήξερα, ...
3. Αν είχαν ξεκινήσει νωρίτερα, ...
4. Τακτοποίησαν καλά το σπίτι πριν ....

Ε. *Διαλέξτε τη σωστή λέξη.*

1. .... να γυρίσεις, θα έχω τελειώσει.

   α. *Αφού* β. *Ώσπου* γ. *Μόλις*

2. Να έρθουν εδώ όλοι οι υποψήφιοι .... το όνομα αρχίζει με Κ.

   α. *των οποίων* β. *τους οποίους* γ. *οι οποίοι*

3. Πήγαινε στο φούρνο να πάρεις ψωμί .... να μαγειρέψω.

   α. *ως* β. *αφού* γ. *μέχρι*

4. Θα τους δώσω τη διεύθυνσή σου αμέσως .... τους συναντήσω.

   α. *ενώ* β. *μόλις* γ. *μέχρι*

5. Είμαι σίγουρη πως είναι σπίτι. .... να μην ακούει το κουδούνι.

   α. *Μήπως* β. *Μάλλον* γ. *Μπορεί*

6. .... έφαγαν, πήγαν να κοιμηθούν.

   α. *Μετά* β. *Πριν* γ. *Αφού*

7. Ποιος είναι αυτός ο ψηλός κύριος με .... μιλά η θεία Ευτέρπη;

α. *τον οποίο* β. *ο οποίος* γ. *την οποία*

8. Τα Μέγαρα είναι ....Αθηνών και Κορίνθου.

α. *μεταξύ* β. *ανάμεσα* γ. *προ*

9. Έχει γαλανά μάτια .... ο πατέρας του.

α. *σαν* β. *ώσπου* γ. *όπως*

10. Έπεσε και έσπασε το πόδι της .... κατέβαινε από το λεωφορείο.

α. *αφού* β. *αν και* γ. *καθώς*

11. Δεν θα τον πιστέψω .... κι αν μου πει.

α. *ότι* β. *ό,τι* γ. *ούτε*

12. .... οι άνθρωποι ήταν πιο ευγενικοί.

α. *Αλλιώς* β. *Άλλοτε* γ. *Όποτε*

Ζ. *Συμπληρώστε τις προτάσεις **β** έτσι ώστε να έχουν το ίδιο νόημα με τις προτάσεις **α**.*

1. α. Ανησύχησα γιατί την είδα αδύνατη και κουρασμένη.
   β. Βλέποντάς **την αδύνατη και κουρασμένη ανησύχησα.**
2. α. Τελείωσε πρώτα αυτό που γράφεις και μετά έλα να φας.
   β. Αφού ....
3. α. Εδώ και τρεις μήνες, δεν πήρα γράμμα τους.
   β. Έχω να ....
4. α. Για κοιτάξου λίγο στον καθρέφτη! Πώς έγινες έτσι;
   β. Για κοίταξε ....

Η. *Εξηγείστε αυτές τις προτάσεις.*

1. Ξέσπασαν σε κλάματα μόλις άκουσαν τα νέα.

....

2. Η αστυνομία έπιασε τον κλέφτη.

....

3. Ο γάμος τους έγινε σε στενό περιβάλλον.

....

4. Μην είσαι τόσο απαισιόδοξος.

....

Θ. I. *Διαβάστε προσεχτικά τα κείμενα που ακολουθούν και διαλέξτε τη σωστή απάντηση.*

1. Η κωμόπολη Θαλασσινό, προσφιλής τόπος διακοπών τόσων συγγραφέων, ποιητών και ζωγράφων, κινδυνεύει από μια πολυεθνική εταιρεία που ενδιαφέρεται να χτίσει εκεί ένα πολυτελές ξενοδοχείο 1.500 κλινών. Μια πενταμελής επιτροπή από κατοίκους του Θαλασσινού επέδωσε στον γραμματέα του Δήμου διαμαρτυρία που εκφράζει την ανησυχία και τους φόβους των κατοίκων, αλλά και των θαυμαστών του μαγευτικού αυτού τοπίου. Η διαμαρτυρία υπογράφεται από πολλούς καλλιτέχνες και συγγραφείς.

2. Μεθαύριο Κυριακή γίνονται τα εγκαίνια του νέου νοσοκομείου που χτίστηκε με χρήματα και δωρεές των ομογενών της Αμερικής. Στα εγκαίνια θα παρευρεθούν ο Υφυπουργός Υγείας, ο Μητροπολίτης Ιωαννίνων, οι τοπικές αρχές και πλήθος κόσμου.

3. Εξαφανίστηκε ο Αριστείδης Πανολιάσκος του Δημητρίου, 10 χρονών, από τη θέση Βαθιά Νερά όπου είχε πάει για μπάνιο με φίλους του την περασμένη Τρίτη. Ο μικρός Αριστείδης φορούσε γαλάζιο παντελόνι και πορτοκαλί πουκάμισο με μακριά μανίκια. Όποιος ξέρει κάτι γι' αυτόν, ας ειδοποιήσει την αστυνομία, ή ας τηλεφωνήσει στους γονείς του στο τηλέφωνο 210 69210879.

II. 1. Πολλοί καλλιτέχνες και συγγραφείς

α. *επισκέφτηκαν τον γραμματέα της κοινότητας.*

β. *ανησυχούν για την τύχη του Θαλασσινού.*

γ. *μένουν στην κωμόπολη Θαλασσινό.*

2. Την Κυριακή

α. *γίνονται τα εγκαίνια του νοσοκομείου που χτίστηκε με χρήματα του κράτους και των ομογενών.*

β. *θα γίνουν τα εγκαίνια του νοσοκομείου από τους ομογενείς.*

γ. *θα γίνουν τα εγκαίνια του νοσοκομείου που χτίστηκε με χρήματα που έστειλαν οι ομογενείς.*

3. Ο Αριστείδης Πανολιάσκος

α. εξαφανίστηκε την περασμένη Τρίτη.

β. εξαφανίστηκε στη θάλασσα.

γ. εξαφανίστηκε επειδή φορούσε γαλάζιο παντελόνι.

I. *Διαλέξτε ένα από τα παρακάτω θέματα (150 -170 λέξεις)*

1. *Η πενταμελής επιτροπή επισκέπτεται τον γραμματέα της κοινότητας για το θέμα του ξενοδοχείου. Γράψτε το διάλογο.*
2. *Περιγράψτε τα εγκαίνια του νέου νοσοκομείου.*
3. *Ξέρετε κάτι για τον Αριστείδη Πανολιάσκο. Γράψτε το τηλεφώνημα που θα κάνετε στην αστυνομία ή στους γονείς του.*